

НАМ – 138 РОКІВ

Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України
Центр громадського інформування з проблем паливно-енергетичного комплексу

ЕНЕРГОІНФОРМ-ІНФОРМЕНЕРГО

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ
ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

*** * ***

ОГЛЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ З ПРОБЛЕМ ПЕК

Паливно-енергетична політика України: вугільна промисловість, нафтогазова галузь, електроенергетика, ринкові перетворення. Загальні проблеми енергетики. Ядерна енергетика та промисловість. Наслідки аварії на Чорнобильській АЕС. Інформація про інофірми, які працюють в паливно-енергетичному комплексі. Різне.

Видається з 1 січня 1994 року

№ 559

**ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕК
ЗА СІЧЕНЬ-ЖОВТЕНЬ 2018 РОКУ
ОГЛЯД ЗМІ ЗА 1-15 ЛИСТОПАДА 2018 РОКУ**

Київ-2018

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

за січень-жовтень 2018 року

*ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»*

За січень-жовтень 2018 року, за оперативними даними, обсяг виробництва електричної енергії електростанціями України, які входять до Об'єднаної енергетичної системи (ОЕС) України, склав 128935 млн кВтг, що на 2231,1 млн кВтг, або на 1,8% більше, ніж за 10 місяців 2017 року. При цьому, тепловими електростанціями енергогенеруючих компаній вироблено 38336,2 млн кВтг, що на 1773,0 млн кВтг, або на 4,8% більше, ніж за 10 місяців 2017 року. Теплоелектроцентралями та когенераційними установками вироблено 8090,4 млн кВтг, що на 64,1 млн кВтг, або на 1,3% менше, ніж за відповідний період 2017 року. Атомними електростанціями вироблено 68383,3 млн кВтг, що у порівнянні з відповідним періодом минулого року менше на 2392,6 млн кВтг, або на 3,4%. Гідроелектростанціями та гідроакмулюючими електростанціями за 10 місяців 2018 року вироблено 10620,5 млн кВтг, що на 2274,6 млн кВтг, або на 27,3% більше, ніж за 10 місяців 2017 року.

Виріток ТЕС та ТЕЦ за 10 місяців 2018 року від загального по ОЕС склав 36,0%, виробіток електроенергії АЕС склав 53,0%, а виробіток ГЕС та ГАЕС – 8,2%. За 10 місяців 2017 р. частка виробітку ТЕС та ТЕЦ, АЕС, ГЕС та ГАЕС складала відповідно 35,3%, 55,9% і 6,6%.

Виробництво електроенергії блок-станціями за 10 місяців 2018 року склало 1244,3 млн кВтг, що на 3,0% менше, ніж за 10 місяців 2017 року.

Виробництво електроенергії альтернативними джерелами (ВЕС, СЕС, біомаса) за 10 місяців 2018 року склало 2251,3 млн кВтг, що на 643,2 млн кВтг, або на 40,0% більше, ніж за відповідний період 2017 року.

За 10 місяців 2018 року тепловими та атомними електростанціями і районними котельнями Міненерговугілля відпущено 15439,2 тис. Гкал, що майже відповідає минулорічному показнику.

Динаміка і структура виробництва електроенергії по Україні

	10 місяців 2017 року		10 місяців 2018 року		+/- до 2017 р.	
	млн кВтг	у % до заг. виробн.	млн кВтг	у % до заг. виробн.	млн кВтг	%
Виріток електроенергії – всього	126703,9	100,0	128935,0	100,0	2231,1	1,8
у тому числі:						
ТЕС та ТЕЦ, з них:	44726,7	35,3	46435,6	36,0	1708,9	3,8
ТЕС ГК - всього	36563,2	28,9	38336,2	29,7	1773,0	4,8
ТЕЦ та когенераційні установки	8163,5	6,4	8099,4	6,3	-64,1	-0,8
ГЕС та ГАЕС, з них:	8345,9	6,6	10620,5	8,2	2274,6	27,3
ГЕС	7023,8	5,5	9324,0	7,2	2300,2	32,7
ГАЕС	1322,1	1,0	1296,5	1,0	-25,6	-1,9
АЕС	70775,9	55,9	68383,3	53,0	-2392,6	-3,4
Альтернативні джерела (ВЕС, СЕС, біомаса)	1608,1	1,3	2251,3	1,7	643,2	40,0
<i>Блок-ст анціями т а інш. джерелами</i>	1247,3	1,0	1244,3	1,0	-3,0	-0,2

На початок 2018 року запаси палива на електростанціях склали: вугілля – 2046,0 тис. тонн, мазуту – 64,0 тис. тонн (на початок 2017 року відповідно 2061,5 тис. тонн та 133,9 тис. тонн).

Загальний обсяг вуглепостачання на теплоелектростанції протягом січня-жовтня 2018 року склав **20773,9 тис. тонн**, що на 1436,0 тис. тонн більше, ніж за 10 місяців 2017 року. Від підприємств вугільної галузі України – **16734,6 тис. тонн**, що на 1220,7 тис. тонн більше, ніж за 10 місяців минулого року. Витрати вугілля склали **20914,1 тис. тонн**. Запас вугілля станом на 01.11.2018 р. – **1905,8 тис. тонн**.

Запаси вугілля на **01.11.2018 р.** на складах підвідомчих Міненерговугілля підприємств становили **1905,8 тис.тонн**, що на 501,0 тис.тонн більше, ніж у минулому році (1404,8 тис. тонн) при номінальній місткості вугільних складів **5080 тис.тонн**.

Топкового мазуту за 10 місяців 2018 року спожито **130,6 тис. тонн**, що на 320,9 тис. тонн менше, ніж за відповідний період 2017 року. Запас мазуту на 01.11.2018 р. на підвідомчих Міненерговугілля підприємствах склав **39,4 тис. тонн**.

Використання природного газу на теплових електростанціях України за 10 місяців 2018 р. становило **2870,1 млн куб.м**, що на 163,6 млн куб. м більше, ніж за цей період 2017р. При цьому ТЕС енергогенеруючих компаній спожили **144,8 млн куб.м**, що на 11,1 млн куб. м менше, ніж за 10 місяців 2017 р.

Станом на 01.11.2018 в українських підземних сховищах газу знаходилося **17,1 млрд куб. м** природного газу, що на 0,26 млрд куб. м, або на 1,6% більше порівняно з 01.11.2017 р. Відбір газу за 10 місяців склав **7,303 млрд куб. м**.

За 10 місяців 2018 року спостерігається збільшення електроспоживання (брутто), яке склало **123911,1 млн кВтг**, що на 2184,8 млн кВтг, або на 1,8% більше, ніж за 10 місяців 2017 року. Споживання електроенергії (нетто) галузями національної економіки та населенням склав **99422,4 млн кВтг**, що на 2288,8 млн кВтг, або на 2,4% більше аналогічного показника 2017 року.

Динаміка і структура споживання електроенергії за 10 місяців 2018 р.
(без урахування АР Крим та м. Севастополя)

Групи споживачів	Ел.споживання 2018 р. млн кВтг	+ / - до 2017 р. млн кВтг	+ / - до 2017 р. %	Питома вага, % 2017 р.	Питома вага, % 2018 р.
Споживання ел.ен. (брутто)	123911,1	2184,8	1,8		
Споживання ел.ен. (нетто)	99422,4	2288,8	2,4	100,0	100,0
у тому числі:					
1.Промисловість	42981,4	1150,0	2,7	43,1	43,2
у тому числі:					
Паливна	2916,2	-67,8	-2,3	3,1	2,9
Металургійна	24539,2	595,8	2,5	24,6	24,7
Хімічна та нафтохімічна	2705,9	355,9	15,1	2,4	2,7
Машинобудівна	3255,6	54,9	1,7	3,3	3,3
Будів.матеріалів	1887,9	9,0	0,5	1,9	1,9
Харчова та переробна	3664,9	47,3	1,3	3,7	3,7
Інша	4011,8	154,9	4,0	4,0	4,0
2.Сільгоспспоживачі	3154,8	143,3	4,8	3,1	3,2
3.Транспорт	5637,8	-113,9	-2,0	5,9	5,7
4.Будівництво	762,3	52,0	7,3	0,7	0,8
5.Ком.-побутові споживачі	12525,1	366,6	3,0	12,5	12,6
6.Інші непромисл. споживачі	5485,5	378,9	7,4	5,3	5,5
7.Населення	28875,4	311,8	1,1	29,4	29,0

Збільшення електроспоживання (нетто) відбулося за рахунок збільшення обсягу споживання металургійною промисловістю (на 2,5%), хімічною та нафтохімічною промисловістю (на 15,1%), машинобудівною промисловістю (на 2,5%), будівництвом (на 7,3%) та іншими непромисловими споживачами (на 7,4%).

Видобуток вугілля. За 10 місяців 2018 року вугледобувними підприємствами України видобуто **27,6 млн тонн** вугілля, що на 727,3 тис. тонн (або на 2,7%) більше порівняно із січнем-жовтнем 2017 року. В цілому видобуток енергетичного вугілля склав **22,77 млн тонн**, він збільшився на 1372,6 тис. тонн (або на 6,4%), коксівного – склав **4,9 млн тонн**, що менше на 645,3 тис. тонн (або на 11,6%).

Упродовж січня-жовтня 2018 року вугледобувними підприємствами, що підпорядковані Міненерговугілля України, видобуто **3,45 млн тонн**, що на 528,6 тис. тонн (або на 13,3%) менше, ніж за цей період 2017 року. Видобуток енергетичного вугілля зменшився на 202,7 тис. тонн (або на 6,3%) порівняно з відповідним періодом 2017 року і коксівного зменшився на 326,0 тис. тонн (або на 42,8%), а видобуток відповідно склав **3,0 та 0,43 млн тонн**.

Видобуток нафти та газу. З початку 2018 року в Україні видобуто **1,565 млн тонн** нафти з газовим конденсатом і **17,3 млрд куб. м.** газу. У минулому році, відповідно, ці показники становили – 1,565 млн тонн нафти з газовим конденсатом та 17,3 млрд куб. м газу. Підприємства НАК "Нафтогаз України" видобули за 10 місяців 2018 року **1,565 млн тонн** нафти з конденсатом (у 2017 р. – 1,529 млн тонн) і **13,7 млрд куб. м** газу (у 2017 р. – 13,6 млрд куб. м).

Інші підприємства за 10 місяців 2018 року видобули **0,21 тис.т** нафти з газовим конденсатом (у 2017 році – 0,172 тис. т) і **3,6 млрд куб.м** газу (у 2017 році – 3,7 млрд куб. м).

Постачання і переробка нафти. У січні-вересні 2018 р. на нафтопереробні заводи (НПЗ) та Шебелинський ГПЗ поставлено 628,8 тис. тонн нафтової сировини українських родовищ (нафта з газовим конденсатом). Обсяг переробки газового конденсату з нафтою Шебелинським ГПЗ у січні-вересні 2018 р. склав 348,8 тис.т.

У січні-вересні 2018 р. не здійснювали роботу з переробки нафтової сировини - Лисичанський, Одеський, Дрогобицький та Надвірнянський нафтопереробні підприємства.

За 9 місяців 2018 р. Шебелинським ГПЗ вироблено: автомобільних бензинів – 95,0 тис. тонн; дизельного палива – 66,3 тис. тонн; мазуту – 21,8 тис. тонн.

Загальні потужності з первинної переробки газового конденсату з нафтою на Шебелинському ГПЗ у січні-вересні 2018 року були завантажені в середньому на 46,5% (у січні-вересні 2017 року на 51,2 %).

Транспортування нафти. У січні-жовтні 2018 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів зменшився порівняно з 2017 року на 647,2 тис. тонн (або на 4,8%) і склав **12,77 млн тонн**. При цьому транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Чехії) протранспортовано **11110,5 тис. тонн**, що на 5,4% (або на 628,2 тис. тонн) менше порівняно із аналогічним показником 2017 року, а для потреб України – **1663,7 тис. тонн**, що на 1,1% (або на 19,0 тис. тонн) менше у порівнянні з відповідним періодом 2017 р.

За січень-вересень 2018 рік транзитні обсяги перекачки у загальному обсязі складають 86,0%, а на нафтопереробні підприємства України – 14,0%.

Аналіз сплати за спожиту електроенергію за січень-жовтень 2018 року

Розрахунки споживачів електроенергії по областях України

За січень-жовтень 2018 року споживачам відпущено електричної енергії на суму **150,8 млрд грн.**, оплата становила **149,0 млрд грн.**, або **98,8%**.

Вище середнього показника (**98,8%**) розрахунки за відпущену споживачам за 10 місяців 2018 році енергію були проведені у Вінницькій (99,8%), Дніпропетровській (на 101,1%), Житомирській (на 100,7%), Закарпатській (на 103,1%), Івано-Франківській (на 100,1%), Київській (на 100,3%), Кіровоградській (на 100,4%), Миколаївській (на 100,5%), Одеській (на 101,3%), Полтавській (на 100,9%), Рівненській (на 99,90%), Тернопільській (на 99,0%), Херсонській (на 101,8%), Хмельницькій (на 100,2%), Черкаській (на 99,1%), Чернівецькій (на 100,5%), Чернігівській (на 100,6%) областях.

Ниже середнього показника обсягу розрахунків за відпущену у січні-вересні 2018 році енергію проведені у Волинській (98,5%), Донецькій (90,3%), Запорізькій (на 97,5%), Луганській (на 80,5%), Львівській (на 95,0%), Сумській (на 97,4%), Харківській (97,5%) областях, м.Київ (99,0%), АР Крим (на 0,0%).

Розрахунки енергопостачальних компаній з ДП «Енергоринок»

За січень-жовтень 2018 р., за оперативними даними, енергопостачальними компаніями куплено електроенергії в ДП «Енергоринок» за регульованим тарифом на **135,69 млрд грн.**, а сплачено за неї **135,96 млрд грн.** або **100,2%**. Повністю розрахувалися з ДП «Енергоринок» 16 енергопостачальна компанія за регульованим тарифом.

У повному обсязі розрахувалися з ДП «Енергоринок» за 10 місяців 2018 року Волиньобленерго (на 100,4%), Дніпровські електромережі (на 101,7%), Донецькі електромережі (на 109,3%), Закарпаттяобленерго (на 102,1%), Запоріжжяобленерго (на 108,5%), А.Е.С. Київобленерго (на 101,8%), Київські електромережі (на 102,1%), Полтаваобленерго (на 108,9%), Прикарпаттяобленерго (на 100,1%), Харківобленерго (на 100,9%), Хмельницькобленерго (на 101,6%), Чернівціобленерго (на 102,9%), Чернігівобленерго (на 101,8%), Атомсервіс (на 100,0%), Високовольтні мережі ДТЕК ТОВ (на 104,5%), Луганське енергетичне об'єднання (на 126,3%).

Ниже 100% показника по розрахунках з оптовим ринком енергопостачальних компаній розрахувалися за куповану електричну енергію: Вінницяобленерго (на 98,5%), Житомиробленерго (на 98,7%), Кіровоградобленерго (на 98,0%), Львівобленерго (на 96,9%), Миколаївобленерго (на 99,7%), Сумиобленерго (на 98,8%), Одесаобленерго (на 99,8%), Рівнеобленерго (на 98,3%), Тернопільобленерго (на 97,0%), Херсонобленерго (на 99,4%), Черкасиобленерго (на 99,1%), Регіональні електричні мережі (на 41,5%), Укрзалізниця (на 99,2%), ПЕМ-Енерговугілля (на 20,7%), Енергія-Новий Розділ (на 95,8%), Енергія-Новояворівськ (на 92,7%).

Розрахунки споживачів електроенергії з енергопостачальними компаніями

За січень-жовтень 2018р. енергопостачальними компаніями відпущено електроенергії на суму **150,87 млрд грн.**, а сплачено за неї **149,07 млрд грн.** або **98,8%**.

Повністю розрахувалися за електричну енергію споживачі 18 енергопостачальних компаній: ПрАТ «Волиньобленерго» (100,4%), АТ «ДТЕК Дніпровські

електромережі» (100,8%), АТ «ДТЕК Донецькі електромережі» (107,4%); АТ «Житомиробленерго» (100,7%), ПрАТ «Закарпаттяобленерго» (103,1%), АТ «Прикарпаттяобленерго» (100,1%), ПрАТ «Київобленерго» (100,3%), ПрАТ «Кіровоградобленерго» (100,4%), АТ «Миколаївобленерго» (100,5%), АТ «Одесаобленерго» (101,3%), ПАТ «Полтаваобленерго» (100,3%), АТ «Херсонобленерго» (101,8%), АТ «Хмельницькобленерго» (100,2%), АТ «Чернівціобленерго» (100,5%), ПАТ «Чернігівобленерго» (100,6%), ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі» (102,3%).

Нижче середнього рівня (**98,8%**) розраховались за спожити електроенергію споживачі енергопостачальних компаній: ПАТ «Вінницяобленерго» (99,8%), ПАТ «Запоріжжяобленерго» (97,5%), ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі» (99,0%), ПрАТ «Львівобленерго» (98,0%), ПрАТ «Рівнеобленерго» (99,9%), ПАТ «Сумиобленерго» (97,4%), ВАТ «Тернопільобленерго» (99,0%), АК «Харківобленерго» (97,5%), ПАТ «Черкасиобленерго» (99,1%), ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» (96,9%), ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля» (18,7%), ДП «Регіональні електричні мережі» (38,4%).

Оплата електроенергії всіма видами платежів генеруючим компаніям та іншим учасникам ОРЕ за січень-жовтень 2018 р. Всього сплачено складала **163,26 млрд грн.** при товарній продукції **162,49 млрд грн.,** або **100,5%.**

За оперативними даними, по НАЕК «Енергоатом» сплачено – 100,7% (42738,1 млн грн), «Центренерго» – 100,3% (14692,5 млн грн), «Дніпроенерго» – 103,9% (16064,4 млн грн), «Донбасенерго» – 99,8% (6060,0 млн грн), «Західенерго» – 102,4% (25333,3 млн грн), «Східенерго» – 101,7% (14000,1 млн грн), Харківська ТЕЦ-5 – 106,4% (1682,4 млн грн), Київтеплоенерго КП – 91,5% (444,1 млн грн), Київенерго (ТЕЦ) – 96,1% (3307,4 млн грн), ПрАТ «Укргідроенерго» – 98,2% (7267,8 млн грн), Нижньодністровська ГЕС – 276,2 тис. грн, інші електростанції – 96,5% (26184,9 млн грн), у тому числі: теплоелектроцентралі – 103,0% (12632,2 млн грн), виробники альтернативної е/е – 91,2% (13450,8 млн грн), Укргазвидобування – 101,6% (76790,1 тис. грн.), НЕК «Укренерго» - 102,9% (5492,5 млн грн) від товарного відпуску енергії. **Всього виробникам е/е та НЕК плата складала 163,26 млрд грн при товарній продукції 162,49 млрд грн або 100,5%.**

Газопостачання, споживання та транзит природного газу. Ресурси природного газу в Україні за січень-вересень 2018 року склали **97,0 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 101,8 млрд куб.м).

За зовнішньоекономічними контрактами до України надійшло **73,5 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2017 року – 81,1 млрд куб.м).

Споживачі України за цей період 2018 року використали **22,1 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2017 року – 21,8 млрд куб.м).

Відбір природного газу з ПСГ за цей період **7,285 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 4,126 млрд куб.м).

За січень-жовтень 2018 року, за оперативними даними, протранспортовано через територію України (транзит) природного газу всього **72,06 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 77,379 млрд куб.м).

Імпорт газу за 10 місяців 2018 року склав **9,1 млрд куб. м.**

Розвиток галузей ПЕК та технічний стан підприємств

Підприємствами електроенергетичної галузі ПЕК, що належить до сфери управління Міненерговугілля України, за рахунок усіх джерел фінансування освоєно **14784,1 млн грн** капітальних вкладень за січень-жовтень 2018 року, що на **4537,2 млн грн** більше аналогічного показника 2017 року.

Профінансовано всього **14080,7 млн грн**, у тому числі власні кошти підприємств – 9445,6 млн грн, інші джерела фінансування – 4635,1 млн грн.

Продовжуються роботи з будівництва Дністровської ГАЕС, реконструкції енергоблоків ТЕС, каскаду Дніпровських ГЕС, будівництва магістральних електромереж для видачі потужності блоків атомних електростанцій.

Введено в дію:

- 335,28 км ліній електропередачі всіх напруг;
- 112,24 МВА трансформаторної потужності;
- 21,04 км волоконно-оптичної лінії зв'язку;
- 2 відкритих розподільчих пристрої 110 кВ.

За січень-вересень 2018 року в електроенергетичній галузі введено в дію основних фондів – 5749,2 млн грн.

У вугільній галузі освоєно **37,6 млн грн** капітальних вкладень, що на 58,6% більше порівняно з аналогічним показником 2017 року.

Фактично у січні-вересні 2018 року підприємствам, що знаходяться на стадії підготовки до ліквідації та ліквідації, а також з утримання водовідливних комплексів спрямовано **221,8 млн гривень**, у тому числі:

- шахти, які готуються до ліквідації – 64,6 млн грн.,
- ДП "Укршахтгідрозахист" – 13,0 млн грн.,
- ДП "ОК "Укрвуглереструктуризація" – 144,2 млн грн.

Підсумки роботи підприємств ядерної енергетики та атомної промисловості за жовтень 2018 р.

Атомні електростанції. У жовтні 2018 року ДП «НАЕК «Енергоатом» вироблено **7518,5 млн кВтг**, що на 890,5 млн кВтг більше у порівнянні з відповідним періодом минулого року. Коефіцієнт використання встановленої потужності у жовтні 2018 р. становив **72,8%**, що на 8,7 % більше показника 2017 р.

Частка АЕС у виробництві електроенергії в Україні у січні-жовтні 2018 р. становила 52,5%. До Енергоринку за 10 місяців 2018 р. відпущено 60882,9 млн кВтг електроенергії, що на 3 282,6 млн кВтг менше у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

З початку 2018 року зафіксовано 19 порушень у роботі енергоблоків АЕС (на РАЕС-2, ХАЕС-6, ЮУАЕС-4 та ЗАЕС-7). У відповідному періоді 2017 року – 14 порушень (на РАЕС-5, на ЗАЕС-4, на ЮУАЕС-3, на ХАЕС-2). **Зазначені порушення не обліковуються за шкалою ІНЕС рівня 1.**

Паливна програма. У 2018 році заплановано здійснити: 18 поставок свіжого ядерного палива на енергоблоки українських АЕС, у тому числі 12 поставок – від АТ «ТВЕЛ» і 6 поставок - від компанії «Вестінгауз», забезпечити 5 рейсів з вивезення відпрацьованого ядерного палива.

У жовтні 2018 р. відбулись 2 поставки свіжого ядерного палива від АТ «ТВЕЛ» та 2 вивезення відпрацьованого ядерного палива. З початку 2018 р. відбулося 13 поставок свіжого ядерного палива: 5 від компанії «Вестінгауз» і 8 від

АТ «ТВЕЛ», 5 рейсів з вивезення відпрацьованого ядерного палива.

Ремонтна кампанія.

Графіком ремонтів енергоблоків АЕС України у 2018 році заплановано виконати:

- закінчити 2 капітальні ремонти – ЗАЕС №6, ХАЕС №1 та 2 середні ремонти – РАЕС №1, 3;
- виконати 8 середніх ремонтів – ЗАЕС №1, 2, 4, 5; РАЕС №2; ЮУАЕС – №1, 2, 3 та 2 капітальні ремонти – РАЕС №4; ХАЕС №2;
- розпочати 3 середні ремонти – ЗАЕС №3, 6; ХАЕС №1 та 1 капітальний ремонт – РАЕС №1.

Станом на 06.11.2018 виконується:

2 середні ремонти – ЗАЕС №3 та 4;

1 капітальний ремонт – ХАЕС №2 (з 02.09.2018 до 20.11.2018).

Тариф на відпущену електроенергію, що виробляється на АЕС становить **55,76 коп.** за 1 кВтг (без ПДВ) відповідно до постанови НКРЕКП від 18.09.2018 р. № 996.

Товарна продукція. У жовтні 2018 р. вартість товарної продукції ДП «НАЕК «Енергоатом» становила 4777,95 млн грн, що на 1195,22 млн грн більше, ніж у жовтні 2017 р.

У жовтні 2018 р. з Енергоринку оплачено 4728,05 млн грн, що на 1250,06 млн грн більше, ніж у жовтні 2017 р. Відсоток оплати у жовтні 2018 р. склав 98,96%, у жовтні 2017 р. – 97,08%. З початку 2018 р. – 100,70%, з початку 2017 р. – 98,72%.

Заборгованість із заробітної плати станом на 06.11.2018 у компанії відсутня.

Підприємства атомно-промислового комплексу, які перебувають у складі ДК «Ядерне паливо»

ДП «СхідГЗК». У жовтні 2018 року вироблено **64,3 тонн уранового оксидного концентрату на суму 188,8 млн грн.**, що становить 75,5% виконання плану. У порівнянні з відповідним періодом 2017 р. продукції вироблено на 0,7 тонн більше. З початку 2018 року вироблено 868,9 тонн УОК на суму 2644,5 млн грн., що порівняно з відповідним періодом минулого року на 178,9 тонн більше.

Заборгованість із заробітної плати станом на 06.11.18 на підприємстві відсутня.

ДП «Смоли». З початку 2018 року ДП «Смоли» вироблено 71,7 тонн основної продукції (іонообмінні смоли) на суму 17,86 млн грн, що на 309,0 тонн менше, ніж з початку 2017 року.

Станом на 06.11.18 заборгованості із виплати заробітної плати немає.

Ремонтна кампанія ТЕС, ТЕЦ і ГЕС, ГАЕС у 2018 році

Для забезпечення успішного проходження осінньо-зимового максимуму 2018-2019 рр. наказом Міненерговугілля від 25.09.2017 № 622 «Про підготовку обладнання електростанцій і теплових мереж до надійної та ефективної роботи у 2018 році та в осінньо-зимовий період 2018/2019 року» (зі змінами) передбачено:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній відремонтувати всіма видами ремонтів 61 (15924 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом 37 (10405 МВт) енергоблоків;
- середнім ремонтом 10 (2459 МВт) енергоблоків;
- капітальним ремонтом 14 (3060 МВт) енергоблоків.

На **теплових електроцентралях** виконати всіма видами ремонту 9 (1670 МВт) енергоблоків, 14 (2447 т/год) парових котлів, 6 (660 Гкал/год) водогрійних котлів та 10 (331,8 МВт) турбоагрегатів.

У **теплових мережах** виконати капітальний ремонт 10,66 км трубопроводів.

На **гідроелектростанціях** виконати капітальний ремонт і реконструкцію 36 (1802,10 МВт) гідроагрегатів.

Станом на 13.11.2018 відповідно до затвердженого графіку:

На **теплових електростанціях** енергогенеруючих компаній відремонтовано 43 (11 487 МВт) енергоблоків.

У ремонті перебувають 13 (3 255 МВт) енергоблоків, а саме:

- в поточному ремонті – 6 (1625 МВт) енергоблоків;
- в капітальному ремонті – 7 (1630 МВт) енергоблоків.

В технічному переоснащенні (капітальний ремонт) в термін по 31.12.2018 енергоблок ст. №6 Зміївської ТЕС; в термін до 31.12.2018 енергоблок № 3 Трипільської ТЕС.

На **теплових електроцентралях** відремонтовано 7 (1460 МВт) енергоблоків, 13 (2027 т/год) парових котлів, 10 (331,8 МВт) турбоагрегатів, 6 (660 Гкал/год) водогрійних котлів.

На теплових електроцентралях в ремонті знаходяться 2 (210 МВт) енергоблока та 1 (420 т/год) паровий котел.

На **гідроелектростанціях** виконано реконструкцію та капітальний ремонт 22 (1323,3 МВт) гідроагрегата. В реконструкції і капітальному ремонті знаходиться 15 (703,8 МВт) гідроагрегатів.

Станом на 05.10.2018 на **атомних електростанціях** виконано:

19 планово-попереджувальних ремонтів:

- 4 капітальні ремонти – ЗАЕС №5, 6, ХАЕС №1 та РАЕС №4;
- 7 середніх ремонтів – РАЕС №1, 2, 3, ЗАЕС №2 та ЮУАЕС №1, 2, 3;
- 6 позапланових поточних ремонтів енергоблоків ХАЕС №2, 1 (2) і ЗАЕС №2, 6 та ЮУАЕС № 2;
- 1 плановий поточний ремонт – ЗАЕС № 2.

Станом на 05.10.2018 виконуються:

2 середніх ремонтів - ЗАЕС № 4 та ЮУАЕС № 1.

1 капітальний ремонт - РАЕС № 4.

Зведені показники Інвестиційної програми ДП «НЕК «Укренерго» на 2018 рік

Капітальні інвестиції всього, враховуючи Держенергонагляд, - **2607,1 млн грн.**, у т.ч. за рахунок прибутку – 636,8 млн грн., амортизації – 691,8 млн грн., кредитних коштів – 1238,4 млн грн., доходів від іншої діяльності – 40,0 млн грн.; Держенергонагляд за рахунок амортизації – **4787 тис. грн.**

Передбачено на нове будівництво (ПС + ПЛ) всього – **1079,5 млн грн.**, технічне переобладнання та реконструкція об'єктів, придбання основних засобів – **1400,8 млн грн.**, проектні роботи майбутніх років, всього – **19956,3 тис. грн.**

Коефіцієнт використання встановленої потужності на блочному устаткуванні (енергоблоки потужністю 100, 150, 200, 250, 300 МВт) теплових електростанцій

Коефіцієнт використання встановленої потужності за 9 місяців 2018 року порівняно з аналогічним періодом минулого року збільшився на 1,4% та складає

21,7%. Найвищий коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період мають блоки потужністю 150 МВт – 42,8 % (у 2017 році – 32,5 %). По блокам потужністю 200 МВт коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період – 35,9 % (у 2017 році – 34,1 %), по блокам потужністю 250 МВт – 24,7 % (у минулому році – 25,4 %), по блокам потужністю 100 МВт – 22,1 % (у минулому році – 29,0 %), по блокам потужністю 300 МВт – 18,9 % (у 2017 році – 18,7%).

Збільшився коефіцієнт використання встановленої потужності по генкомпаніях: по ПАТ “ДТЕК Дніпроенерго” на 0,7 %, по ПАТ “Центренерго” на 4,5 %, по ПАТ «Донбасенерго» на 21,5 %. А зменшився по ТОВ «ДТЕК Східенерго» на 3,2 %, по ПАТ “ДТЕК Західенерго” на 2,4 %.

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям, які звітують Міненерговугілля

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям генкомпаній України за 9 місяців 2018 року складають **405,7 г/кВтг**, що на **4,1 г/кВтг** більше, ніж за відповідний період 2017 року (401,6 г/кВтг).

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по ТЕС України (ТЕС ГК та ТЕЦ) складають за дев'ять місяців 2018 р. **394,1 г/кВтг**, що більше в порівнянні з відповідним періодом минулого року на **4,5 г/кВтг**.

Середньомісячна заробітна плата

На вересень 2018 року розмір заробітної плати штатного працівника на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України, у розрізі галузей становить:

- електроенергетика – 11393 грн. *(збільшення до відповідного показника 2017 р. становить 2035 грн);*
- атомно-промисловий комплекс – 16021 грн. *(більше на 3724 грн);*
- нафтогазовий комплекс – 17208 грн. *(більше на 9212 грн до показників державних підприємств нафтогазового комплексу, що належать до сфери управління Міненерговугілля);*
- вугільна галузь – 10057 грн. *(більше на 2153 грн для вугледобувних підприємств, що розташовані на території, яка контролюється владою України).*

Заборгованість з виплати заробітної плати станом на 01.10.2018 року на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України і що розташовані на території, яка контролюється українською владою, загальна заборгованість із виплати заробітної плати становила **306,7 млн грн** і збільшилась з початку року на **88,1 млн грн (або на 40,3%)**, у тому числі: електроенергетична галузь – збільшилась на 13 229,6 тис. грн (на 108,7%); атомно-промисловий комплекс – зменшилась на 70,6 тис. грн (на 1,9%); вугільна галузь – збільшилась на 75192,2 тис. грн (на 37,8%); нафтогазовий комплекс – зменшилась на 232,7 тис. грн (на 6,1%).

Інформація з підприємств, що розташовані на території, яка не контролюється українською владою, відсутня.

Технологічні витрати електроенергії в електричних мережах

За січень-вересень 2018 року загальні технологічні витрати електроенергії на її транспортування електричними мережами Міненерговугілля всіх класів напруг склали **11,6 млрд кВтг** або **11,07 %** від загального відпуску електроенергії в

мережу. У порівнянні із аналогічним періодом 2017 р. відбулося їх збільшення на **0,1 млрд кВтг**, або на **0,1 в.п.** (11,5 млрд кВтг або 11,07 % у минулому році).

Нормативна (технічна) складова технологічних витрат електроенергії по Міненерговугілля за 9 місяців 2018 рік становила **13,62 млрд кВтг** або **13,0%** від загального відпуску електроенергії в мережу, у порівнянні з минулим роком збільшилась на **0,06 млрд кВтг** або на **0,4%** у порівнянні з минулим роком (13,56 млрд кВтг або 13,0% у минулому році).

Понаднормативна (нетехнічна) складова технологічних витрат за 9 місяців 2018 року по Міненерговугілля склала – 2,0 млрд кВтг або -1,9% від загального відпуску електроенергії в мережу (-2,0 млрд кВтг або -1,9% у минулому році). За рахунок виконання організаційно-технічних заходів зі зниження технологічних витрат електроенергії в електричних мережах 0,38-800 кВ Міненерговугілля за 9 місяців 2018 року заощаджено **134,8 млн кВтг** електроенергії (**146,2 млн кВтг** за відповідний період минулого року).

Експорт електроенергії, вугілля, нафтопродуктів

За січень-жовтень 2018 року на експорт передано **5050,0 млн кВтг електроенергії**, що на 600,9 млн кВтг або на 13,5% більше, ніж за 10 місяців 2017 р. За оперативними даними, 4264,0 млн кВтг експортовано до країн Східної Європи.

За 10 місяців 2018 р. територією України протранспортовано (транзитом) **72,06 млрд кубометрів природного газу** (за цей період 2017 р. – 77,37 млрд куб. м).

Станом на 01.11.2018 року в українських підземних сховищах знаходилось **17,1 млрд куб. м** природного газу, що на 268,8 млн куб. м, або на 6,9% менше порівняно з показником на цей час 2017 року.

Протягом 10 місяців 2018 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів склав **12774,2 тис. тонн** і порівняно із аналогічним періодом 2017 р. зменшився на 647,2 тис. т (або на 4,8 %), а транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) склав **11110,5 тис. тонн**, що на 622,2 тис. т (або на 5,4%) менше порівняно із аналогічним показником 2017 р., а для потреб України – менше на 19,0 тис. т (або на 1,1%) і склало **1663,7 тис. тонн**.

За січень-жовтень 2018 року частка транзитного обсягу перекачки нафти в загальному обсязі нафтоперекачування становила 86,07%, а частка нафтоперекачування на нафтопереробні підприємства України відповідно – 14,0%.

*Підготовлено за даними
Міненерговугілля України
і ДП «Енергоринок»*

**ОГЛЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ
З ПРОБЛЕМ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ
з 1 до 15 листопада 2018 р.**

присвячений 9-му Міжнародному форуму з енергетики для сталого розвитку, що відбувся під егідою ООН з 12 по 15 листопада у м. Києві

(“Голос України”, “Урядовий кур’єр”, “ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Україна”, “ДЕНЬ”, “КП в Україні”, “ДЕЛОВАЯ СТОЛИЦА”, “Сегодня”, “Україна молода”, “Факты”, “Капитал”, “Вечерние Вести”, “Свобода”, “Атомник України”, а також електронні ЗМІ: УКРІНФОРМ, Інтерфакс-Україна, УНІАН, Енергореформа, ЛІГАБізнесІнформ, Українські новини, Бизнес.Цензор.Нет, Левый берег, UA Energy, Капитал, ГлавКом, РБК-Украина та ін.)

ІНФОРМАЦІЯ

від Громадської організації

«Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України»

до відома читачів видання НТСЕУ «ЕНЕРГОІНФОРМ-ИНФОРМЕНЕРГО» № 559

Під егідою Організації Об’єднаних Націй Кабінетом Міністрів України і Міненерговугілля України **12-15 листопада 2018 року** в м. Києві в КВЦ «Парковий» вперше в Україні проведено **9-й Міжнародний форум з енергетики для сталого розвитку**.

У Форумі взяли участь представники Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, керівники і представники Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, Європейської Економічної Комісії ООН, міжнародних фінансових організацій, Міністерств енергетики країн ЄЕК ООН (56 країн), керівники і фахівці міжнародних енергетичних корпорацій, провідних українських енергетичних компаній і наукових закладів, відомі державні і громадські діячі - загалом протягом 4-х днів проведення Форуму більше 900 осіб. **Захід відзначився високим міжнародним рівнем, важливим політичним і економічним значенням підтримки концепції сталого розвитку на енергетичній світовій арені і в кожній країні.**

Участь у Форумі – це унікальна можливість для зацікавлених організацій та компаній долучитися до вирішення глобальних проблем, презентувати свої досягнення світовій енергетичній спільноті, а також налагодити ділові контакти з вищим керівництвом провідних міжнародних організацій та донорів.

З метою належної організації підготовки та проведення 9-го Міжнародного форуму **Оргкомітетом було прийнято рішення про залучення Громадської організації «Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України» (НТСЕУ) до організації та проведення Форуму в статусі «Співорганізатор»** (лист Міненерговугілля України № 05/18-7846 від 24.09.2018).

Дякуємо партнерам НТСЕУ, у тому числі керівникам і провідним фахівцям Міненерговугілля України, ТОВ «Євромедія Компані», ДП «НАЕК «Енергоатом», ДП «НЕК «Укренерго», Київській міській організації роботодавців нафтогазової галузі та багатьом іншим учасникам Форуму, вітчизняним і міжнародним організаціям.

Сподіваємося на продовження співпраці в майбутньому для вирішення актуальних проблем розвитку, надійної та ефективної роботи паливно-енергетичного комплексу нашої країни, плідної співпраці з міжнародною спільнотою.

З повагою і найкращими побажаннями

Віце-президент,

Голова Виконкому НТСЕУ

Заслужений енергетик України

О.С. Дупак

ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Урядовий Портал, 12.11.2018

Володимир Кістіон: Енергетична безпека – це виклик, який має об'єднати нині світ в рамках широкого політичного діалогу

Віце-прем'єр-міністр України **Володимир Кістіон** відкрив **IX Міжнародний форум з енергетики для сталого розвитку**, який проходить під егідою Європейської Економічної Комісії Організації Об'єднаних Націй.

«Для країни, яка володіє неабияким енергетичним потенціалом та сповідує принципи сталого розвитку, проводити такі заходи світового масштабу – це велика честь та водночас можливість розповісти світу про свої здобутки», - наголосив під час вступного слова Володимир Кістіон. Віце-прем'єр-міністр розповів, що Україна, яку кілька років тому спіткала серйозна газова криза, поставила собі амбітну ціль: стати енергетично незалежною та самодостатньою. Зима 2014-2015 років стала першою в історії, коли Україна повністю позбулася газової залежності від РФ.

«Ми зуміли диверсифікувати джерела постачання газу і довели всьому світу, що навіть в умовах війни, яка й досі триває на сході країни, Україна залишається надійним транзитером газу в Європу», - відзначив Володимир Кістіон. І додав, що ці виклики змусили задуматися над глобальною модернізацією паливно-енергетичного комплексу України. Дороговказами Уряду були і залишаються Угода про асоціацію з Європейським Союзом та зобов'язання в рамках Енергетичного співтовариства.

«Спільно з нашими європейськими партнерами ми напрацювали та прийняли ключові законодавчі акти для формування повноцінних ринків газу та електроенергії. Уряд реалізує три масштабні енергетичні реформи – реформу ринку газу, електричної енергії та вугільну. Усі ці три реформи покликані посилити енергетичну незалежність держави, лібералізувати ринок, ліквідувавши монополії, підвищити енергоефективність української економіки задля збереження навколишнього середовища», - зазначив Віце-прем'єр-міністр.

На завершення Володимир Кістіон наголосив, що питання енергетичної безпеки й сталого розвитку давно перестало бути даниною моді. Сьогодні – це виклик, який повинен об'єднати світ у рамках широкого політичного діалогу.

«Україна нині бореться за майбутнє своєї газотранспортної системи. «Вбити» її покликаний політично вмотивований проект Російської Федерації «Північний потік-2», проти реалізації якого активно виступають європейські екологи. Цей проект не має нічого спільного з економікою, він суперечить цілям сталого розвитку та має на меті лише одне – посилити російський вплив на Європейський Союз. Тож закликаю об'єднуватися й спільно протидіяти загрозам сталого розвитку наших держав», - резюмував урядовець.

<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/volodimir-kistion-energetichna-bezpeka-ce-viklik-yakij-maye-obyednati-nini-svit-v-ramkah-shirokogo-politichnogo-dialogu>

Урядовий Портал, 13.11.2018

Міненерговугілля націлене на виконання комплексу завдань, пов'язаних з дегазацією і утилізацією газу метану

Державний секретар Міністерства енергетики та вугільної промисловості України **Максим Немчинов** привітав усіх учасників пленарного засідання, присвяченого питанням управління метаном у видобувних галузях, яке проходило у

рамках **IX Міжнародного форуму з енергетики для сталого розвитку.**

У засіданні взяли участь керівники і фахівці Міненерговугілля України, найбільших вугільних компаній і шахт України як державної, так і приватної форми власності, академічних і галузевих інститутів, Державної воєнізовано-рятувальної служби України, компаній і фірм, що працюють у сфері дегазації і утилізації шахтного газу метану, що свідчить про високий ступінь інтересу до даного питання в Україні.

Держсекретар відзначив, що сьогодні від української сторони в Європейській економічній комісії Організації Об'єднаних Націй три експерти з шахтного газу метану: Герой України **Борис Грядущий**, **Юрій Бобров** та представник Міненерговугілля **Ігор Ященко**.

Максим Немчинов зауважив, що для вугільної промисловості газ метан протягом багатьох років був ворогом, що несе руйнівну небезпеку - вибух газу метану. Водночас цей газ може стати другом, який віддає свою енергію не на руйнацію, а на розвиток - для вироблення електроенергії і тепла.

Держсекретар також наголосив, що Україна дотримується екологічних зобов'язань, взятих при підписанні Кіотського протоколу (про зниження викиду парникових газів до рівня 1990 року), який почав діяти з 16 лютого 2005 року, а також Паризької угоди, яка прийнята на XXI конференції сторін Рамкової конвенції ООН зі зміни клімату і вступить в силу з 1 січня 2021 року. Однією з вимог Паризької угоди до країн-підписантів є розробка стратегії низьковуглецевого розвитку до 2050 року.

Для виконання комплексу завдань, пов'язаних з дегазацією і утилізацією газу метану, актуальним і важливим є створення єдиного наукового центру, який зміг би взяти на себе функції з узагальнення та аналізу як кращих світових практик, так і накопиченого в Україні досвіду з дегазації і утилізації газу метану вугільних пластів шахт України, створення каталогів та електронної бази передових практик на окремих шахтах і різних вугільних родовищах, а також наукових розробок і багато іншого. «Першочерговим завданням центру повинна бути координація діяльності у сфері дегазації і утилізації шахтного газу метану», - наголосив Максим Немчинов.

Створення центру актуальне і важливе для українських вуглевидобувних підприємств.

Також Максим Немчинов висловив сподівання на подальше співробітництво і допомогу Європейської економічної комісії Організації Об'єднаних Націй Європи, світових та українських енергетичних компаній, а також міжнародних експертів з шахтного газу метану в частині продовження діалогу щодо створення такого центру та надання дієвої допомоги вугледобувній промисловості України в нарощуванні утилізації газу метану для збереження довкілля.

Додаткова інформація на цю тему – Урядовий портал, 14.11.2018 «Сергій Савчук: Із експертами Європейської економічної комісії ООН розглянули дієві шляхи стимулювання промислових підприємств до енергоефективності». Політику та конкретні шляхи підвищення енергоефективності у промисловості обговорили учасники IX Міжнародного форуму з енергетики для сталого розвитку, організованого під егідою Європейської економічної комісії ООН.

За прогнозами експертів ЄБРР, виробництво електроенергії у світі зросте удвічі до 2060 року. При цьому буде спостерігатися тенденція до зменшення використання викопного палива у структурі виробництва електроенергії.

Тому енергоефективність у промисловості для багатьох країн, у тому числі України, – невід’ємна складова розвитку економіки.

На сьогодні в Україні промисловість – один з найбільш енергоємних секторів. На нього припадає близько 30% всього енергоспоживання; 36% викидів CO₂.

«Для зменшення енергоємності промисловості Держенергоефективності спільно з Українсько-данським енергетичним центром розробило механізм державної підтримки підприємств у реалізації заходів із підвищення енергоефективності та скорочення викидів парникових газів», - повідомив Голова Держенергоефективності **Сергій Савчук** під час виступу.

«Механізм схожий на вже популярну програму «теплих кредитів». За нашою концепцією підприємство зможе взяти у банку кредит на реалізацію енергоефективних заходів та «зелених» проектів. Після їх впровадження передбачається надання підприємству компенсації частини суми кредиту від держави», - додав С. Савчук.

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245317588

«УРЯДОВИЙ КУР’ЄР», 14.11.2018

Парниковий ефект стримує розвиток економіки

Михайло Юрченко

Меморандум про порозуміння щодо скорочення неорганізованих викидів метану в ланцюжках поставок газу в Україні підписано між Міністерством екології та природних ресурсів, Європейським банком реконструкції та розвитку й НАК «Нафтогаз України». **Документ під час 9-го Міжнародного форуму з енергетики для сталого розвитку** підписали профільний міністр **Остап Семерак**, голова правління НАК **Андрій Коболєв** і директор департаменту енергоефективності і змін клімату ЄБРР **Террі МакКалліон**.

Упровадження енергетичних інвестицій у газовому секторі України, які сприятимуть скороченню викидів парникових газів і зменшенню забруднення повітря, — така мета меморандуму, який стане ще одним важливим кроком у межах виконання взятих Україною зобов’язань за Паризькою угодою у сфері змін клімату.

«Ми об’єднали зусилля і разом працюватимемо над виконанням міжнародних кліматичних зобов’язань. Очікуємо швидких кроків у напрямі зменшення викидів парникових газів в Україні», - сказав очільник Мінприроди.

Урядовець переконаний, що змінити ситуацію в країні можна лише за умов упровадження нової кліматичної політики, поступової відмови від використання викопного палива, запровадження енергоощадних технологій та загального переходу економіки до моделі сталого розвитку.

«Саме наш уряд ухвалив Стратегію низьковуглецевого розвитку. Ми стали дев’ятою країною, яка розробила цей документ. Ідеться про декларацію намірів і про чіткі завдання щодо розвитку відновлюваних джерел енергії, заходів з енергоефективності та енергозбереження, збільшення поглинання парникових газів, модернізацію електромереж та транспортної інфраструктури», - резюмував Остап Семерак.

<https://ukurier.gov.ua/uk/news/parnikovij-efekt-strimuye-rozvitok-ekonomiki/>

«ДЕНЬ», 01.11.2018

**«Населення заплатить двічі за подорожчання газу»
Експерт про те, як чергове підняття ціни на енергоресурси
відіб'ється на цінниках у магазинах**

Алла Дубровик-Рохова

В Україні хлібний кошик за рік подорожчав на 35%, або на 8,6 гривні. Найбільше в Києві — 85,4 грн, Київської області — 70,7 грн, Житомирської області — 67,7 грн, Черкаської області — 67,1 грн і Закарпатської області — 65,6 грн. Соціальний білий хліб за рік виріс у ціні на 30%, а чорний хліб — на 39%. Головною причиною збільшення ціни продукції став... ріст ціни газу.

**Коментар члена Спостережної ради Інституту енергетичних стратегій
Юрія Корольчука:**

— Ріст ціни на газ для населення створює додаткове навантаження на соціально-економічні умови проживання українців... І тягне за собою зростання вартості усіх інших товарів та продукції.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/naselennya-zaplatyt-dvichi-za-podorozhchannya-gazu>

Укринформ, 02.11.2018

**Візит міністра енергетики США: де компроміс
між американським і українським інтересом?**

Владислав Обух

Найбільша серед прямих загроз - активізація будівництва газопроводу «Північний потік-2». Що й підтвердила під час візиту до Києва німецький канцлер **Ангела Меркель**, іще раз продемонструвавши: скільки б ми не «роздували щоки», заявляючи про власну важливість для енергобезпеки Європи, кожна країна переслідує, насамперед, свої інтереси.

З-поміж непрямих «ударів» по українських «енергоперспективах» – амбітні заяви Румунії про плани стати найбільшим у Європі видобувачем газу і створити висококонкурентний енергохаб. А Туреччина і Німеччина тим часом будують нові підземні газові сховища. У перспективі це може знівелювати значення головного «козиря» Києва на будь-яких переговорах із газової тематики – масмо на увазі найбільші підземні сховища у Європі, сумарна активна ємність яких складає 31 млрд. кубометрів.

«Ковток свіжого повітря», - новина про запланований на наступний тиждень візит в Україну міністра енергетики США **Ріка Перрі**.

Але публічно проанонсовані теми візиту галузевого урядовця із Вашингтона одразу ж «підрізають крила» - адже нам, вочевидь, не запропонують розвивати власний видобуток енергоносіїв... Нам запропонують купувати американські газ і вугілля.

«Рік Перрі планує обговорити з партнерами широке коло питань: від ядерної енергії та кібербезпеки до експорту вугілля і скрапленого природного газу», - йдеться у повідомленні міністерства енергетики США. Спробуємо розібратися, якими ж можуть бути наслідки цих розмов...

Про кібербезпеку... Президент Центру глобалістики «Стратегія XXI» **Михайло Гончар** вважає, що на нинішньому етапі найбільшу практичну допомогу Україні США можуть надати саме в питаннях протидії кіберзагрозам в енергетиці:

«Нагадаю, міжнародні консультанти НЕК «Укренерго» визначили приблизно 20 загроз у сфері кібербезпеки. Для протидії їм планують встановити нову систему кіберзахисту на енергетичних об'єктах. Вартість проекту - \$20 млн. Ймовірно, для цього знадобляться і донорські кошти. Тож візит міністра енергетики США буде хорошою нагодою для того, аби попросити найбагатшу країну світу про підтримку. В «Укренерго» розраховують, що повноцінно система запрацює у 2020 році».

Про газ... Сполучені Штати поставили перед собою амбітне завдання щодо збільшення постачань скрапленого сланцевого газу на європейський континент - із тим, аби вже за два-три роки «на рівних» боротися за тамтешнього споживача з російським «Газпромом». Важливим кроком у цьому напрямку стало погодження найбільшою у Польщі газовою компанією PGNiG умов угоди з купівлі скрапленого природного газу в американської компанії Venture Global LNG. Мета – як наголошують у Варшаві, - зменшення газової залежності від Росії.

Михайло Гончар прогнозує, що позиція США на переговорах із Польщею, Україною та іншими потенційними споживачами американського газу в Європі буде доволі м'якою.

Сполучені Штати позиціонують свій скраплений природний газ як більш надійний, аніж російський. Але американське паливо, зокрема, через витрати на транспортування і стиснення, дорожче. (Для порівняння – в українських умовах видобуток традиційного газу економічно вигідний вже за ціни у 150 доларів за тисячу кубометрів, шельфовий газ - 180-260 доларів, сланцевий - 265-365, метан із вугільних порід - вище 300 доларів)

А ось американський скраплений газ нашій країні поки що «не світить». «Для цього потрібно побудувати газогін-інтерконектор між Україною та Польщею, оціночна вартість будівництва якого – 200 мільйонів євро», - пояснює співзасновник Фонду енергетичних стратегій **Дмитро Маруніч**.

Про вугілля... Справа в тому, що у Сполучених Штатах фактично не видобувають антрацит, який потрібен Україні. Тому американська компанія іноді просто перекупує таке паливо у інших постачальників, зокрема, з Південно-Африканської республіки», - нагадав Дмитро Маруніч.

Тож навряд чи на ситуацію якимось вплинуть переговори міністра енергетики США з керівництвом України. За прогнозами Михайла Гончара, «вугільні домовленості» зі Сполученими Штатами, швидше за все є своєрідним «страховим полісом» для України, аби у випадку критичної ситуації, коли Росія намагатиметься обмежити постачання вугілля для наших теплоелектростанцій.

Про ядерне паливо... Приблизно 75% світового ринку ядерного палива, річний обсяг якого перевищує \$35 млрд., нині ділять три провідні компанії: американо-японська «Вестінгауз» (31%), французька Areva (27%) і російська ТК «ТВЕЛ» (17%). При цьому «Вестінгауз» - єдиний альтернативний Росії постачальник ядерного палива для українських атомних електростанцій...

Дмитро Маруніч вважає, що співпраця з компанією «Вестінгауз» доволі плідна і не потребує додаткового «стимулювання» з боку американських високопосадовців. Україна й без того створила належні умови для поступового нарощування присутності цієї корпорації на нашому ринку.

«Єдине, про що можна говорити із Ріком Перрі, - додаткове фінансування будівництва сховища відпрацьованого ядерного палива у зоні відчуження Чорнобильської АЕС», - каже Дмитро Маруніч.

...І про «не дуже приємні речі». Поряд із «офіційними» (чи, точніше, тими, інформація про які потрапила у пресу), темами переговорів міністра енергетики США з українським керівництвом, може йтися і про менш приємну для Києва розмову, - вважає Дмитро Маруніч.

«Але цьому є і інше пояснення, - каже Дмитро Маруніч, - за даними деяких джерел, скасування візиту (серпень 2017 року) американського високопосадовця було пов'язане із певними непорозуміннями з українською стороною. Можливо, зараз сторони зблизили позиції, і це знайде відображення у рамках так би мовити «неформальних» бесід Ріка Перрі у Києві», - розповідає експерт.

Урядовий портал, 07.11.2018

Урочисто відкрито XVI Міжнародний форум "Паливно-енергетичний комплекс України: сьогодення та майбутнє"

У церемонії урочистого відкриття Форуму взяли участь заступник Міністра **Юлія Підкоморна**, державний секретар Міненерговугілля **Максим Немчинов**, Президент Асоціації «СІГРЕ-Україна» **Олександр Светелік**, голова Громадської ради при Міненерговугілля **Семен Поташник**, Генеральний директор ТОВ «Міжнародний виставковий центр» **Анатолій Ткаченко** та інші.

Юлія Підкоморна, вітаючи учасників та гостей, підкреслила значущість заходу для паливно-енергетичного комплексу: «Форум дає можливість поєднати всі здобутки та досягнення в єдину стратегію успіху нашої держави». При цьому зазначила, що Міністерство шляхом організації такого заходу виконує об'єднану роль найкращих практик, здобутків та сприяє розвитку галузі через діалог і взаємодію держави та підприємств ПЕК. Також заступник Міністра відзначила ініціативу студентської молоді, яка виявила бажання брати участь у заходах Форуму, та побажала отримати нові знання та надихнутися для подальшого вивчення технічних наук.

Максим Немчинов наголосив про важливість зустрічей з метою обговорення напрямків розвитку енергетики з огляду на дефіцит комунікацій між підприємствами енергетичної сфери та повідомив про намір взяти участь у заходах Форуму.

Бизнес.Цензор.Нет, Fin.org.ua, 07.11.2018

Глава Секретариата ЕЭС Янез Копач: "При наличии своей биржи, цена газа в Украине могла быть ниже"

Фрагменты из интервью с руководителем Секретариата Европейского Энергосообщества Янезом Копачем

- МВФ всегда настаивает на том, чтобы тарифы на газ, насколько возможно, соответствовали рыночной цене газа. Но в Украине не существует рынка природного газа для ТКЭ и населения.

- Эту проблему можно решить внутри Украины. Если бы Украина на своей территории создала газовую биржу, мы могли бы посмотреть на индекс этой биржи и сказать: вот рыночная цена. Даже, если на этой бирже будет торговаться газ лишь для крупных промышленных потребителей. Но пока что никто ничего подобного не организовал. Такого обязательства нет. Но это бы очень помогло.

- Конечно, цена на европейском хабе будет влиять на цену в Украине. Но цена на украинской бирже должна быть меньше, потому что в нее не должны входить транспортные затраты.

Кроме того, я бы брал для Украины индексы бирж в Румынии или Венгрии, а

не в Германии (до 1 ноября в правительственных положениях о PSO – Public Service Obligation, цена на газ устанавливалась, исходя из котировок немецкой биржи NCG).

- ...Для рынка самое важное – это ликвидность. Если на нем торгуются большие объемы, на нем начинает проявляться собственная динамика.

И такая динамика всегда будет отличаться от ситуации на соседнем хабе. Но если рынок маленький, без больших объемов торговли, то на него будут влиять соседние большие рынки.

Если бы "Укргаздобыча" (самая крупная газодобывающая компания в стране, входит в НАК "Нафтогаз") начала продавать весь свой газ на бирже внутри Украины, тогда бы здесь состоялся свой индекс. И он был бы ниже, чем цена газа на немецком хабе.

- Появилась бы рыночная цена. Она и так будет рыночной под давлением МВФ. Но так, "рыночная" цена, которую заявило правительство, может быть выше той рыночной цены, которая сформировалась бы на бирже в Украине.

- Украина приняла на себя обязательства запустить полноценный рынок газа еще в 2015 году, когда был принят соответствующий закон о рынке природного газа. Но тогда же было принято постановление о PSO, которым злоупотребили. Это должна была быть маленькая ступенька на пути к полноценному открытому рынку газа. Но в Украине это превратилось в постоянное исключение из рыночных правил.

В последнем постановлении о PSO указано, что рынок должен быть запущен в 2020 году. Конечно же, это противоречит требованиям МВФ, европейскому законодательству и даже противоречит украинскому законодательству.

- Я хотел бы еще раз повторить, что означает термин анбандлинг (unbundling). Термин подразумевает, что оператора транспортной сети – газовой или электрической – необходимо сделать функционально и юридически независимым.

Это означает, что никто из участников рынка, "Нафтогаз" в газе, или "Энергоатом" в электроэнергии, никак не будет влиять на работу оператора.

Если же "Нафтогаз" создаст дочернее предприятие, которое станет заниматься транспортировкой газа, то это не будет анбандлинг в соответствии с законодательством. Это будет просто реорганизация компании.

Когда мы говорим о выделении активов в рамках анбандлинга, речь идет о газопроводах, компрессорных станциях и подземных хранилищах газа.

- Должна быть создана новая компания, которая будет заниматься транспортировкой газа. И ей должны быть переданы все функции, которые сейчас выполняет "Укртрансгаз".

Да, компания МГУ была создана. Но руководство "Нафтогаза" не хочет, чтобы она когда-либо стала оператором газотранспортной системы. Вместо этого они говорят о создании в своей структуре дочерней компании, которая когда-то в будущем станет оператором ГТС.

Но ведь это не соответствует украинскому законодательству. И такое разделение не может быть успешно завершено. Для успешного завершения анбандлинга новый оператор ГТС должен пройти процесс сертификации.

Сертификация проходит через Национальную комиссию по регулированию энергетики Украины (НКРЭКУ) и через Секретариат Европейского Энергетического Сообщества. Как представитель Секретариата ЕЭС я могу говорить, что пока не видно предпосылок для сертификации украинского оператора ГТС.

- ...все что касается усилий по европейской интеграции – это зона

ответственности правительства. Потому что именно Украина, как государство, должна соблюдать третий энергопакет (набор правил энергетического рынка, основное из которых – отделение продажи энергоресурса от транспортировки – БЦ).

Украина, как государство, должно сертифицировать оператора ГТС в соответствии с правилами европейского законодательства. Все это делает не "Нафтогаз", а Украина – как государство. Но если Украина не будет соблюдать эти обязательства, то к ней не будут относиться, как к надежному транзитеру газа...

Я бы хотел видеть, как команда "Нафтогаза" помогает правительству Украины выполнить все обязательства, необходимые для интеграции в Европу.

- НЭК "Укрэнерго" – хорошая солидная компания. Она была на правильном пути в процессе присоединения к сообществу европейских операторов электросетей (ENTSO-E). Но в данное время происходит обратный процесс, направленный на то, чтобы сделать "Укрэнерго" еще одним департаментом в Министерстве энергетики и угольной промышленности.

Такой процесс нельзя себе вообразить ни в одной стране Европы. Это очень отрицательно влияет на репутацию Украины. Кроме того – это серьезное препятствие для того, чтобы синхронизировать украинскую энергосистему с европейской.

- ...Часть энергосистемы Украины – так называемый Бурштынский энергоостров – отрезана от остальной энергосистемы страны. Если еще один кусок энергосистемы Украины отрезать от целого, концептуально это не будет проблемой. Это возможно. Но перед этим нужно внимательно посмотреть и подумать, что это будет означать для остальной части Украины. Я имею в виду – надежность поставки электроэнергии.

Мне жаль, что не происходит другой дискуссии – как подключить западную часть энергосистемы Украины ("Бурштынский энергоостров") к остальной объединенной энергосистеме. Сейчас они никак не соединены.

- В Европе на сегодня осталось лишь две страны, которые регулируют цены на генерацию электроэнергии. Это Украина и республика Сербская (энитет, образование в составе Боснии и Герцеговины – БЦ).

Цены на генерацию совершенно не нужно регулировать и тогда "Роттердам+" исчезнет сам собой. К счастью, с 1 июля 2019 года все это должно закончиться (с этой даты должен начать свою работу украинский рынок электроэнергии).

- В Украине существует две компании, которые фактически поделили между собой генерацию электроэнергии: госкомпания НАЭК "Энергоатом" и ДТЭК Рината Ахметова. Как рынок может быть конкурентным при таких монополиях?

Третий большой игрок – это "Центрэнерго", четвертый – это Беларусь, пятый – несколько частных производителей электроэнергии из возобновляемых источников. Границы должны быть открыты для импорта и экспорта.

Государство всегда может установить обязательство для "Энергоатома" и ДТЭК – продавать часть электроэнергии другим игрокам рынка для дальнейшей перепродажи. Несколько таких примеров существовало в Европе в начале открытия рынков.

https://biz.censor.net.ua/resonance/3095423/glava_sekretariata_ees_yanez_kopach_pri_nalichii_svoeyi_birji_tsena_gaza_v_ukraine_mogla_byt_nije

Додаткова інформація на цю тему – Аргументы и факты в Украине, 08.11.2018 «Энергетическое сообщество ЕС грозит Украине санкциями из-за новых тарифов». В ЕС увидели «серьезные» нарушения в правительственном

постановлении о введении новых тарифов для населения.

В Евросоюзе предложили пересчитать тарифы на газ в Украине новым способом.

Постановление правительства Украины о специальных обязательствах по тарифам на газ (ПСО) является угрозой для открытия газового рынка в стране и содержит в себе «серьезные несоответствия» законодательству. Таким образом, повышение тарифов на газ в ноябре было утверждено Кабмином некорректно.

Об этом сообщается в письме директора секретариата Энергетического сообщества **Янеза Копача** к КМУ.

«Самая большая проблема новых правил заключается не в ложной процедуре принятия, а в их содержании. Предварительный анализ, сделанный Секретариатом, обнаружил серьезные несоответствия новых ПСО обязательным требованиям, установленных законом... постановление рассматривается как такое, что вредит открытию украинского рынка природного газа и практически исключает любую возможность конкуренции», - заявил глава ЭС.

Он уточнил, что меры против Украины будут введены сразу после того, как постановление правительства о ПСО вступит в силу.

«Если Постановление №867 вступит в силу, у Секретариата не будет другого выбора, как начать против Украины процедуры нарушения», - отметил Копач.

Весной эксперты Энергетического сообщества порекомендовали украинским властям перестать контролировать цены на газ и электроэнергию для населения с целью их доведения до рыночного уровня и либерализации рынка коммунальных услуг.

http://www.aif.ua/politic/world/energeticheskoe_sobshchestvo_es_grozit_ukraine_sankciyami_iz-za_novyh_tarifov

«Зеркало недели. Украина», 03.11.2018 **«Реформа электроэнергетики: один шаг вперед, три шага назад?»**, Олег Савицкий, эксперт по климатической и энергетической политике Центра экологических инициатив «Екодія». За последние три года в сфере электроэнергетики сделаны важные шаги: началось введение мер по синхронизации с энергосистемами ЕС и становление сектора возобновляемой энергетики, принят Закон Украины "О рынке электрической энергии" и начата подготовка к его внедрению. Но конфликтная ситуация, возникшая при реорганизации государственной компании НЭК "Укрэнерго", оператора Объединенной энергосистемы Украины, может отбросить далеко назад практическое внедрение реформ.

Роль "Укрэнерго". Согласно условиям Соглашения об ассоциации с ЕС и Договора об Энергетическом сообществе, Украина должна изменить модель функционирования рынка электроэнергии согласно требованиям Третьего энергетического пакета ЕС и приобщаться к созданию общеевропейского рынка электроэнергии.

22 октября посол ЕС в Украине **Хьюг Мингарелли** и директор Секретариата Энергосообщества **Янез Копач** направили премьер-министру **В. Гройсману** письмо, в котором раскритиковали действия Министерства энергетики и угольной промышленности и потребовали вмешаться в ситуацию с корпоратизацией "Укрэнерго".

В долгосрочной перспективе нарушение профессионального управления компанией в результате могут привести к срыву выполнения плановых мероприятий в рамках соглашения с ENTSO-E по синхронизации Объединенной энергосистемы Украины с энергетической системой континентальной Европы. Но ведь это является одним из первоочередных приоритетов направления развития отрасли и частью политики энергетической независимости Украины.

Согласно договоренностям, объем обмена мощностью между ОЭС Украины и ENTSO-E планируется довести до 2200 МВт к 2023 году и 4000 МВт к 2028-му.

Если корпоратизация "Укрэнерго" и становление наблюдательного совета не состоятся, ЕС может отстрочить или даже отменить предоставление Украине очередного транша макрофинансовой помощи в размере 1 млрд евро, поскольку это было одним из необходимых условий.

Сегодня важно, чтобы компания "Укрэнерго" продолжала свою стратегическую работу по содействию в перестройке отрасли и выполняла обязательства, взятые при подписании соглашения о синхронизации с ENTSO-E. Важным условием для этого является сохранение кадрового потенциала компании и успешное завершение внедрения корпоративного управления.

Правительство должно обеспечить стабильную работу электроэнергетической отрасли, последовательно внедрять реформы и выполнять взятые обязательства.

https://zn.ua/energy_market/reforma-elektroenergetiki-odin-shag-vpered-tri-shaga-nazad-299047.html

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 09.11.2018

Шахта – не криниця, з неї повинні піднімати вугілля, а не лише відкачувати воду
Максим Солоненко

Пішою ходою 7 листопада від замка Любарта до будівлі облради та ОДА, що на Київському майдані Луцька, розпочалася протестна акція колективу шахти № 10 "Нововолинська" -- єдиного вугільного підприємств що нині будується в Україні. Гірники вимагають ліквідації заборгованості по зарплаті, належного фінансування об'єкта. А ще акція -- це вияв солідарності з гірниками всієї країни у зв'язку з недофінансуванням шахт.

...вже третій рік роботи практично не проводяться через мізерне фінансування. На 2018-й, наприклад, з державного бюджету на Десяту "Нововолинську" спочатку виділили усього десять мільйонів гривень, потім додали ще п'ятнадцять. Цих грошей не вистачає навіть на вкрай необхідні роботи: такі, як провітрювання підземних горизонтів, адже вугільні пласти містять небезпечний газ, відкачування води, проведення профілактичних заходів. Власне, на саме будівництво фактично нічого не залишається. Таке мізерне фінансування передбачається і проекті державного бюджету на 2019-й рік.

До шахтарів вийшов радник голови облдержадміністрації **Олександр Киричук**, хоча була попередня домовленість, що переговори вестимуть безпосередньо з головою ОДА **Олександром Савченком**.

У результаті перемовин склали протокол зустрічі, в якому виклали вимоги шахтарів. Зокрема вирішено добиватися зустрічі представників трудового колективу та облдержадміністрації з прем'єром **Володимиром Гройсманом**, а також міністром енергетики та вугільної промисловості **Ігорем Насаликом** для вирішення питань подальшої долі копальні. Дату зустрічі узгодять згодом, але вона повинна відбутися не пізніше як протягом трьох тижнів.

До речі, більшість вугледобувних підприємств Львівсько-Волинського басейну ставали до ладу вже через п'ять-шість літ. Зводили їх, а також шахтарські міста і селища, і відбувалося це у важкі повоєнні роки. Уряд повинен нарешті визначитися: чи потрібна йому шахта, яка зможе щорічно добувати 900 тисяч тонн енергетичного вугілля, чи припинити це знушення над шахтарями і не створювати видимість, що

хоче запустити потужну копальню в дію. **Зауважимо: при належній волі керівництва держави це можна зробити вже наступного року. Поки що урядовці лише створюють видимість, що хочуть запустити потужну копальню в дію. Шахтарі вимагають припинити знущання над гірниками «Нововолинської».**

<http://www.golos.com.ua/news/85837>

Інформація на цю тему – УНІАН, 08.11.2018 "[Выгоду от формулы "Роттердам+" получают частные холдинги, а не госшахты – эксперт](#)". Об этом на своей странице в Facebook написал эксперт в сфере энергетики **Андрей Герус**.

Верховна Рада України, 09.11.2018; «Голос України», 13.11.2018

Звернення народних депутатів України

до Федерального канцлера ФРН А.Меркель щодо зміни

політики уряду Німеччини стосовно будівництва Північного потоку-2

Народні депутати України підтримали європейських парламентарів у зверненні до Федерального Канцлера Німеччини **Ангели Меркель** із закликом переглянути політику німецького уряду щодо підтримки будівництва Північного Потoku-2, який матиме згубні економічні та політичні наслідки для всієї Європи.

«Проект з будівництва трубопроводу, що посилює монопольне становище Газпрому на європейському газовому ринку, загрожує перспективам українського транзиту та ширшій системі безпеки, має бути зупинений!

Реалізація цього російського проекту загрожуватиме енергетичній незалежності України та ЄС, а також завдасть значних економічних збитків та посилить агресію Кремля проти України.

Для європейської безпеки Північний потік становить таку саму екзистенційну загрозу як і для України. Насправді Європа має наявну невикористану транзитну потужність для поставки російського газу і не потребує додаткових обсягів у вигляді Північного потоку-2, адже українська газотранспортна система використовується не на повну свою потужність. Отже, Північний потік-2 не надасть Європі доступу до нових джерел газу.

«Тому Європі не потрібно вживати кроків, які зроблять Газпром монополією у постачанні газу, що, відповідно, спричинить російське домінування та, як наслідок, сприятиме втручання Росії в демократичні процеси європейських країн», - зазначається у зверненні.

Додаткова інформація на цю тему – Лівий берег, 01.11.2018 «Нашо нам енергомiст Україна-ЄС», Ольга Кошарна. Вже 100 км газопроводу NordStream 2 було зведено в територіальних водах Німеччини та Фінляндії. Від 6 жовтня 2018 року в укладанні трубопроводу бере участь другий корабель. Реалізація проекту, вартість якого оцінюється в 9,5 млрд євро, проходить відповідно до графіка, - повідомив прес-секретар консорціуму NordStream 2 AG **Штеффен Еберт** в німецькому Лубмін. Згідно з планами, трубопровід з проектною пропускною спроможністю 55 млрд кубометрів газу на рік має бути готовий до кінця 2019 року. Тоді ж РФ має намір обмежити передачу газу трубопроводами, що проходять через територію України. Цей проект є великою проблемою для енергетичної дипломатії країн Центральної та Східної Європи. Це також виклик дипломатії України.

Між тим, паралельно Росією реалізується в інформаційній тиші другий енергетичний міст, не менш важливий, ніж NordStream 2, а для України ще більш небезпечний, оскільки він маргіналізує енергетичний потенціал і політичний вплив

у регіоні. З липня 2019 року стартує експорт електроенергії з нової атомної електростанції в Остравець, Білорусь.

... до складу входять два енергоблоки по 1200 МВт. Російськими стратегами один блок призначений на експорт на ринок Центральної Європи та країни Балтії. Для реалізації проекту імпорту електроенергії вже в травні 2015 року російська компанія Inter RAO UES заснувала в центрі Варшави компанію, завданням якої є саме імпорт електроенергії. Такий імпорт здійснюється сьогодні через з'єднання Litpol 1 – між Литвою та Польщею (перевірити на сторінці www.litgrid.eu) ...кожен день імпортується 486 МВт енергії. Сьогодні в самій Польщі виникають системні проблеми з попитом на електроенергію. Очікується значне підвищення цін на електроенергію у 2019 році.

https://lb.ua/economics/2018/11/01/411340_nashcho_energomist_ukrainaies.html

«Голос України», 09.11.2018 **«Члени Європарламенту протестують проти «Північного потоку-2»**, Наталія Писанська. Європейські та українські ЗМІ розмістили лист-звернення 69 членів Європарламенту та ще 20 політиків із держав-учасниць ЄС до канцлера ФРН **Ангели Меркель** із закликом змінити політику щодо німецько-російського газогону «Північний потік-2». Вони вважають, що, підтримуючи спорудження цієї лінії постачання вуглеводнів, Німеччина нехтує принципами солідарності та розколює Євросоюз.

Канцлера просять переглянути та змінити політику стосовно будівництва «Північного потоку-2», підтримати позицію Єврокомісії й Європарламенту, дати президенту Росії зрозуміти, що Німеччина підтримуватиме своїх партнерів по ЄС і Україну. Європарламентарії навіть «насварили» Ангелу Меркель: «Діючи короткозоро, Німеччина зневажає принципи солідарності ЄС. Ваш уряд не керується правильними пріоритетами, пані канцлер. Ми просимо: змініть курс».

Загальна протяжність лінії становитиме майже 1200 кілометрів. Водночас у Німеччині розпочато будівництво 480-кілометрового сухопутного відводу від газогону «Північний потік-2» EUGAL, який бере початок біля Грайсфальда, що на північному сході ФРН, де закінчується «Північний потік-2», а його кінцевий пункт — кордон з Чехією поблизу невеликого містечка Дойчнойдорф. Звідти російський газ транспортуватиметься до Чехії та Австрії — у розподільний хаб, звідки вуглеводні потраплятимуть до країн Південної і Східної Європи.

Тим часом фахівці стверджують, що запуск цього газогону в експлуатацію збільшить залежність ЄС від «Газпрому», котрий уже постачає туди майже третину російських вуглеводнів. Україна у цьому разі втратить не лише доходи від їх транзиту, а й геополітичний важіль впливу.

<http://www.golos.com.ua/article/309836>

«ДЕНЬ», 9-10.11.2018

Про газопровід і Україну

Богдан Савків

Тривожні повідомлення про висловлювання та дії окремих високопосадових політиків європейських країн, зокрема президента Чехії **Земана**, заступника глави австрійського уряду, спонукають нас, громадян України, замислитися над причинами їхньої забудькуватості. Зокрема, пригадується далекий 1960 рік. Чехословаччина тоді вважалась чи не найрозвиненішою країною соцтабору.

Двадцять років по тому, з 1967 р., столицям Чехії, Словаччини та країні

загалом теж пощастило дочекатися надходження природного газу з України.

З ентузіазмом спорудили три установки для підготовки якісного транспортування газу із газоконденсатних покладів та газобензиновий завод у Долині, що надало можливість задовольняти потреби братньої країни протягом більш ніж десятка років.

Починаючи з 1968 року, український газ почав надходити до Австрії. Введений тоді в експлуатацію пункт вимірювання та розподілу газу в Баумгартені став базовим для сучасного однойменного «хабу» (вузла розподілу газу) загальноєвропейського рівня.

Після проголошення незалежності українські газовики намагалися активізувати взаємовигідне співробітництво зі своїми західними партнерами, зокрема з надання послуг із підземного зберігання газу. Проте віроломний упереджений диктат путінського «Газпрому» не погоджувався з перенесенням вузлів передачі російського газу на російсько-український кордон замість існуючих на кордонах України із західнішими споживачами російського газу.

Узурпована Москвою позиція щодо передачі російського газу в українську систему не на вході в Україну, а на виході з неї цілеспрямовано використовувалась для шантажу, штучного звинувачення України в ненадійності транспортного партнерства. Зокрема, ще до віроломного військового вторгнення, за часів «братерських» відносин, у січні 2009 р. Путін задумав влаштувати судилище над Україною, перекинувши подачу газу до Європи через українську газотранспортну систему. Та вона довела свою живучість. Шкода лише, що західні партнери не підтримали тоді належним чином Україну, і Путін підняв тоді ціну для газу для України вище, ніж усім іншим імпортерам. За путінсько-януковичівськими Харківськими угодами «братня» Україна платила за газ ще дорожчу ціну.

Європейським імпортерам не варто забувати, що до введення в дію трансконтинентальних газопроводів спочатку з Оренбурга, а згодом із Тюменщини вони забезпечувалися по суті українським газом, як і Литва, Латвія, Білорусь, Молдова й частково РФ, що освоєння потужних російських нафтогазових регіонів здійснювалося з визначальним залученням українців. Додамо також, що глава держави, яка володіє третиною світових запасів газу з 2% населення планети, уклав 25-річну угоду для імпорту газу із Туркменістану, щоб перекрити джерело альтернативного забезпечення газом «єдинокровної» України. Одному з очільників Австрії, враженому привабливістю **Путіна**, та політикам, які перебувають на подібних позиціях, варто придивитися, чим поведінка їхнього улюбленця відрізняється від поведінки **Гітлера** в розв'язуванні ним Другої світової війни і чи не нагадує гра сучасних «миротворців» дії сумнозвісного мюнхенського «утихомиренья» біснуватого фюрера...

Отже, багатьом західним політикам час, нарешті, протерти очі й замислитися над майбутнім людства.

<https://m.day.kyiv.ua/uk/article/poshta-dnya/pro-gazoprovod-i-ukrayinu>

УНІАН, 12.11.2018

Київ і Вашингтон підтвердили намерення продовжувати співпрацю в сфері безпеки атомних об'єктів

Міністр іноземних справ України **Павел Климкин** і міністр енергетики США **Рик Перри** підписали декларацію щодо намерень продовжувати співпрацю в сфері безпеки атомних об'єктів в Україні.

Как говорится в сообщении на сайте МИД, во время встречи министры обсудили вопросы украинско-американского сотрудничества в энергетической сфере, в частности, усиление энергетической независимости Украины.

Так, было условлено и в дальнейшем совместными усилиями противодействовать реализации проекта «Северный поток-2», который подрывает европейскую энергетическую безопасность и стабильность.

По результатам переговоров с Перри была подписана совместная декларация относительно намерений продлить на следующие пять лет действие соглашения между правительством Украины и правительством США относительно повышения эксплуатационной безопасности, снижения степени риска эксплуатации и укрепления систем регулирования гражданских атомных объектов в Украине.

Додаткова інформація на цю тему – Голос України, 12.11.2018 «Голова Верховної Ради Андрій Парубій обговорив питання енергетичної безпеки України з Міністром енергетики США Ріком Перрі». 12 листопада 2018 року Голова Верховної Ради України Андрій Парубій провів зустріч з Міністром енергетики США Ріком Перрі.

Голова Верховної Ради наголосив, що питання енергетичної безпеки є одним з ключових для України.

Сторони обговорили питання співпраці у атомній енергетиці, постачання скрапленого газу до України. Андрій Парубій запросив американських інвесторів до співуправління українською газотранспортною системою.

Рік Перрі відзначив, що вітає співпрацю США та України у питанні енергетичної безпеки та зазначив, що США і надалі залишається послідовним і надійним партнером України.

«Урядовий кур'єр», 13.11.2018 **«Разом проти енергетичної агресії»**. Ініціативи українського уряду передусім в енергосфері щодо лібералізації ринку газу, вдосконалення процедур ліцензування видобутку посилають чіткий і важливий меседж уряду США та американським інвесторам: Україна серйозно налаштована на реформи та створення енергоресурсного балансу. Про це йшлося під час зустрічі Прем'єр-міністра **Володимира Гройсмана** з міністром енергетики США **Ріком Перрі**.

Рік Перрі висловив позицію адміністрації президента **Дональда Трампа** щодо загроз проекту «Північний потік-2». За його словами, громадяни Європи та України не можуть бути заручниками таких проектів.

Рік Перрі запропонував обговорити кооперацію в газовидобутку. США перебувають серед лідерів з видобутку нафти й газу. **Тож українські надра й американські технології можуть дати значний економічний поштовх для обох країн.**

<https://ukurier.gov.ua/uk/news/razom-proti-energetichnoyi-agresiyi/>

«День», 13.11.2018 **«Операція «кооперація»**, Алла Дубровик-Рохова. Міністр енергетики США **Рік Перрі** на зустрічі з прем'єр-міністром України **Володимиром Гройсманом** у Києві запропонував обговорити кооперацію в газовидобутку. США наразі є країною номер один з видобутку нафти та газу. Тож українські надра й американські технології можуть дати серйозний економічний ривок для обох країн, адже йдеться не лише про енергозабезпечення, а й про створення нових робочих місць і запровадження інновацій.

«Україна може стати новою історією успіху. Я глибоко в це вірю. Давайте визначимо 2019 рік як рік конкретних дій і конкретних проектів. Ми хочемо бути сильним, надійним і прогнозованим партнером», — прокоментував

пропозицію міністра енергетики США Володимир Гройсман.

Глава уряду наголосив, що співпраця між Україною та США має глибокий стратегічний характер, а кооперація безпосередньо в енергетичній сфері надала можливість протистояти тій енергетичній агресії, з якою Україна зіткнулася 2014 року після окупації Криму та частини Донбасу.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/operaciya-kooperaciya>

24 канал, 13.11.2018 **"У США погрожують новими інструментами, які зупинять "Північний потік-2"**. Посол США в ЄС Гордон Сондленд заявив, що у президента Сполучених Штатів Америки Дональда Трампа є багато інструментів для того, щоб зупинити газопровід "Північний потік-2".

Про це повідомляє Berliner Morgenpost.

Він висловив стурбованість через те, що Європа може в односторонньому порядку залежати від російського газу. І наголосив, що США ще не використали всі інструменти, які могли б серйозно підірвати або зупинити проект.

Якщо ця філософія не буде прийнята і проект "Північний потік" продовжиться, то у президента (Дональда Трампа) є багато інших інструментів в розпорядженні, я зараз не буду перераховувати все, щоб спробувати зупинити проект, – заявив Сондленд.

Він також додав, що США у цьому питанні мають власний інтерес через продаж скрапленого газу Європі. Посол назвав залежність від російського газу геополітичною помилкою.

"Ми не хочемо, щоб хтось посеред зими відключив газ, коли почнеться політична криза", - зазначив Сондленд.

Посол підкреслив, що якщо енергопостачання Європи буде вразливим, від цього постраждають і США.

https://24tv.ua/u_ssha_pogrozhuyut_novimi_instrumentami_yaki_zupinyat_pivnich_niy_potik_2_n1062715

Українформ, 12.11.2018 **«США: Малі модульні реактори - перспективний проект для України»**. Урядовий портал, Зеркало недели, 12.11.2018 **«Україна та США поглиблюють співробітництво в енергетичній сфері»**. 112.ua, Деловая столица, 12.11.2018 **«США будуть допомагати Україні диверсифікувати джерела поставок ядерного палива, - Перрі»**. Деловая столица, 12.11.2018 **«Министр-разведчик. Какую почву в Украине зондирует Рик Перри»**, Денис Лавникевич.

Економічна правда, 14.11.2018

Глава ДТЕК Максим Тимченко: Нам не потрібен ніякий "Роттердам+"

Фрагменти із інтерв'ю Максима Тимченка, глави ДТЕК

— У нас три станції працюють на антрациті: Придніпровська, Криворожська і Луганська. Нашим пріоритетом була Придніпровська. Там за два роки ми перевели на марку "Г" чотири енергоблока по 150 МВт кожен. Уже в началі 2019 року ця станція повністю відкаже від антрацита.

На Криворожській в 2019 році плануємо перевести на марку "Г" мінімум один блок на 300 МВт. Переводу Луганської ТЕС на антрацит ми не планували, тому що до цієї станції немає під'їзних залізничних шляхів з боку контролюваної території України. Ми вирішували проблему забезпечення її паливом поставками антрацита з шахт ДТЭК в Росії, але в жовтні нам не дали квоту на його поставку. Шукаємо альтернативне рішення цієї проблеми.

— Думаю, оправдывать "Роттердам+" точно должны не мы. Это вопрос НКРЭКУ. Наша стратегическая задача – быть обеспеченными собственным ресурсом.

— ...Государственные шахты придут на биржу по цене, которая не ниже уровня себестоимости добычи, по данным Минэнерго – 3,5 тыс грн за тонну. По последней тонне, на которую есть спрос, будет определяться цена на бирже. То есть цена на бирже, по экономической теории, должна быть 3,5 тыс.

Однако конкуренцией госсектору будет импортный уголь.

— По группе ДТЭК за 2017 год EBITDA выросла на 21,5%. Отчасти она выросла за счет роста цен на газ для нашего нефтегазового бизнеса. У нас появилось больше "зеленых" мощностей. Мы на 1,7 млн тонн увеличили объем добычи угля марки "Г", вырос тариф на электроэнергию. Совокупность этих факторов и дала общий рост.

— ...мое огромное желание, чтобы расследование по «Роттердам+» завершилось, чтобы НАБУ поставило точку. Сегодня к НАБУ один из самых высоких кредитов доверия в обществе.

— Один из сложнейших технических вопросов – задолженность на энергорынке. Облэнерго должны ГП "Энергорынок" около 29 млрд грн, а сам "Энергорынок" должен генерации более 26 млрд грн.

Этот вопрос должен решить парламент.

— Сегодняшняя регулируемая цена у нас – 2 535 грн за тонну. В октябре цена на уголь в Роттердаме с учетом доставки в Украину была около 3 тыс грн за тонну.

— Заводы СКМ (когда появится свободный рынок купли-продажи электроэнергии) будут идти к профессиональному трейдеру, ориентированному на поиск максимально дешевой электроэнергии. Сначала трейдер придет в "Энергоатом", затем – в "Укрэнерго" и только потом – к тепловой генерации.

Это работает и сейчас: "Метинвест" покупает у нас газ по рыночной цене.

— Что такое "бесплатная приватизация"? Нас упрекали в том, что мы дешево покупали активы. Так вот: за "Центрэнерго" просят 220 млн долл, а 100% "Днепрэнерго" и "Западэнерго" нам обошлись в 590 млн долл и 540 млн долл.

— Ситуация сетевых компаний, естественных монополистов – это история, которую будут финансировать потребители. Так во всем мире. Соответственно, это будет в тарифах. Обязанность регулятора – чтобы деньги, которые приходят в эти активы, были реинвестированы, а потребитель понимал, за что он платит и что он получает.

— Я лично и компания все эти годы поддерживали эту идею (объединения украинской энергосистемы с европейской). У нас в стране из 22 энергоблоков, которые прошли реконструкцию, 19 сделала ДТЭК.

В рамках реконструкции мы всегда выполняли мероприятия, которые необходимы для синхронизации энергосистем. В основном, это инвестиции в автоматику. Поэтому сегодня наши блоки наиболее подготовлены для синхронизации, и мы выполним те обязательства, которые были взяты.

— Это даст серьезное расширение возможностей перетоков. Сегодня у нас объемы торговли в европейском направлении около 4 млрд кВт-час, а после синхронизации они вырастут до 20 млрд кВт-час. Это означает, что перетоки могут быть как в одном, так и в другом направлениях.

Направление перетоков будет зависеть от ценовой конъюнктуры. Возьмем, например, Польшу. За последние несколько месяцев там серьезно выросли цены,

доходит до 70 евро за мегаватт-час, а наш тариф – где-то 50 евро за мегаватт-час. Что мы будем делать? Конечно, мы будем экспортировать.

— Как только у нас поменяется ситуация и появится нормальный прозрачный рынок, капитализация отрасли вырастет, а вместе с ней – капитализация нашей компании.

— Нам нечего терять, потому что на рынке тепловой генерации или угля монополии у нас нет, и это не раз было подтверждено. Мы хотим иметь конкурентных игроков, единомышленников, чтобы появилась возможность сидеть с ними за одним столом и обсуждать вопросы с регулятором и правительством.

Я хочу конкуренции, чтобы у нас не было обсуждения формул цены на уголь, чтобы у нас не было обсуждений, зарабатывают ли одни игроки больше, а другие меньше. Чтобы, в конце концов, потребителю можно было объяснить, почему для него установлен такой тариф. Без конкурентной среды это сложно сделать.

— Сейчас наша стратегия – снижение долговой нагрузки нашего основного заемщика – "ДТЭК Энерго". Однако для строительства наших "зеленых" мощностей, конечно, будем активно привлекать долговой капитал.

— В итоге мы договорились: мы поставляем наш ресурс на "Центрэнерго" и взамен покупаем львовско-волынский уголь. Экономия составляет где-то 250 грн на тонне с учетом транспортных расходов, причем и для одной, и для другой стороны.

— ...мы бы не участвовали в приватизации "Центрэнерго" по нескольким причинам. Первая – мы считаем, что у нас достаточный портфель угольной генерации и добычи угля. Мы видим будущее за развитием "зеленой" генерации и активно инвестируем в нее. Также нас интересуют системы хранения энергии. Вторая – я сторонник того, чтобы у "Центрэнерго" появился западный акционер, говорю совершенно откровенно. Третья – начальная цена и привлекательность этого актива. Там рыночная цена.

— Оценивать работу регулятора нужно по его действиям и решениям. Мои наблюдения и оценки такие.

Первое – регулятор активно включился в тему реформ. Второе – уровень прозрачности комиссии, конечно, идет по нарастающей. Третье – широкая публика ждала реакцию комиссии на формулу ценообразования на уголь "Роттердам+". Комиссия сказала, что формула адекватна и подтвердила это расчетом.

Однако есть решения, которые вызывают у нас вопросы или сомнения.

Две или три недели назад комиссия решила увеличить тарифы "Укрэнерго" более чем на 900 млн грн на четвертый квартал. ОРЦ не изменилась, значит, эти деньги были забраны у тепловой генерации, то есть и у нашей компании.

— Я не знаю ситуацию там (на оккупированной территории) так глубоко, как хотелось бы. Будущее шахт, которые там находятся, зависит от рынка. К сожалению, то, что было сделано с блокадой, и действия всех сторон привели к тому, что рынок антрацита резко уменьшился. Украина как крупнейший потребитель антрацита в энергетике фактически уже ушла.

— ...мы делаем свою работу. В первый же месяц после того как у нас отобрали "Крымэнерго", мы обратились к американской юридической компании Covington&Burling LLP.

С того времени мы прилично продвинулись. Есть процедура, которую нужно выдержать. Сначала мы направили претензию правительству РФ, на которую нам не ответили. Потом нам необходимо было собрать доказательственную базу,

подготовить запрос о начале арбитража, исковое заявление, пройти прочие необходимые процедуры, предусмотренные регламентом арбитража.

Сейчас мы заканчиваем расчет причиненного нам ущерба, сформирован состав арбитража, проведены процедурные действия. Весной-летом 2019 года ожидаем перехода в активную стадию судебного рассмотрения. По нашим оценкам, финальное решение ориентировочно можно ожидать не раньше весны 2020 года.

— Мы заканчиваем расчет причиненного нам ущерба, он будет подтвержден аргументами. До завершения всех процедур сумму я не хотел бы это комментировать. Ограничимся тем, что это сотни миллионов долларов.

— ...при росте цен на уголь тарифы для населения не растут такими темпами, как тарифы на газ. По сравнению с 2014 годом цена на газ выросла в десять раз, а цена на электроэнергию – в 2-2,5 раза.

— Вообще вопрос о сверхприбыли удивителен. Нам, своевременно вложившим миллиарды, удается выдерживать ценовую конкуренцию с импортным углем, геология и экономика добычи которого гораздо более выгодная, чем в Украине.

Это преподносится в прессе чуть ли не как преступление. Мы же сохранили рабочие места в нашей стране, налоги платим в нашей стране и обслуживаем кредитные обязательства, которые позволили иметь украинский уголь.

— Мы не будем подменять собой регулятора с точки зрения разъяснения тех или иных решений. Просто когда спрашивают мою точку зрения по поводу этой формулы, я говорю, что нам не нужен никакой "Роттердам+", нам нужен рынок.

Если же нет рынка, то нужны правила игры по определению справедливой цены. В сегодняшней ситуации импортная альтернатива — это справедливая цена.

— Мы бы участвовали в аукционах на газовые лицензии, когда они появятся. Мы чувствуем этот бизнес. Мы в дискуссиях по поводу участия в приватизации облэнерго. Все зависит от того, сохранится ли на рынке сегодняшняя ситуация, или реформы будут идти. В том числе, я говорю о внедрении RAB-тарифов.

— На прошлой неделе у нас было заседание наблюдательного совета, связанное с утверждением проекта строительства Орловской ветровой электростанции на 100 МВт. Я приезжал и рассказывал ему (**Ринату Ахметову**) об этом проекте.

Говорили и о проектах солнечной энергетики. Мы хотим инвестировать до 1 млрд евро в "зеленую" генерацию. Обычно инвестиции в эти проекты осуществляются в пропорции 35 к 65: 65% – привлеченный капитал, 35% – акционерный. Это сотни миллионов евро. Естественно, это предмет для обсуждения с акционером.

— ...рынок можно искусственно сузить и до, например, Днепропетровской области, в которой у нас будут условные 90%. Это я к тому, что не нужно специально сужать – сегментировать – рынок. У нас речь идет обо всем рынке производства электроэнергии, в том числе независимо от источника производства.

В сегодняшней модели рынка ни у одного игрока, даже у "Энергоатома", нет рыночной власти. В том смысле, что никто не может сам себе определить объем производства электроэнергии и ее тариф. Все игроки регулируются государством.

Поэтому и не может быть злоупотребления монопольным положением. Нам Минэнерго определяет объемы производства, а НКРЭ – доходную составляющую.

— Это, например, представительство в Совете энергорынка, где у ДТЭК четыре голоса из десяти. Это свои люди в комитете Верховной Рады по ТЭК.

Под монополией подразумеваются не только 75% сектора тепловой генерации, но и админресурс. Через Совет ОРЭ вы влияете на ГП "Энергорынок", с которым, в

свою очередь, часто в связке принимает решение НКРЭ.

— Все это можно сказать, например, о компании Enel из Италии, о компании Engie из Франции. О всех крупных игроках, которые общаются с госорганами и в рамках законных прав и возможностей защищают свои интересы и интересы отрасли. Здесь нет никакого "влияния". Это цивилизованная форма работы бизнеса.

— Знаете, сколько платит потребитель в Италии за электроэнергию? Львиная доля в этом тарифе – это инвестиции в сети.

— ...Чтобы он (украинский потребитель) почувствовал заботу о себе, нужно показать пример успеха реформ в том, что сейчас делается с розничным рынком. Это касается и работы с потребителем (как с людьми разговаривают, как быстро им отвечают, как быстро решают их проблемы), и регуляторного режима.

— ...Наверное, мы не так хорошо рассказываем о динамике, которая идет в "Киевских электрических сетях" (правопреемник "Киевэнерго"). У нас, по-моему, уже более 50% потребителей пользуются интернетом при оплате услуг и коммуникациях с этой компанией.

Мы меняемся, но чтобы поменять менталитет энергосбыта и менталитет оказания услуги, нужны время и деньги. Главное здесь не деньги, а время и люди, которые будут этим заниматься. Сейчас в нашей компании это одна из ключевых вещей.

— **Давайте так: я возьму на себя обязательство в 2019 году снизить время дозвона (в "Киевэнерго") с пяти до трех минут.**

<https://www.epravda.com.ua/rus/publications/2018/11/14/642550/>

Додаткова інформація на цю тему – Інтерфакс-Україна, Енергореформа, РБК-Україна, 14.11.2018 «АМКУ допускає розгляд справи про порушення ГК ТЭС "ДТЕК" антимонопольного законодавства без участі історів». Антимонопольний комітет України (АМКУ) допускає можливість розгляду справи, возбужденої по ознаках порушення "ДТЕК Дніпроенерго", "ДТЕК Західенерго" і "ДТЕК Східенерго" законодавства о захисті економічної конкуренції, без участі історів, повідомив голова відомства **Юрій Терентьєв.**

"Розгляд справи в принципі може відбуватися без присутства історів, оскільки АМКУ не захищає інтереси НКРЭКУ або "Укренерго"... Но если будем видеть, что заседания игнорируются и это мешает комитету выполнять свои функции, тогда будем принимать решения, исходя из обстоятельств", – сказал он.

Как сообщалось, рассмотрение дела запланировано на 20 ноября. Предыдущее заседание, которое должно было состояться в закрытом режиме, было перенесено из-за неявки истцов. Новое заседание будет открытым.

"Часть информации (по данному делу) является защищенной, конфиденциальной. Она связана как с деятельностью группы "ДТЕК", так и с НКРЭКУ. Взирая на общественный резонанс вопроса монополизма или его отсутствия в энергетике – в сфере энергетической генерации, в первую очередь, заседание будет открытым... Мы подготовим неконфиденциальную версию доклада, презентацию, чтобы все заинтересованные лица, которые владеют существенной информацией, связанной с нашим расследованием, могли нам ее предоставить, а мы могли бы принять прозрачное качественное решение", – отметил Ю.Терентьев.

АМКУ в 2015 году начал разбирательство по вопросу о монопольном положении энергохолдинга "ДТЕК" на рынке электроэнергии. По словам главы ведомства Юрия Терентьева, комитет не рассматривает тепловую генерацию как

отдельный рынок, однако это не препятствует открытию дела.

В свою очередь в пресс-службе ДТЭК заявили, что холдинг не является монополистом и надеется на объективное и прозрачное расследование ситуации на рынке электроэнергии.

Подробности, Деловая столица, Украинские новости, 07.11.2018 [«На оптовому ринку електричної енергії немає монополії – Корольчук»](#). На ринку електричної енергії немає монополії, а активісти та популісти використовують розслідування та тиснуть на Антимонопольний комітет України. Про це пише енергетичний експерт **Юрій Корольчук**.

«Голос України», 15.11.2018

США закликають відмовитися від російського газу

Міністр енергетики США **Рік Перрі** закликав Угорщину та її сусідів відмовитися від російських газопроводів, котрі, як стверджує Вашингтон, використовуються для зміцнення хватки Москви в Центральній та Східній Європі. Про це він заявив у вівторок під час візиту до Будапешта. За його словами, диверсифікація енергії матиме вирішальне значення для регіону, оскільки РФ використовує енергію як зброю.

Посол США у Євросоюзі **Гордон Сондленд** заявив, що у Вашингтона є ще багато інструментів, які він може використати, аби зупинити будівництво «Північного потоку», але поки що не має наміру їх називати.

Попри заяву посла США в ЄС, у російській компанії «Газпром» упевнені, що газопровід все ж буде добудовано. «Ну ви ж все самі бачите: 200 кілометрів вже побудували. Й інше добудуємо», — сказав керівник компанії **Олексій Міллер**.

<http://www.golos.com.ua/article/310055>

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГЕТИКИ

Минпром, 31.10.2018

Третий энергопакет от ЕС: украинцам обещают снижение коммунальных тарифов

С 2019 года в Украине должен полноценно заработать рынок электроэнергии. На очереди и внедрение рынка природного газа. Такие стратегические задачи стоят перед Украиной в рамках обязательств по имплементации европейского законодательства, а именно — Третьего энергетического пакета.

Главная цель этого документа — **уменьшить монополию на рынке поставок природного газа и электроэнергии, путем создания равноценных конкурентных условий для всех участников рынка и, как результат, способствовать прозрачному ценообразованию. Все эти процессы находятся под пристальным вниманием контролеров из ЕС.**

Лівий берег, 01.11.2018

Ольга Кошарна: Нащо нам енергомiст Україна-ЄС

Ольга Кошарна

З липня 2019 року відбудеться інтеграція енергоринку Росії та країн сателітів.

11 липня 2018 р. у Брюсселі в Європейському Парламенті виступали голова Комітету Верховної Ради України з питань паливно енергетичного комплексу, ядер-

ної політики та ядерної безпеки **Олександр Домбровський** разом з президентом Енергоатома **Юрієм Недашковським**. Вперше в історії вони представили європейським парламентарям (в рамках громадського слухання) енергетичний проект з України. Ним став Енергетичний Міст «Україна – Європейський Союз».

У жовтні 2017 р. міністр енергетики України **Ігор Насалик** разом з депутатом Олександром Домбровським зустрілися у Варшаві з польськими підприємцями з енергетичної галузі. Представляючи, зокрема, проект Мосту, запрошували компанії з Варшави брати участь в інвестиціях в енергетичному секторі України. Присутніх було понад 120 компаній.

У травні 2018 р. в Пекіні під час візиту делегації Парламенту України було укладено Меморандум про співпрацю між Енергоатомом і двома китайськими потужними компаніями: CNNC – світовим лідером у будівництві атомних електростанцій, який реалізує, наприклад, проект будівництва атомної електростанції Hinkley Point C у Великобританії, та найбільшим міжнародним банком ICBC. Меморандум про розвиток Хмельницької АЕС (добудова блоків 3 і 4), які є в основі проекту Енергетичного Мосту «Україна-Європейський Союз».

З економічної точки зору завдяки проекту Енергетичний міст «Україна - Європейський Союз», Енергоатом може генерувати дохід навіть до 6 млрд євро, з огляду на поточні ціни на енергоносії в Центрально-східній Європі та середньостроковий прогноз. Це – близько 6 відсотків ВВП України.

Оцінка аналітиків з Вашингтона щодо важливості проекту Енергетичний Міст «Україна - Європейський Союз» і факту, що це національний проект, очевидна і позитивна для України. Але, на жаль, цю оцінку в українському владному істеблішменті та чиновницькому середовищі поділяють не всі. Зокрема, економічний регулятор НКРЕКП, який вдруге за час війни з Росією змінив очільника, але не змінив поглядів щодо гальмування проекту Енергомосту.

Чи залишиться Енергоміст ще однією нереалізованою надією, або стане успішним проектом, що поверне Україну в якості потужного учасника електроенергетичного ринку Європи, залежить від регулятора енергетичного ринку України, Міністерства енергетики та вугільної промисловості, а також зрілості багатьох політиків. Це не анонімні інституції, але установи, очолювані політиками з певних партій та політичних середовищ.

https://lb.ua/economics/2018/11/01/411340_nashcho_energomist_ukrainaies.html

Урядовий портал, 01.11.2018

Держенергоефективності з експертами IRENA працює

над створенням ефективної системи "зелених" аукціонів в Україні

Кращий досвід країн світу щодо впровадження «зелених» аукціонів та його застосування в Україні обговорив Голова Держенергоефективності **Сергій Савчук** із експертами Міжнародного агентства з відновлюваних джерел енергії (IRENA), помічниками народних депутатів України, представниками Міненерговугілля, Держенергоефективності та Національної інвестиційної ради.

...фахівці IRENA відзначили активність України у розвитку «чистої» енергетики та поділилися результатами досліджень щодо проведення аукціонів у різних країнах світу. Так, впродовж останніх 20 років все більше країн світу обирають аукціони як один із механізмів розвитку «чистої» енергетики. Якщо у 2008 р. таких країн було лише 20, то у 2018 р. – понад 70.

За висновками експертів, аукціони мають низку важливих переваг, зокрема: забезпечують прозорість ринку; стимулюють зростання конкуренції між інвесторами; визначають реальну ринкову ціну на «чисту» електроенергію та сприяють її зменшенню.

Наприклад, в Об'єднаних Арабських Еміратах впродовж двох років завдяки аукціонам ціна на електроенергію із СЕС знизилася із \$58,5 МВт/год. у січні 2015 р. до \$24,2 МВт/год. у березні 2017 року.

Окрім цінової складової, сторони розглянули усі інші елементи аукціонів.

Урядовий портал, 02.11.2018

Світовий банк підтримуватиме розвиток електроакумуляуючих станцій у світі та в Україні

Необхідність розвитку електроакумуляуючих систем в Україні розглянули учасники наради, ініційованої Світовим банком, за участю представників Міненергугілля, Держенергоефективності, Укренерго, бізнесу та експертів.

Фахівці Світового банку представили нову програму обсягом 1 млрд доларів для фінансування проектів електроакумуляуючих систем у країнах із низьким і середнім рівнем доходу. Таким чином, передбачається стимулювати використання відновлюваних джерел енергії та підвищувати енергобезпеку.

Як показує світова практика, щороку провідні країни світу нарощують потужності «чистої» енергетики і водночас широко впроваджують електроакумуляуючі системи.

За статистичними даними, впродовж останніх кількох років вартість електроакумуляуючих систем зменшилася у 5 разів: з 1000 доларів за 1 кВт у 2010 р. до 209 доларів за 1 кВт у 2017 році.

За оцінками «Bloomberg New Energy Finance», ціна батарей ще знизиться до 130 доларів за кВт у 2030 році.

«В Україні швидкі темпи встановлення нових об'єктів, що генерують «чисту» електроенергію, вказують на необхідність балансуєчих потужностей», - повідомив Голова Держенергоефективності **Сергій Савчук**.

«Електроакумуляуючі системи дозволять балансувати об'єднану енергетичну систему та значно збільшити потужності об'єктів «чистої» енергетики, які можна інтегрувати до неї», - запевнив учасників Голова.

Украинские новости, 02.11.2018

Увидеть реальную цену:

свободный энергорынок ждут и генерация и потребители

Ирина Тимченко

Украина готовится работать в рамках нового – свободного - рынка электроэнергии. ...принятый парламентом закон "О рынке электроэнергии" вступил в силу 1 июля 2017 года, но полноценно начнет работать только 1 июля 2019 года.

Международные компании и организации положительно оценили наш закон, и теперь ждут, насколько быстро и качественно он будет реализован. К процессу подключились и западные эксперты.

Подготовительный этап работы по переходу на новый рынок. Подготовительный период в два года был необходим отрасли для проведения организационной, мониторинговой и бюрократической работы, которую обеспечивает и

контролирует Проектный офис при Кабинете Министров Украины во главе с **Владимиром Евдокимовым** (член Центральное правления ГО «НТСЕУ»).

К декабрю текущего года должно быть разработано и установлено универсальное программное обеспечение для Единой информационной площадки, на которой и будут работать участники рынка: производители, поставщики, диспетчеры, регуляторы и потребители.

Заказчиком и администратором Единой информационной площадки выступает отраслевой диспетчер НЭК "Укрэнерго", разработкой и внедрением ПО под названием - "Система по управлению рынком" - занимается консорциум из 3 компаний - Siemens, SmartTech и IPSystems.

Перед началом полноценного тестового режима все потенциальные участники будущего свободного рынка должны ознакомиться с техническими требованиями и регламентами, научиться работать на новой информационной площадке, адаптировать к ней свои информационные системы. Проектный офис намерен в ноябре-декабре начать серию обучающих семинаров. Времени немного – всего полгода.

Чешская компания Unicorn более 20 лет работает в сфере либерализации рынка электроэнергетики по всей Европе, выиграла конкурс на консалтинг в Проектном офисе и помогает готовить нормативную базу по направлениям работы оптового рынка и финансов.

Представители Unicorn, хотя и считают, что полгода для технической адаптации новой информсистемы - очень малый срок, но надеются, что участники рынка справятся с техническими вызовами.

Специфика Украины такова, что внедрение и отработка новой системы может занять и больше года. Но вся эта работа направлена на одно – увидеть справедливые цены на электрику.

Отразится ли работа на цене электроэнергии. Нынешняя цена на электроэнергию не нравится никому: потребители считают, что она слишком завышена, а производители наоборот – что занижена. Сегодня тарифы устанавливаются регулятором – НКРЭКУ. Но даже регулятор не поручится за их справедливость, потому что не доверяет данным производителей о затратах на себестоимость.

"Надеюсь, новый рынок сформирует рыночную стоимость, и мы увидим, что будет с ценой. Но, рынок хорош, когда на нем есть конкуренция и открытые внешние рынки, позволяющие спокойно импортировать и экспортировать электроэнергию. И последнего условия у нас пока нет", - говорит Владимир Евдокимов.

Какие стимулы рынка помогут скорректировать цену. Базовая площадка рынка – это двусторонние договоры. Крупные предприятия, у которых потребление электроэнергии, практически, стабильно на протяжении суток, а перепады прогнозируемы, смогут закупать электроэнергию напрямую у производителя. Эти договоры заключаются на месяцы, а то и годы. Цена двустороннего договора - коммерческая тайна между двумя хозяйствующими субъектами. Но она будет наименьшей, потому что потребитель, фактически, оплачивает только топливную составляющую. Диспетчер, в данном случае "Укрэнерго", видит только объем зарезервированной электроэнергии и получает долгосрочные данные, сколько электроэнергии будет гарантированно произведено и потреблено.

А вот дальше вступают в действие рыночные механизмы, фактически – Биржа электроэнергии...

Диспетчер же получает "график заказов" от производителей и потребителей,

"накладывает" его на схему Украины, смотрит: хватает ли выработки, равномерно ли она распределена по регионам потребления, где сейчас перепроизводство, нет ли перегруза энергосетей, сколько надо зарезервировать мощностей на случай резкого похолодания или потепления.

Те, кто не предусмотрел заранее свои потребности в электроэнергии, или ему срочно понадобились дополнительные кВтч, выходит на биржевую площадку "внутрисуточного" рынка. Здесь цена формируется уже каждый час и может отличаться от предыдущего рынка.

Имея максимально полный график, диспетчер заново корректирует запросы на балансирующем рынке и активизирует вспомогательные услуги. Цена на этих рынках также открытая и доступная всем для просмотра.

Выигрывает тот, кто умеет оптимизировать процесс. Новый рынок – это открытый, конкурентный рынок, который помогает участникам оптимизировать свои затраты, и получить большую выгоду.

Для производителей станет выгодно сокращать расходы и предлагать более выгодный тариф, чтобы привлечь больше потребителей...

Глава Проектного офиса Владимир Евдокимов тоже считает, что основную прибыль компании должны получать не за счет непосредственно генерации, а именно за счет предоставления различных контрактов и услуг на открытых рынках. В странах Европы переход на свободный рынок электроэнергии занимал до 5 лет. В Украине это необходимо будет сделать примерно за год. Мы слишком долго не решались менять свой энергорынок, и теперь нам придется быстро учиться, причем, на своих ошибках. Как показывает практика, каждая страна все равно "наступает на свои грабли".

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 03.11.2018

Німеччина має план дій щодо України

Вікторія Власенко

Візит федерального канцлера Німеччини **Ангели Меркель**, яку приймали у Києві з найвищою пошаною, став важливим знаком солідарності з Україною. Її керівництво почуло від пані канцлер важливі слова про підтримку територіальної цілісності нашої держави, засудження фейкових «виборів» на не підконтрольних Києву територіях Донбасу й намір ФРН продовжувати санкційну політику щодо РФ.

Візит Ангели Меркель був недовгим, але надзвичайно насиченим. Фактично за півдня вона встигла провести переговори із Президентом **Петром Порошенком**, Прем'єр-міністром **Володимиром Гройсманом**, спікером Верховної Ради **Андрієм Парубієм**, віце-прем'єр-міністром — міністром регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ **Геннадієм Зубком** і поспілкуватися з українським студентством. Пунктуальність, легкість у спілкуванні й точність висловлювань — це ті риси Ангели Меркель, одного з найвпливовіших політичних діячів Європи та світу, котрі неодмінно мають перейняти українські політики, якщо хочуть бути на рівних з європейськими колегами.

На зустрічі з Прем'єр-міністром канцлер пообіцяла, що Берлін надасть Україні 2 мільйони євро на створення центрів передового досвіду як «своєрідних кластерів інновацій, оскільки це питання має одне з найважливіших значень».

За словами Прем'єра, Україна й Німеччина ставлять за стратегічну мету наростити спільний товарообіг до 10 мільярдів євро на рік і завершують підготовку

до Третього німецько-українського форуму в Берліні.

Про одну з найважливіших і найуспішніших реформ з децентралізації, проведенню якої Німеччина надає вагому підтримку, Ангела Меркель розмовляла з Геннадієм Зубком.

Суперечливий проект. Цікаво, що під час брифінгу з Петром Порошенком і зустрічі з Володимиром Гройсманом не згадували про таку болючу для нашої країни тему, як побудова газогону «Північний потік-2» в обхід України. Проте Андрій Парубій про цю проблему згадав. У відповідь канцлер сказала, що розглядає цей проект менш критично, ніж його сприймають в Україні.

«Виступаю за те, щоб були гарантії для України й вона зберегла свою транзитну роль. Ці переговори тривають і з Росією», — парирувала Ангела Меркель. Вона сказала, що хоче бачити Київ «партнером з транзиту», зазначивши, що доходи від транзиту газу важливі для бюджету України.

Спілкування з українськими студентами останнім часом стало неодмінним пунктом у графіку візитів провідних європейських політиків. Ангела Меркель також провела зустріч зі студентами КНУ імені Тараса Шевченка, повідомляє Укрінформ. Студенти й викладачі ставили німецькому політикові питання про проблеми безпеки в Європі, співпрацю країн-учасниць НАТО, реалізацію мінських домовленостей, антиросійські санкції та прогрес реформ в Україні.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/nimechchina-maye-plan-dij-shodo-ukrayini/>

Українські Новини, 05.11.2018

«Укренерго» призначило головою спостережної ради Аджунера

Наглядова рада національної енергетичної компанії "Укренерго" 2 листопада обрала своїм головою **Шевки Аджунера**.

Аджунер також обіймає посаду голови наглядової ради публічного акціонерного товариства "Укрзалізниця", раніше він обіймав посаду директора Європейського банку реконструкції і розвитку в Україні.

19 жовтня Міністерство енергетики та вугільної промисловості призначило спостережну раду "Укренерго".

До складу наглядової ради як незалежних членів крім Аджунера було призначено президента і виконавчого директора компанії Energinet (Данія) **Педера Андреасена**, виконавчого директора Академії технологій **Олів'є Апперта** і співзасновника і виконавчого директора DFC Economics **Луїджі де Франсиско**.

Представниками держави в наглядовій раді призначені заступник державного секретаря Кабінету Міністрів Секретаріату Кабінету Міністрів **Сергій Кушнір**, державний секретар Міністерства енергетики та вугільної промисловості **Максим Немчінов** і радник віце-прем'єр міністра **Олександр Поплавський**.

В жовтні Міністерство енергетики та вугільної промисловості встановило річний оклад члена наглядової ради "Укренерго" в розмірі 1,37 млн грн.

У 2017 році "Укренерго" скоротила чистий прибуток на 42%, або на 1 264,065 млн грн, до 1 748,031 млн грн, збільшивши чистий дохід від реалізації продукції і надання послуг на 15,2%, або на 1 090,233 млн грн, до 8 263,856 млн грн порівняно з 2016 роком.

У 2017 компанія збільшила передачу електроенергії на 2,4% до 113,8 млрд кВт-год порівняно з 2016 роком.

Додаткова інформація на цю тему – УНІАН, 08.11.2018 «Давление на

Укрэнерго назвали серьезным препятствием интеграции украинской энергосистемы в ENTSO-E». Происходящее вокруг оператора украинской энергосистемы ДП «НЕК «Укрэнерго» — серьезное препятствие на пути к интеграции украинской энергосистемы в ENTSO-E. Об этом сказал глава Секретариата Энергетического сообщества **Янез Копач.**

«НЭК "Укрэнерго" – хорошая солидная компания. Она была на правильном пути в процессе присоединения к сообществу европейских операторов электросетей (ENTSO-E). Но в данное время происходит обратный процесс, направленный на то, чтобы сделать "Укрэнерго" еще одним департаментом в Министерстве энергетики и угольной промышленности. Такой процесс нельзя себе вообразить ни в одной стране Европы. Это очень отрицательно влияет на репутацию Украины. Кроме того – это серьезное препятствие для того, чтобы синхронизировать украинскую энергосистему с европейской», — сказал Копач.

Как сообщалось, комиссия по реорганизации НЭК "Укрэнерго", которую с 9 октября возглавляет замминистра энергетики и угольной промышленности **М.Близнюк**, "с целью качественного завершения процесса реорганизации" приняла решение о переходе полномочий по управлению НЭК к председателю комиссии. В свою очередь в НЭК заявили о сознательном препятствовании корпоратизации и процесса внедрения рынка электроэнергии со стороны комиссии.

Хозяйственный суд Киева 23 октября приостановил действие решения комиссии о делегировании полномочий по управлению делами предприятия М.Близнюку. Позже, 1 ноября, хозсуд удовлетворил ходатайство Минэнерго относительно отмены мер по обеспечению иска НЭК "Укрэнерго", которым было оспорено решение комиссии по реорганизации.

В ноябре начал работать наблюдательный совет Укрэнерго, который подтвердил полномочия нынешнего вр.и.о. Укрэнерго **Всеволода Ковальчука**.

РБК-Украина, 12.11.2018 "Украина интегрируется в ENTSO-E через пять лет, - глава набсовета "Укрэнерго". Для интеграции Украины в европейскую энергосистему необходимы как законодательные изменения, так и технические мероприятия.

Для быстрой интеграции Украины в Европейскую сеть системных операторов передачи электроэнергии (ENTSO-E) необходимо установить понятные правила и процедуры, в том числе в законодательстве, сообщил в интервью **Шевки Аджунер**.

"Прежде всего, мы намерены завершить интеграцию в ENTSO-E за пять, а не за десять лет", - сказал он.

Как отметил Аджунер, в результате изменений, экспорт, импорт электроэнергии должны быть в структуре нового рынка, "где все желающие могут напрямую заключать контракты по конкурентным ценам".

"Мы также должны полностью привести в соответствие с европейскими нормами законодательную базу, методы регулирования и технический уровень энергосистемы. Интеграция в ENTSO-E предполагает именно это", - добавил глава набсовета "Укрэнерго".

Кабинет министров Украины утвердил наблюдательный совет "Укрэнерго" на заседании 3 октября. Первое заседание наблюдательного совета НЭК "Укрэнерго" состоялось 2-3 ноября 2018 г. На нем председателем наблюдательного совета избран независимый член совета, экс-глава представительства ЕБРР Шевки Аджунер.

РБК-Украина, 12.11.2018 "Конфлікт між "Укрэнерго" та комісією

Міненерго вичерпаний, - Аджунер". Комісія Міненерго намагалася отримати повноваження по оперативному контролю над "Укренерго". Про це в інтерв'ю повідомив глава наглядової ради "Укренерго" **Шевкі Аджунер**.

Аджунер зазначив, що саме наглядова рада, а не уряд чи інший орган, уповноважена призначати директора держкомпанії, керівник якої - **Всеволод Ковальчук** - вже три роки у статусі виконуючого обов'язки.

Зазначимо, що Кабінет міністрів України затвердив наглядову раду "Укренерго" на засіданні 3 жовтня. Перше засідання наглядової ради НЕК "Укренерго" відбулося 2-3 листопада 2018 року. На ньому головою наглядової ради обраний незалежний член ради, экс-глава представництва ЄБРР Шевкі Аджунер.

Телеканал новин 24, 05.11.2018

Обленерго реформують: коли і скільки платитимемо по-новому

Янина Ткачук

До грудня 2018 року обленерго повинні будуть реформуватися – розділитися на операторів розподільчих мереж і постачальників електроенергії.

Чи захочуть обленерго розділитись – тут без варіантів, бо інакше закон передбачає для них суттєву відповідальність: штраф до 10% річної виручки оператора системи розподілу. (Для прикладу – дохід "Київобленерго" у 2017 році склав 8 мільярдів 28 мільйонів гривень, отже, штраф був би – 802,8 мільйона).

Тим часом в НКРЕКП, Міністерстві енергетики та вугільної промисловості, "Укренерго" та ДП "Енергоринок" працюють над підзаконними актами...

Скільки коштуватиме електроенергія. Ціна електроенергії буде найнижчою в найкрупніших промислових споживачів із стабільним режимом споживання.

Для побутових споживачів збільшиться вартість електроенергії – через значно складніший шлях її доставки до дрібного споживача. При цьому найбільш виграшну позицію отримають ті, хто встановлять домашні електростанції та підключаться до загальної мережі або навіть створять локальні мережі та зможуть продавати вироблену електроенергію сусідам, зауважив **Андрій Чубик**.

У вартість електроенергії буде входити:

- вартість генерації (у кожного виду різна);
- передача магістральними лініями електропередачі і/або лініями систем розподілу;
- надбавка постачальників.

Для різних регіонів сформується різні ціни, залежно від відстані до потужностей з генерації, їх видів та особливостей інфраструктури доставки.

Для більшості тариф може бути вищим в силу більших затрат на обслуговування дрібного споживача.

При цьому розраховувати вартість центрально ніхто не буде – працюватиме ринок. Але регулятор ставитиме тарифи на розподіл (дистрибуцію), і тимчасово максимальні ціни для населення. І ціни на ринку, особливо для промисловості будуть дуже різні від різних постачальників (продавців-трейдерів), як це вже бачимо на ринку газу.

Проблеми з монополістами. Але щоб відбулася реформа в ідеалі – не достатньо прийняти закон про ринок, треба ще й усунути монополію.

Треба "зняти зашморг з шиї енергетики і нарешті народити вільний конкурентний ринок", – наголосила енергетичний експерт **Марія Яковлєва**.

Вже три роки "працює" за правилами ринок газу. Де облгази розділились на

розподільників та постачальників. Споживач, як не мав можливості обирати собі постачальника так і немає. "Реформи" в електроенергетиці рухаються таким саме шляхом. Змін не треба очікувати, ринок не народиться. Монополія не зацікавлена ділитись своєю територією і доходами, – наголосила Яковлева.

На переконання експерта, якщо нічого не вдіють з монополіями, то держава отримає збільшення фонду субсидій, збільшення загального дефіциту державного бюджету і шлях до банкрутства. Обленерго – збереження монополії, зростання доходів за рахунок підвищення "ринкової" ціни. А промспоживачі та побутові споживачі – некероване підвищення ціни, у зв'язку з тим, що ринок так і не буде створений.

Що потрібно, щоб ринок електроенергії запрацював. Для повноцінного старту ринку електроенергії, пояснивADRій Чубик, потрібно:

- провести корпоратизацію "Укренерго", наростити його потенціал з диспетчеризації та управління Об'єднаною енергетичною системою;
- створити нормативно-правову базу для функціонування ринку довгострокових, на добу вперед та внутрішньодобового ринку договорів;
- створити торгівельні майданчики та забезпечення можливостей для належного функціонування незалежних постачальників електроенергії.

Важливим питанням залишається формат включення в ринок відновлюваної енергетики через збільшення її відповідальності за балансування та поступовий перехід до прямих договорів з споживачами.

І все це треба встигнути зробити до 1 липня 2019 року – саме тоді, згідно з чинним законом про ринок електроенергії, має запрацювати цей самий ринок.

Обозреватель, ГлавКом, Левый берег, 05.11.2018

Повышение ОРЦ решит проблему с Луганской ТЭС - эксперт

Из-за блокады поставок угля со стороны РФ на Луганской ТЭС в Счастье на контролируемой территории в области сложилась критическая ситуация. Стоимость альтернативного топлива – газа – в три раза выше. Чтобы компенсировать затраты станции, необходимо пересматривать оптово-розничную цену на электроэнергию. Такое мнение высказал президент Энергетической ассоциации Украины **Василий Котко**. "Повышение ОРЦ решает проблему по Луганской ТЭС. Нужно повышать ей тариф, сделать его достаточным для того, чтобы были средства на закупку, на оплату не угля, а газа", - подчеркивает эксперт.

Также В. Котко раскритиковал варианты компенсации стоимости газа за счет тепловой генерации. "В период отопительного сезона брать деньги с тепловой генерации несправедливо", - заявил он.

"Решения по Укрэнерго и Энергоатому были сделаны без пересмотра ОРЦ. А это значит, что по остаточному принципу замыкается тепловая генерация. Результат такой, что тепловая генерация у нас по четвертому кварталу расчетная убыточная. Инвестиции в другие генерации безусловно нужны. Проблема в том, что когда решаете проблемы одних, не нужно создавать проблемы другим", - подытожил президент Энергетической ассоциации Украины.

Ранее заместитель главы Луганской облгубадминистрации **Юрий Клименко** заявил, что Луганская ТЭС в городе Счастье переходит на газ, так как угля хватит лишь до вторника, 6 ноября. Клименко пояснил, что согласно решению правительства, ТЭС должна перейти на переработку газа из-за дефицита угля в связи невозможностью поставлять топливо с территории России.

УКРИНФОРМ, Интерфакс-Украина, УНН, УНИАН, Энергореформа, 05.11.2018
НКРЭКУ выдала первую лицензию на поставку электроэнергии по сокращенной процедуре

АО "Николаевэнерго" стало первым оператором системы распределения нового рынка электроэнергии, получившим лицензию путем подачи сокращенного пакета документов. Об этом в Facebook написала председатель Национальной комиссии, осуществляющей государственное регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг **Оксана Кривенко**.

"Первый оператор системы распределения нового рынка электрической энергии (Николаевоблэнерго) – получил свою лицензию путем подачи сокращенного пакета документов. Такую опцию запустили для эффективной имплементации законодательства. Ждем следующие заявки", - написала Кривенко. По ее словам, всего должно быть лицензировано около 40 распределительных компаний.

АО «Николаевоблэнерго» входит в список "большой" приватизации Фонда государственного имущества Украины.

Национальная комиссия, осуществляющая государственное регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг продолжает последовательно проводить реформу рынка электроэнергии. Один из шагов – это лицензирование деятельности участников, которые будут выполнять функцию распределительных компаний с декабря 2018 года.

Inshe.tv, 05.11.2018

Корпоратизация "Укрэнерго" и разделение ГП "Энергорынок", – эксперт о законе "О рынке электроэнергии"

Закон о новом рынке электроэнергии, принятый Верховной Радой 13 апреля, предусматривает реализацию ряда серьезных организационных и структурных изменений в компаниях отрасли, которые затронут, в частности, НЭК «Укрэнерго», ГП «Энергорынок» и облэнерго. Об этом рассказала член стратегического совета ГО «Киевский институт энергетических исследований», директор «ТрансЭнергоКонсалтинг» **Светлана Голикова**.

Так, модель «единого покупателя-продавца» (т. е. – оптовый рынок), будет действовать до лета 2019 года. За это время НКРЭКУ и Кабмин должны будут принять более 60 документов, регулирующих отношения на рынке. У потребителей со временем появится возможность выбора поставщика.

«Отдельный вопрос – развязывание узла накопившихся долгов. Здесь нужен отдельный закон, проект которого сейчас обсуждается», - говорится в статье.

Субъектов рынка также ожидают серьезные изменения. Так, НЭК «Укрэнерго» готовится к корпоратизации и пройдет процедуру сертификации. Его задача – быть независимым оператором системы передачи (ОСП).

«От работы «Укрэнерго» будет во многом зависеть и то, как энергосистема сможет быть синхронизирована с европейской ENTSO-E, что позволит не только получить дополнительный рынок сбыта, но и покупать при необходимости конкурентоспособную электроэнергию у европейских компаний. И от российской энергозависимости мы тогда избавимся окончательно», — отмечает эксперт.

Госпредприятие «Энергорынок», в свою очередь, будет разделено на два отдельных предприятия – оператор рынка (ОР) и гарантированный покупатель (ГП). Первый будет работать как «своеобразная дневная энергобиржа»,

а второй – выполнять функцию сглаживания ценовых колебаний для потребителя и выполнения обязательств перед «зеленой» энергетикой.

Изменения также затронут облэнерго – они будут разделены на распределительную и сбытовую компании. В перспективе, ни их рыночном поле начнется борьба за конечного потребителя.

Отмечается, что подготовительный период закончится в 2019 году, и еще по меньшей мере год будет действовать переходный этап. В это время «Энергоатом» будет компенсировать гарантированному покупателю приобретения дорогой «зеленой» электроэнергии, но с июля 2020 г. эти обязанности будут возложены на системного оператора.

Напомним, что Кабмин пообещал украинцам пересчитать субсидии из-за подорожания электроэнергии.

13 апреля Верховная Рада приняла во втором чтении и в целом законопроект «О рынке электрической энергии Украины». В поддержку документа проголосовали 277 депутатов.

Закон предусматривает внедрение новой модели рынка, включающей ряд сегментов: рынок двухсторонних договоров, рынок «на сутки вперед», внутрисуточный рынок, балансирующий рынок и рынок вспомогательных услуг. При реализации закона предусматривается двухлетний переходный период.

Документ внедряет нормы Третьего энергетического пакета ЕС, в том числе в вопросе разделения компаний по направлениям распределения и передачи электроэнергии.

Урядовий портал, УКРИНФОРМ, 06.11.2018

Україна потребує комплексної модернізації житлового сектору

Для проведення модернізації житлового сектору фактично прийнята вся необхідна законодавча база. Мова йде не тільки про проведення заходів з енергоефективності та термомодернізації в житлових будинках, а й ремонт житлового фонду, осучаснення систем централізованого опалення, котельень, напрацювання нової системи тепlopостачання міст. Про це на відкритті міжнародного конгресу «**Інституційні та технічні аспекти реформування ЖКГ**» в рамках виставки КомуналТех-2019 наголосив Віце-прем'єр-міністр – Міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України **Геннадій Зубко**.

Це закони: «Про комерційний облік теплової енергії і водопостачання», «Про ЖКП», «Про Фонд енергоефективності», 417-й закон «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», «Про енергоефективність будівель». І всі вони майже на 100% імplementовані.

«По країні вже маємо 81,4% встановленого будинкового обліку теплової енергії, що свідчить про формування в Україні відповідального власника і споживача комунальних послуг. Друге – зростаюча кількість ОСББ, які функціонують вже в 32 тис. будинків. Також це впровадження реформи енергоефективності: працююча програма «теплі кредити», запуск Фонду енергоефективності. Наголошую, всі ці кроки, а також найголовніше – модернізація житлового сектору дозволить зменшити газову залежність країни з 11,4 млрд м3 газу, які споживаються населенням, до 7,2 млрд м3. Україна має всі можливості зробити цей революційний стрибок», - розповів Геннадій Зубко.

Економічна правда, Капітал, ЛігаБизнесИнформ, 06.11.2018

Коболєв підозрює НКРЕ в підіграванні Фірташу

Компанії, що здійснюють газопостачання населенню (облгази, більшість яких належить **Дмитру Фірташу**) відмовляються укласти договори на використання майна, що належить НАК "Нафтогаз України".

Про це йдеться у листі керівника НАК "Нафтогаз України" **Андрія Коболєва** до голови НКРЕ **Оксани Кривенко**.

У листі наголошується, що облгази самовільно і негласно використовують майно газорозподільних систем, власником якого є НАК та підприємства Групи для здійснення власної господарської діяльності.

Крім того, за словами голови НАК, вони відмовились від укладення відповідних договорів на використання цього майна. "Враховуючи це компанія змушена відповідно до Кодексу ГРС підписати акти розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності, в тому числі з "Укртрансгазом", - йдеться у документі.

Відповідно до листа, після цього "Укртрансгаз" не зможе передавати газ через ці труби облгазам, оскільки останні не мають правових підстав для його використання. Це може привести до припинення газопостачання ряду населених пунктів.

Також наголошується, що подальша бездіяльність НКРЕ щодо нормативного врегулювання питань, пов'язаних з установленням справедливих умов користування операторами ГРМ майном групи "Нафтогаз" створює соціальні загрози, а також містить ознаки упереджених дій на користь суб'єктів права приватної власності.

А. Коболєв просить вирішити вказане питання шляхом внесення змін до Кодексу ГРМ. Раніше Коболєв заявляв, що 75% облгазів контролює олігарх **Дмитро Фірташ**. Крім того, з його слів, облгази вже заборгували "Нафтогазу" приблизно 2 млрд доларів.

Интерфакс-Украина, Энергореформа, Украинские новости, 06.11.2018

АМКУ перенес рассмотрение дела о нарушении ГК ТЭС "ДТЭК"

антимонопольного законодательства

Антимонопольный комитет Украины (АМКУ) перенес на 20 ноября рассмотрение дела, начатого по признакам нарушения "ДТЭК Днепроэнерго", "ДТЭК Захидэнерго" и "ДТЭК Востокэнерго" законодательства о защите экономической конкуренции.

"Рассмотрение дела ДТЭК перенесено. Причина: неявка истцов, НКРЭКУ и "Укрэнерго". Новая дата заседания: 20 ноября. Время: 10:00", - написала первый заместитель - государственный уполномоченный АМКУ **Мария Нижник** на своей странице в Facebook. "Учитывая, в частности, общественную значимость дела, будем рассматривать в открытом режиме (конечно же, с условием обеспечения сохранности конфиденциальной и служебной информации)", - добавила она.

АМКУ в 2015 году начал разбирательство по вопросу о монопольном положении энергохолдинга "ДТЭК" на рынке электроэнергии. По словам главы ведомства **Юрия Терентьева**, комитет не рассматривает тепловую генерацию как отдельный рынок, однако это не препятствует открытию дела.

В свою очередь в пресс службе ДТЭК заявили, что холдинг не является монополистом и надеется на объективное и прозрачное расследование ситуации на рынке электроэнергии.

Finance.ua, 07.11.2018

В Украине в июле 2019 года может подорожать электроэнергия

В Украине в июле 2019 года могут минимум в 1,5 раза увеличить цены на электроэнергию для населения. Действующий тариф покрывает лишь 50% экономически обоснованной стоимости “тока”. После открытия рынка тарифы будут определять спрос и предложение.

Национальная комиссия в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ) цены для бытовых потребителей не пересматривает, а вот для бизнеса повышает регулярно.

Удерживать такую ситуацию удастся только до июля 2019-го, когда состоится запуск рынка энергетики. Регулировать цены на нем будут спрос и предложение. Согласно закону “О рынке электроэнергии”, украинцы смогут самостоятельно выбирать поставщика электроэнергии, а компании, конкурируя за клиентов, со временем будут снижать тарифы. Грядущий резкий скачок тарифов признают и в профильной комиссии, и в Минэнерго.

Глава НКРЭКУ **Оксана Кривенко** сообщила, что электроэнергия для населения могла бы стоить около 1,85 грн за кВт*ч. При этом украинцы за первые 100 кВт*ч платят всего по 0,9 грн, а за каждый последующий – 1,68 грн.

РБК-Украина, 08.11.2018

НКРЭКУ дала рекомендации госучреждениям по закупке электроэнергии на 2019 год

Рекомендации учитывают положения законов "О рынке электрической энергии" и "О публичные закупки".

НКРЭКУ разработала рекомендации относительно закупки для обеспечения нужд государства или территориальной общины. Как отметили в НКРЭКУ, заказчиками заключены договоры на закупку электрической энергии с одним субъектом хозяйствования (облэнерго).

Но закон "О рынке электрической энергии", вступивший в силу 11 июня 2017 года, предусматривает для облэнерго юридическое отделение оператора системы распределения от других видов деятельности, в том числе путем создания электропоставщика.

Сейчас НКРЭКУ начата выдача новых лицензий на право осуществления деятельности по распределению электрической энергии.

"Таким образом, чтобы обеспечить собственное потребление электрической энергии (начиная с 2019 года) заказчики должны осуществлять отдельно закупку услуг по распределению электрической энергии и закупке электрической энергии", - говорится в сообщении НКРЭКУ.

Українські Новини, 08.11.2018

У січні-жовтні Україна збільшила дохід від експорту електроенергії на 27,1% до \$266,1 млн

У січні-жовтні 2018р. Україна збільшила дохід від експорту електроенергії на 27,1%, або на \$56,82 млн, порівняно з аналогічним періодом 2017р. до \$266,113 млн.

У січні-жовтні 58,13% (154,69 млн) доходу від експорту довелося на поставку електроенергії до Угорщини, 23,56% (62,684 млн) - до Польщі, 15,85% (42,169 млн) - Молдови, 2,47% (6,57 млн) - до інших країн.

В 2017 р. Україна збільшила експорт електроенергії на 28,7%, або на 1 152,7 млн кВт-год, до 5 166,3 млн кВт-год порівняно з 2016 р.

У 2017 р. Україна збільшила дохід від експорту електроенергії на 55%, або на 83,478 млн, до \$235,541 млн порівняно з 2016 р.

УНН, 13.11.2018

У НКРЕКП повідомили, коли можуть бути збільшені тарифи на електроенергію

Александр Сивачук

Механізм цінового регулювання на електроенергію для населення не буде змінюватися до початку дії нового ринку електричної енергії. Про це повідомили у Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП).

“До дати початку дії нового ринку електричної енергії зберігається діючий механізм цінового регулювання для населення, який передбачає, що різниця в тарифах для населення між фіксованими та ринковими рівнями компенсується енергопостачальним компаніям через механізм дотацій за рахунок промисловості, залізничного транспорту, бюджетних організацій та інших споживачів, які сплачують більше за електроенергію”, — йдеться у повідомленні Комісії.

У НКРЕКП зауважили, що “для загального економічного інтересу в електроенергетичній галузі” на учасників ринку можуть бути покладені спеціальні обов’язки. При цьому, як зазначається, пропозиції щодо обсягів та умов покладення спеціальних обов’язків готує Комісія та подає їх до Кабміну після проведення консультацій із Секретарем Енергетичного Співтовариства.

«ДЕНЬ», 14.11.2018

Половина міста – без опалення

Через заборгованість перед «Нафтогазом України» «Херсонська ТЕЦ» не може подати тепло до житлових будинків і закладів соціальної сфери

Іван Антипенко

З початком опалювального сезону в Херсоні склалася надзвичайна ситуація. Акціонерне товариство «Херсонська теплоелектроцентрально» не почала постачання теплоносія до жодного з 601 підпорядкованого об’єкта.

«...ТЕЦ є державним підприємством, місто стало заручником ситуації через дії керівництва підприємства та самоусунення органів державної влади від прийняття необхідних управлінських рішень...», — йдеться в повідомленні на сайті Херсонської міської ради.

За даними керівника ТЕЦ **Віктора Судака**, проблеми підприємства зумовлені багаторічними заниженими тарифами на теплопостачання від ТЕЦ, через що виник борг від населення у розмірі 61 мільйон гривень...

Заступник голови Херсонської ОДА **Олександр Адамчик** заявив, що «Херсонська ТЕЦ разом з ОДА зробила все і навіть більше, для того, щоб отримати номінацію на газ. Наразі питання повністю залежить від «Нафтогазу» і зовсім незрозуміле зволікання його керівництва в цьому питанні». За словами Адамчика, опалювальний сезон можуть розпочати без номінації на газ. Вочевидь, йдеться про фізичне розпломбування подачі газу на ТЕЦ.

У Херсонській міськраді також повідомили, що департамент ЖКГ отримав доручення підготувати пропозиції щодо переведення об’єктів житлового фонду та

соціальної сфери міста, які опалюються ТЕЦ, на опалення від інших джерел... Також буде розглянуте питання про надання жителям Херсона права на встановлення автономного опалення в багатоквартирних житлових будинках.

«Херсонську ТЕЦ» намагаються продати або передати у концесію ще з 2012 року. Реальних покупців поки немає. Підприємство має великі борги і потребує глибокої модернізації.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/tema-dnya-cuspilstvo/polovyna-mista-bez-opalennya>

Zaxid, 14.11.2018

В Україні почав діяти ринок електроенергії

В Україні почав діяти ринок електроенергії. Непобутові споживачі – державні установи, комунальні підприємства, навчальні заклади відтепер можуть самостійно закуповувати електроенергію у будь-якого ліцензованого постачальника.

Як повідомив експерт з публічних закупівель, виконавчий директор ГО «Центр громадського моніторингу та досліджень» **Юрій Кузько**, в Україні вже оголосили понад 1000 тендерів на закупівлю електричного струму, проте жодна така закупівля наразі не завершена.

«Закон про ринок електричної енергії вступив у дію у квітні 2017 року. А 11 грудня 2018 року виходить термін, коли великі споживачі мають укласти договори з постачальниками електроенергії на закупівлю самої електроенергії як товару. Тобто по суті в нас створюється ринок електроенергії – її як товар може продати будь яка організація, не обов'язково місцеве обленерго. Це створить конкуренцію і дозволить обирати найнижчу ціну і найвигідніші умови», – сказав Юрій Кузько.

Раніше електроенергію закуповували шляхом неконкурентної переговорної процедури у місцевих обленерго. Зараз великі непобутові споживачі можуть закупити енергію вартістю до 200 тис. грн у будь-якої фірми, яка матиме відповідну ліцензію. Якщо сума закупівлі більше 200 тис. грн – необхідно проводити тендер. При цьому поставки здійснюватиме все одно місцеве підприємство.

«ДЕНЬ», 14.11.2018

Втомилися мерзнути і вийшли на вулицю

Чому міста України залишалися без тепла аж до морозів?

Вадим Рижков

До початку нинішнього тижня в Кривому Розі без тепла залишалися 22 лікарні, понад півсотню шкіл і стільки ж дитячих садків, три десятки культурних установ та одна військова частина, не кажучи про житлові будинки. Влада міста змушена була оголосити в школах і садках «холодні» канікули. У компанії «Криворіжгаз», яка «сидить» на газовому крані, пояснювали, що «Криворізька теплоцентраль» не отримала в Києві номінації на газ через борги.

Проте 11 листопада, коли стовпчик термометра наблизився до нуля, «Криворізька теплоцентраль» запустила чотири котельні з шести, проте «Криворіжгаз» заблокував роботу. В компанії заявили про падіння тиску в газорозподільних мережах.

Люди почали мітинг проти «беззаконня» газівників, які блокують постачання палива на котельні.

Незважаючи на те що котельні в Кривому Розі запустили, ризик відключення газу все ще існує, і розслаблятися зарано. Варто зазначити, що критична ситуація з газом і подачею тепла склалася не лише в Кривому Розі.

Національна комісія, яка здійснює регулювання в сферах енергетики і комунальних послуг (НКРЕКП), закликала уряд, органи місцевого самоврядування, Фонд державного майна (ФДМ), а також підприємства, що здійснюють постачання тепла, вжити всіх необхідних заходів для швидкого відновлення постачань газу виробникам теплової енергії, які поки що не змогли увійти в опалювальний сезон.

У комісії акцентували увагу на тому, що ситуації, за якої Криворізька і Херсонська ТЕЦ через відсутність відповідного рівня розрахунків або подачі графіка погашення заборгованості НАК «Нафтогаз України» виявились на початку опалювального сезону без номінацій на газ, можна було б уникнути за умови своєчасного початку підготовки до сезону.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/tema-dnya-cuspilstvo/vtomylsya-merznuty-i-vyyshly-na-vulycyu>

«ДЕНЬ», 14.11.2018

Сміла: відкрито кримінальне провадження

Члени міськвиконкому Смілянської міської ради одноголосно прийняли рішення щодо призупинення навчального процесу у закладах загальної освіти міста у зв'язку з відсутністю теплопостачання у 11-ти школах, повідомляється на сайті міськради.

А вже 13 листопада за фактом зриву опалювального сезону поліція відкрила кримінальне провадження. Дії службових осіб, з вини яких відбувся збій опалювального сезону в місті Сміла, будуть вивчатися в рамках відкритого кримінального провадження.

Така ситуація в місті вже другий рік поспіль. Проблеми виникли після розірвання договору 2 роки тому з приватною компанією «Смілаенергоінвест», яка постачала тепло містянам 8 років. Усе майно передали комунальному підприємству.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/tema-dnya-cuspilstvo/smila-vidkryto-kryminalne-provazhennya>

ВІДНОВЛЮВАНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ. ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Урядовий портал, 14.11.2018

Політика Міненерговугілля спрямована на досягнення амбітних показників розвитку відновлюваних джерел енергії

У Києві триває **IX Міжнародний форум з енергетики для сталого розвитку**, який є ефективним майданчиком для обміну досвідом, встановлення партнерських відносин, визначення ключових пріоритетів галузі. Серед головних тем другого дня форуму також були питання розвитку відновлювальної енергетики як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях. Участь у роботі цих секцій взяли представники Директорату енергетичних ринків Міненерговугілля – Генеральний директор **Ольга Буславець** та керівник експертної групи розвитку відновлюваних джерел енергії **Олександр Мартинюк**.

Відкривши тематичні секції, Ольга Буславець озвучила основні цілі та завдання державної політики щодо розвитку відновлюваних джерел енергії (ВДЕ), передбачені Енергетичною стратегією до 2035 року. Водночас вона наголосила, що технічна політика Міненерговугілля насамперед спрямована на досягнення амбітних показників розвитку ВДЕ у спосіб, який дозволить знизити вартість виробництва електроенергії з відновлюваних джерел та забезпечить операційну безпеку і економічність режимів об'єднаної електроенергетичної системи України.

Під час панельної дискусії Ольга Буславець проінформувала присутніх і про спричинені розвитком ВДЕ техніко-економічні проблеми галузі, що пов'язані з високою вартістю «зеленої» електроенергії та обмеженими можливостями об'єднаної електроенергетичної системи України до інтеграції об'єктів відновлювальної енергетики. А також назвала заходи, які здійснює Міністерство для усунення ризиків...

Підсумовуючи, Ольга Буславець висловила переконання, що реалізація цих заходів забезпечить сталий розвиток енергетики України відповідно до Енергетичної стратегії України. І побажала учасникам форуму цікавих дискусій, нових ідей та успішного спільного пошуку ефективних відповідей на виклики, що стоять сьогодні перед енергетичною галуззю.

Энергореформа, 15.11.2018

ДТЭК инвестирует 1 млрд евро в зеленую энергетику – Тимченко

«Мы видим будущее за развитием зеленой генерации и активно инвестируем в нее. Также нас интересуют системы хранения энергии», - раскрыл планы энергетического холдинга ДТЭК ее генеральный директор **Максим Тимченко**.

По словам руководителя ДТЭК, финансирование проектов альтернативной энергетики будет осуществляться частично за средства компании, частично – за счет привлеченного капитала.

«На прошлой неделе у нас было заседание набсовета, связанное с утверждением проекта строительства Орловской ветроэлектростанции на 100 мегаватт. Соответственно, на заседании набсовета мы обсуждали и утвердили проект. Мы хотим инвестировать до миллиарда евро в развитие зеленой генерации. Как правило, инвестиции в эти проекты осуществляются где-то в пропорции 35:65. 65% - это привлеченный капитал, 35 – акционерный», - проинформировал М. Тимченко.

ДТЭК – стратегический холдинг, развивающий бизнес в энергетической отрасли. Предприятия ДТЭК ведут добычу угля и природного газа, производят электроэнергию на станциях тепловой и возобновляемой энергетики, поставляют тепло- и электроэнергию конечным потребителям и оказывают энергосервисные услуги. Непосредственное управление производственными предприятиями в каждом из направлений бизнеса осуществляют операционные компании.

Производственные показатели ДТЭК за 2017 год: добыча угля – 27,7 млн тонн, добыча природного газа – 1 655 млн куб. метров, производство (отпуск) электроэнергии – 37,1 млрд кВт·ч, из которых 637,8 млн кВт·ч обеспечили станции возобновляемой энергетики; передача электроэнергии по сетям – 43,2 млрд кВт·ч.

В состав ДТЭК входит Ботиевская ВЭС — крупнейшая ветровая электростанция Украины. Установленная мощность энергостанции составляет 200 МВт. Строительство осуществлялось в две очереди: в 2012 году было запущено 30 установок «Vestas V-112», в 2014 году — ещё 35. В 2017 году энергостанцией было сгенерировано 634,1 млн кВт·ч.

ДТЭК входит в состав финансово-промышленной группы СКМ, акционером которой является Ринат Ахметов.

Деловая столица, 31.10.2018

Кабмин оценил инвестпотенциал возобновляемой энергетики в 12 млрд евро

Инвестиционный потенциал Украины в области возобновляемой энергетики правительство оценивает в 12 млрд евро. Об этом заявил вице-премьер-министр,

министр регионального развития, строительства и ЖКХ Украины **Геннадий Зубко**.

"Такие французские компании, как ENGIE, Total-Eren и Akuo Energy, уже выразили свою заинтересованность участвовать в широкомасштабных проектах в сфере энергоэффективности, развития возобновляемой энергетики в Украине. Это позволит Украине в будущем не только уменьшить энергопотребление и модернизировать коммунальные предприятия, но и отказаться от классических энергоносителей. Для нас важно привлечение французских технологий также и в направлении внедрения энергоэффективности в жилом секторе", - подчеркнул он.

Отметим, в ходе VII заседания смешанной украинско-французской межправительственной комиссии по экономическому сотрудничеству стороны положительно отметили интерес ENGIE к развитию проекта создания в Чернобыльской зоне отчуждения солнечной электростанции - Chornobyl Solar.

Украинские новости, Терминал, 31.10.2018

Ассоциации возобновляемых источников энергии

выступили за срочные изменения в системе поддержки зелёной генерации

Украинская ассоциация возобновляемой энергетики, Украинская ветроэнергетическая ассоциация, Ассоциация солнечной энергетики, Украинский водородный совет и Биоэнергетическая ассоциация Украины подписали меморандум, в котором настаивают на необходимости срочных изменений в системе стимулирования зелёной энергетики Украины.

"Изменение механизма стимулирования возобновляемой энергетики в Украине неизбежно. В интересах ответственного бизнеса и тех, кто переживает за развитие зелёной энергетики... Любое затягивание этого процесса приведёт к ухудшению инвестиционного климата в отрасли и стране в целом", - заявил глава Украинской ассоциации возобновляемой энергетики **Алексей Оржель**.

Кроме того, ассоциации представляют более 80% рынка ВИЭ, поэтому они выступили единой согласованной позицией по поводу будущих изменений в законодательстве, а именно *введением новой системы поддержки в законопроекте не позже чем 1 января 2020 года, установлением порядка проведения аукционов Кабмином и использованием как площадки электронную торговую систему Prozorro, установлением аукционной цены не выше размера "зелёного" тарифа на дату проведения аукциона, проведение аукционов дважды в год и дополнительное стимулирование развития малой генерации ВИЭ, снижение действующих "зелёных" тарифов с 2020 года и отсутствие ретроспективных изменений для действующих объектов ВИЭ.*

"Любые законодательные изменения, связанные с внедрением новой системы поддержки сектора возобновляемой энергетики путём внедрения аукционов, должны позитивно повлиять на инвестиционный климат в Украине и гарантировать победителям аукционов беспрепятственное присоединение новых мощностей к национальной сети. Объёмы новых мощностей ВИЭ будут определяться соответствующими ежегодными квотами на общегосударственном уровне и должны соответствовать Энергетической стратегии Украины до 2035 года", - считает глава Украинской ветроэнергетической ассоциации **Андрей Конеченков**.

<https://ukranews.com/news/592701-assocjacyy-vozobnovlyaemykh-ystochnykov-ehnergyy-vystupyly-za-srochnye-yzmenenyja-v-systeme>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 06.11.2018

Для альтернативної енергетики бракує фахівців**Василь Нитка**

Херсонщина переживає справжній бум альтернативної енергетики. Нині іноземні та вітчизняні інвестори розгорнули тут будівництво одразу кількох вітрових та сонячних електростанцій, загальна потужність яких уже наступного року сягне двох гігаватів. А це, між іншим, стільки, скільки можуть дати щонайменше п'ять традиційних джерел енергії на кшталт Каховської гідроелектростанції, заради будівництва як у рукотворному водосховищі "втопили" тисячі гектарів українських чорноземів, сотні населених пунктів та історичних пам'яток. **Та власники численних ВЕС і СЕС потерпають через іншу проблему: жоден із професійних ліцеїв, технікумів чи коледжів краю не готує фахівців для ремонту та технічного обслуговування обладнання "вітрячків" і сонячних панелей.** Їх доводиться бригадами "імпортувати" із сусідніх регіонів та додатково витратитися на купівлю чи оренду житла.

<http://www.golos.com.ua/news/85642>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 07.11.2018

Електрика від сонця і вітру**Володимир Чернов**

Інвестори із Ліхтенштейну збудують в області електростанцію, яка працюватиме на відновлювальних природних ресурсах – сонця і вітру. Про це домовились Воронізька селищна рада Шосткинського району та представники інвестфонду ESE Investment AG.

Батарей та вітряки генеруватимуть 50 МВт електричної потужності на рік, яких із запасом вистачатиме громадам селища та всього Шосткинського району. Під будівництво об'єктів та розміщення обладнання неподалік Воронежа виділили земельну ділянку площею 40 га.

Це буде вже друга потужна електростанція на Сумщині, яка продукуватиме кіловат-години з нетрадиційних джерел. Сонячна електростанція, також потужністю 50 МВт, за кошти зарубіжних інвесторів споруджується біля Тростянця.

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 07.11.2018

Досвід Німеччини дає змогу заощаджувати енергоресурси**Володимир Галаур**

III Українсько-німецький форум «**Біоенергетика, енергоефективність та агробізнес**», що проходив у Харкові, цієї осені став черговим масштабним міжнародним заходом у регіоні. Він зібрав більш як 300 представників бізнесу Німеччини й України, державної влади, міжнародних інвесторів. Усього ж у роботі заходу взяли участь делегації з 35 країн та 18 послів.

Його головні теми: «Державна політика у сфері енергетики: чи йде Україна до Європи?»; «Стратегія сталого розвитку муніципалітетів та відновлення інфраструктури»; «Енергоефективність у медицині»; «Енергоефективність як вектор розвитку аграрного бізнесу», «Лібералізація та нові бізнес-моделі на ринку електроенергії в Україні».

Генеральний консул Федеративної Республіки Німеччина в м. Донецьку (офіс м. Дніпро) Вольфганг Мьоссінгер відзначив прогрес, який останніми роками

мала Харківщина у питаннях енергозбереження та енергоефективності. «На державних об'єктах у Харківській області, об'єктах соціальної інфраструктури уже встигли знизити споживання енергії на 20—25% тільки за рахунок зміни менталітету та оновлення обладнання — модернізації опалення, ізоляції стін і дахів», — прокоментував Вольфганг Мьоссінгер.

Він наголосив, що Німеччині є чим поділитися з Україною в цьому сегменті.

Голова Харківської облдержадміністрації Юлія Світлична відзначила роль краю в забезпеченні енергонезалежності України. «Ми виступаємо одним з фундаментів та запорукою енергонезалежності нашої держави», — наголосила вона.

Голова правління Німецько-української промислово-торговельної палати Александер Маркус наголосив на широких можливостях для розвитку бізнесу в галузях біоенергетики та відновлюваної енергії. «15 років тому в Німеччині започатковували маленькі стартапи у цих галузях. Я бачив, як вони поставали: 10 співробітників, через рік — 50, ще за рік — 200. І після трьох років їх викупувала велика компанія за 50 мільйонів євро», — сказав Александер Маркус.

За словами **почесного консула Федеративної Республіки Німеччина в Харкові Тетяни Гавриш**, зміни в енергоефективності розпочалися саме знизу — з міст, громад, оскільки для місцевої влади найважливіше задовольнити попит споживача. «Мешканець, який сплачує тарифи, має отримати послугу іншої якості. Для місцевої влади нині дуже важливо оптимізувати ресурси й дати високу якість послуги для населення. Тому першими почали запроваджувати енергоменеджмент саме невеличкі міста і громади», — поділилася міркуваннями Тетяна Гавриш.

Як розповів **ініціатор проекту голова Харківської районної ради Максим Литвиненко**, практику використання відновлюваної енергетики в закладах охорони здоров'я запровадили заради економії грошей. «З огляду на реформу, яка відбувається в медицині, цей досвід буде корисним для розвитку первинної ланки загалом», — констатував голова райради.

І цей приклад громад Харківщини та досвід німецьких партнерів, на думку учасників форуму, стане ефективним каталізатором запровадження інновацій в Україні, залучить ще більше зацікавлених у реалізації проектів у царині енергоефективності та відновлюваних джерел енергії, котрі стануть першопрохідцями на шляху до революції в енергетичній галузі. Від того, наскільки швидко наша країна подолає цю відстань, залежить конкурентоспроможність України на міжнародній арені та рівень життя її громадян.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/dosvid-nimechchini-daye-zmogu-zaoshadzhuvati-energ/>

Деловая столица, Энергореформа, Интерфакс-Украина, Зеркало недели, 08.11.2018

Кабмин выделил землю для строительства в Чернобыльской зоне новой электростанции

Правительство приняло решение выделить земельные участки на территории зоны отчуждения под строительство объектов ветровой энергетики. Об этом сообщил Министр экологии и природных ресурсов Украины **Остап Семерак**.

Решение касается разрешения на разработку проекта землеустройства на нескольких участках в Иванковском районе Киевской области общей площадью 7 га для размещения, строительства, эксплуатации зданий и сооружений объектов ветровой энергетики.

"Правительство поддержало предложение Минприроды развивать в

дальнейшем зону отчуждения как территорию изменений и инноваций. Сегодня (7 ноября) было дан "зеленый свет" от правительства по развитию ветроэнергетики в Чернобыльской зоне. Это не только хорошая новость для потенциальных инвесторов, но и продолжение взятого нами курса на увеличение доли альтернативной энергетики в общем энергобалансе страны. Для Минприроды важно, что объекты возобновляемой энергетики не требуют постоянного присутствия людей и являются абсолютно безопасными для окружающей среды", - сказал Семерак.

При этом он напомнил, что в прошлом году правительство приняло ряд важных решений, которые упростили процедуру для ведения хозяйственной деятельности на этой территории.

"Зона отчуждения имеет высокий уровень инвестиционной привлекательности. Это подтверждают инвесторы из разных стран мира. Они готовы вкладывать сюда средства", - пояснил министр.

Inshe.tv, 08.11.2018

Атомно-солнечный коктейль. Южно-Украинская АЭС заказала проект солнечной электростанции на своей площадке

ОП Южно-Украинская АЭС ГП НАЭК Энергоатом заключило договор с АО «Киевский НИПКИ «Энергопроект» на разработку технико-экономического обоснования строительства солнечной электростанции.

Согласно договору, киевский институт обязан до конца года определить оптимальную конфигурацию и мощности солнечной станции на предложенной АЭС площадке, разработать проектно-сметную документацию.

УНИАН, 08.11.2018

Норвезькі компанії інвестують у відновлювану енергетику в Україні понад 700 мільйонів доларів

Згідно з даними експертів Держагентства енергоефективності, починаючи з 2015-го у вітчизняну відновлювану енергетику — сонячні та вітряні електростанції — зайшов один мільярд доларів інвестицій.

«Особливий інтерес до галузі виявляють норвезькі компанії, які мають досвід і технологічну експертизу для роботи на цьому ринку. У вересні одна з них, NBT, заявила про плани вкласти 450 млн доларів у будівництво 64 вітрових електроустановок в Херсонській області», - повідомляє видання.

Крім цього, за їхніми даними, норвезький інвестор Scatec Solar, який працює в сегменті сонячної енергетики, збирається вкласти в проекти української сонячної енергетики 274 млн євро.

«Українська економіка керується позитивним імпульсом і має великі амбіції для продовження зростання, про що свідчать свіжі макроекономічні дані. Ми плануємо нарощувати портфель інвестицій на цьому зростаючому ринку», - відзначив у листі журналу **Міккель Торуд**, фінансовий директор Scatec Solar.

Обозреватель, 09.11.2018

К 2030 году мощность ВИЭ в Украине превысит 12 ГВт

Мощность возобновляемых источников электроэнергии в Украине возрастет в 9-10 раз и превысит 12 ГВт до 2030 г.

Такой прогноз изменений энергетического ландшафта Украины сделал

директор компании IB Centre Europe, глава оргкомитета 10-го Международного Форума и Выставки Устойчивой Энергетики Центральной и Восточной Европы SEF 2018 KYIV **Виталий Давий**.

Активная фаза развития рынка устойчивой энергетики в Украине началась с утверждения механизма "зеленого" тарифа в сентябре 2008 года. К этому времени в Украине действовали около 60 малых гидроэлектростанций мощностью 120 МВт и несколько пилотных проектов в солнечной и ветровой энергетике мощностью менее 4 МВт. **За следующие 10 лет в Украине появилось более 6 500 новых объектов возобновляемой энергетики, в том числе 6 030 домашних солнечных станций.**

Глава парламентского комитета по промышленной политике и предпринимательству Верховной Рады Украины **Виктор Галасюк** выделил 5 ключевых приоритетов, которые помогут достичь Украине полную энергетическую независимость. Среди них - развитие "зеленой энергетики", масштабная энерго модернизация, развитие добычи собственных энергоносителей, развитие собственной нефтепереработки и энергетический безвиз.

Возможности и энергетический потенциал Украины на международной арене раскрыл директор по коммерческим и юридическим вопросам компании "RECOM" **Нарек Тунян**. "На протяжении 2017 г. в Украине было установлено 211 МВт солнечных электростанций, но по сравнению с другими странами - это очень незначительная цифра. Страна имеет много потенциала для активного роста. Поэтому нужно ставить цель 100% renewable и достигать ее, учитывая, что технологии в солнечной энергетике с каждым годом дешевеют и становятся более доступными", - сообщил он.

По мнению генерального директора компании "Метрополия" **Виктора Куртева**, чтобы достичь 100% renewables нужно выполнить технические и экономические мероприятия...

Отрасль устойчивой энергетики и миссию RE100 поддержала народная артистка Украины, Амбассадор возобновляемой энергии в Украине **Руслана Лыжичко** и призвала каждого присоединиться и участвовать в ее развитии.

Рост инвестиций в проекты устойчивой энергетики подтвердил исполнительный директор по Ближнему Востоку, Северной Африке и СНГ компании Suntech Power **Димитрис Титопулос**. По его прогнозу к 2040 году в развитие возобновляемых источников энергии будет инвестировано 12 трлн долларов, из них 3,9 трлн - солнечная энергетика, 2,9 трлн - ветровая энергетика, 5,16 трлн - другие ВИЭ.

Также выступили:

Генеральный директор компании "Авенстон" **Дмитрий Лукомский**.

Гендиректор компании "Блок Мастер Украина" **Виталий Тимощенко**.

Технический менеджер по продажам "Longi Solar" **Хуан Карлос Гонзалес**.

Коммерческий директор компании "Helios Strategia" **Дмитрий Меркулов**.

Менеджер по развитию бизнеса в СНГ "Jinko Solar" **Евгений Придатко**.

Продакт-менеджер компании "JA Solar" **Морган Флеранс**.

Рэй Ванг из компании Jiangsu Seraphim Solar System Co., Ltd.

Директор по продажам "Talesun" **Энн Шмидт**.

Генеральный директор Smart Energy Group **Халиль Демирдаг**.

Директор Photomate **Антон Абрамов**.

Директор по продажам "Ingeteam" **Мауро Ривола**.

Директор НТЦ "Биомасса" **Георгий Гелетуха.**

Директор департамента електроенергетики ЕБРР **Ольга Еремина.**

Организатор и продюсер SEF 2018 KYIV - Центр инновационного бизнеса (IB Centre).

Ближайшее отраслевое событие от IB Centre – 8-я Международная Конференция и Выставка Солнечной Энергетики в Центральной и Восточной Европе CISOLAR 2019 состоится в Киеве 16-18 апреля.

<https://www.obozrevatel.com/tech/news/k-2030-godu-moschnost-vie-v-ukraine-prevyisit-12-gvt.htm>

Урядовий портал, 13.11.2018

Важливо активізувати співпрацю із представниками данського бізнесу для реалізації спільних проєктів в енергетичному секторі, - Ольга Буславець

12 листопада Генеральний директор Директорату енергетичних ринків, Голова Українсько-Данського енергетичного центру **Ольга Буславець** провела зустріч із Головою Данського енергетичного агентства **Крістофером Ботзау** та Надзвичайним і Повноважним Послом Данії в Україні **Рубеном Мадсенем**, яка відбулась у Міненерговугілля.

На зустрічі обговорювались основні напрямки Українсько-Данської міжурядової співпраці...

«Данія є одним з лідерів за використанням відновлюваної енергетики, тому Україні важливо перейняти досвід забезпечення стабільної роботи енергосистеми в умовах зростання частки ВДЕ. Важливо перейняти передові практики і технології виробництва електроенергії з ВДЕ та активізувати співпрацю із представниками данського бізнесу для реалізації спільних проєктів в енергетичному секторі», - наголосила Ольга Буславець.

У свою чергу Крістофер Ботзау запевнив у підтримці України Королівством Данія, наголосивши на успішності співпраці в рамках Українсько-данського енергетичного центру, та підкреслив, що впевнений у результатах другої фази Проєкту. Він наголосив, що досвід Данії в галузі відновлюваної енергетики буде важливим для України з огляду на амбітні цілі, визначені Енергетичною стратегією України.

ЯДЕРНА ЕНЕРГЕТИКА ТА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Голос України, 31.10.2018

На АЭС провели конкурс проєктів

Виктория Леонова

Впервые на Ривненской АЭС проведен конкурс проєктів на тему «Продвижение инструментов предупреждения ошибок персонала», который призван найти новые или усовершенствовать существующие методы управления.

К рассмотрению были представлены восемь проєктів от специалистов РАЭС. Лучшими признаны проєкты «Стандартная операционная процедура как один из методов предупреждения ошибок» инженера лаборатории автоматизированных систем управления технологическим процессом цеха тепловой автоматики и измерений **Александра Фединчика**, «Рекомендации молодым руководителям для предотвращения ошибок» начальника службы обеспечения качества **Виктора Савороны**, «Создание видеоклипа» инженера службы наладки и испытания оборудования

Максима Пашко. Члены комиссии отметили профессионализм и новаторство каждого из проектов. Победители конкурса награждены денежными премиями.

Енергоатом, РАЕС, 31.10.2018

На Рівненській АЕС завершилася повторна партнерська перевірка експертами Паризького центру ВАО АЕС

На Рівненській АЕС завершилася повторна партнерська перевірка, що проводилася експертами Паризького центру ВАО АЕС з метою оцінювання прогресу в областях для покращення, які були визначені два роки тому за результатами першої в світі обмінної партнерської перевірки.

У 2016 році вперше в міжнародній практиці на РАЕС відбулася обмінна партнерська перевірка ВАО АЕС-ПЦ.

Повторна обмінна партнерська перевірка на чолі з **Паскалем Діккмаром** (Франція) проходила на майданчику РАЕС впродовж тижня.

За результатами збору усіх фактів експертами Асоціації підготовлено попередній підсумковий звіт та резюме з оцінками за кожним напрямком діяльності, що було представлено на фінальній нараді керівництву електростанції. Фахівці з різних країн подякували персоналу електростанції за відкритість та гостинність, а також висловили позитивні враження від знайомства з Україною, її культурою та традиціями.

Енергоатом, 01.11.2018

Енергоатом і Електроважмаш уклали угоду про партнерство

Завод «Електроважмаш» і НАЕК «Енергоатом» підписали угоду про стратегічне партнерство в енергетичних проектах в Україні до 2024 року.

«Угода з Енергоатомом стане фундаментом для подальшої співпраці. Наші фахівці готові розробити та виготовити турбогенератори й інше обладнання, в тому числі вертикальні двигуни до циркуляційних насосів для охолодження реактора, виконуючи програму імпортозаміщення енергетичного обладнання», - зазначив в.о. директора заводу **Дмитро Костюк**.

У свою чергу віце-президент НАЕК «Енергоатом» **Володимир Пишний** зазначив, що завдяки співпраці з Електроважмашем українська атомна енергетика отримала надійного партнера з постачання силового електротехнічного обладнання і зможе закрити потреби як в новому обладнанні вітчизняного виробництва, так і по запчастинах для імпортного - виробництва російського ПАТ «Силові машини».

Генератори виробництва Електроважмашу ТГВ-1100-2 і ТГВ-1100-4 можуть стати альтернативою застарілим ТВВ-1000-2 і ТВВ-1000-4 на атомних станціях Компанії. Крім постачання обладнання, угода про партнерство передбачає обстеження атомних блоків та визначення технічного стану турбогенераторного обладнання, систем забезпечення.

УНИАН, 01.11.2018

«Енергоатом» на 60% реалізував програму по підвищенню рівня безпеки енергоблоків АЭС

Об этом во время брифинга сообщил руководитель группы управления проектом КСППБ **Геннадий Сазонов**.

”Могу сообщить, что КСППБ включает 1295 мероприятий. Мероприятия

повторяються, поскольку они разработаны для каждого типа реакторной установки, их у нас три (энергоблоки ВВЭР-1000 с В-320 и В-302,308 и ВВЭР-440 с В-213 - УНИАН), но есть общие. На сегодняшний день реализовано 772 мероприятия, это примерно 60%. Это включая первичные и дополнительные”, - сказал Сазонов.

Он добавил, что было реализовано 72 из 213 дополнительных, которые финансируются исключительно за счет собственных средств ”Энергоатома”.

Кроме того, он сообщил, что проблемой в реализации проекта является система финансового планирования на следующий год.

”Проблемы есть, как и в любом большом проекте нетехнического плана, - это недофинансирование. Сейчас мы финансируем из двух источников - кредитные средства и собственные... ”Энергоатом” в текущем году запрашивает средства на следующий год в НКРЭКУ (Национальная комиссия, осуществляющая регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг) на реализацию этой программы. Мы живем по правилам. Мы не можем объявить торги, пока у нас нет подтвержденного источника финансирования. Поэтому мы не можем начать закупки оборудования на следующий год”, - подчеркнул он, добавив, что ”Энергоатом” подал в НКРЭКУ заявку на выделение в следующем году 6 млрд грн на реализацию КСППБ.

По словам Сазонова, европейские кредиторы удовлетворены реализацией проекта КСППБ.

Енергоатом, Голос України, 02.11.2018

Вікторія Войціцька: атомники готові об'єднуватись та вимагати справедливого тарифу від НКРЕКП

Майданчик Рівненської АЕС відвідала народний депутат України, секретар Комітету ВРУ з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки **Вікторія Войціцька** з метою обговорення нагальних для атомників проблемних питань, які потребують допомоги у вирішенні.

В рамках свого візиту нардеп провела відкриту розмову із керівництвом та профспілковим активом електростанції. Як відзначив голова Первинної профспілкової організації РАЕС Іван Мельник, символічно те, що зустріч відбулася у день народження профспілки рівненських атомників.

Під час заходу генеральний директор РАЕС **Павло Павлишин**, розповів про поточну ситуацію та останні виробничі досягнення на підприємстві.

Про дискримінаційний тариф НКРЕКП відносно атомної генерації, про заборгованість ДП «Енергоринок» перед НАЕК «Енергоатом» на більш як 13 млрд грн, прийняття законопроекту №3131 та майбутнє атомників відкрито з поліськими енергетиками вела діалог Вікторія Войціцька, яка вже вдруге цього року відвідала майданчик Рівненської АЕС.

В. Войціцька зауважила, що вимагати перегляд тарифу для Енергоатома потрібно лише спільними зусиллями. Народний обранець також відзначила, що сьогодні НАБУ відкрито кримінальне провадження та ведуться слідчі дії щодо схеми «Роттердам+», яка дозволила отримувати тепловій генерації в 3,5 рази більший тариф, аніж атомній. Нардеп також пообіцяла прослідкувати, щоб усі потрібні подальші рішення щодо отримання рівненськими атомниками їхнього законного житла були вчасно прийняті, без будь-якого гальмування з боку профільного міністерства.

«Саме атомна енергетика є стратегічно важливою для всієї України. Це надзвичайно високий за світовими мірками рівень технологічної і екологічної безпеки,

це один з небагатьох секторів країни, який наростив свій потенціал за останні 25 років, – резюмувала В. Войціцька. – Люди, багато з яких вже не в першому поколінні працюють на РАЕС, мають в собі сили з надією дивитись в майбутнє...

РБК-Україна, 02.11.2018

Санкції Росії не отразяться на поставках ядерного палива, - "Енергоатом"

В частности, в "Енергоатоме" заверили, что санкции против предприятий, которые входят в структуру компании, никак не скажутся на ее деятельности и не отразятся на поставках ядерного топлива. В пресс-службе уточнили, что несколько предприятий государственного концерна "Ядерное топливо", которые попали под санкции, ориентированы исключительно на внутренний рынок.

В первую очередь, речь идет о поставках уранового концентрата с государственного Восточного ГОКа, поскольку его доля в поставках урана для потребностей атомной генерации Украины не превышает 40%.

Інформація на цю тему – Інтерфакс-Україна, 01.11.2018 "Два підприємства госконцерну "Ядерное топливо" попали в санкционный список РФ".

Fin.org.ua, 05.11.2018

Атомна енергетика України може стати новою точкою зростання для Європи

Україна посідає 10-те місце у світі з видобутку урану, запаси якого тут майже вдвічі більше, ніж у США. Країна має 25 % світових запасів титану й лідирує за цим показником у Європі. Тут також зосереджені значні запаси цирконієвих руд.

Україна входить у першу десятку держав з розвинутою ядерною енергетикою. Маючи такий всеосяжний енергетичний потенціал, Україна може стати новою точкою зростання й ключовим постачальником електроенергії для всієї Європи.

Однак на цей час українська сировинна база є недооціненою та недоопрацьованою.

«У держави з такою багатою мінерально-сировинною базою, як Україна, повинна бути якісно розвинена інфраструктура, у тому числі пов'язана з підготовкою родовищ як об'єктів потенційних інвестицій. Для такої підготовки необхідна глибока й детальна робота геологічних підприємств нового типу, які брали б на себе ризики попередньої підготовки родовищ. Такі компанії нового типу до останнього часу в Україні були відсутні. Ми взяли на себе ці ризики, оскільки вважаємо, що гірничодобувна галузь України є виключно інвестиційно ємною та привабливою», — коментує **Олександр Настенко**, директор компанії «Укргеопошук», яка займається підготовкою перспективних геологічних об'єктів до промислового відпрацювання.

«Ми, представники українського великого капіталу, бачимо тут потенціал і мінерально-сировинної бази, і енергетики, і промисловості в цілому. Наш капітал вже працює в різних сферах України. Разом з тим ми бачимо величезну недооціненість як країни в цілому, так і окремих її галузей. Це пов'язано з необхідністю проведення структурних реформ...

Ми працюємо над тим, щоб капіталізація України зростала, і будь-який інвестор міг це відчути», — зазначає **Геннадій Буткевич**, голова наглядової ради компанії «Атомні енергетичні системи України» (АЕСУ).

За словами **Віталія Якименка**, керівника напряму науково-технічних розробок АЕСУ, «окрема перевага України, яку неможливо відтворити за короткий час, оскільки вона формувалася десятиліттями, — це науково-технічна база і

система підготовки персоналу для ядерної енергетики. Науковий потенціал в ядерній галузі здатний у перспективі стати експортним потенціалом України — ми можемо експортувати свої знання і розробки».

Україна — одна з перших країн, які взяли курс на модернізацію своєї індустрії атомної енергетики. Запланована модернізація охопить усі складові: розробку сировини, постачання палива, виробництво супутнього обладнання та впровадження нових ядерних технологій (новий тип реакторів — малі модульні реактори (SMR), на які роблять ставку в США й ЄС).

Інновації в атомній енергетиці України просуватимуться як на рівні держави, так і приватним бізнесом. «Енергоатом» підтримує програму заміни на SMR реакторів радянського виробництва, у яких завершується термін служби, у співпраці з лідерами індустрії.

У травні 2018-го меморандум щодо просування проекту SMR-160 було підписано з приватною компанією АЕСУ.

Першим великим проектом з «переключення» енергосистеми України у європейському напрямку обіцяє стати запланований енергомист на Польщу й Угорщину. Подальші плани ще більш масштабні. Національна енергетична компанія, що управляє об'єднаною енергосистемою України, у 2017 році підписала з угоду з Європейською мережею системних операторів передачі електроенергії (ENTSO-E) про підключення до мереж 34 європейських країн не пізніше 2025 року.

Енергоатом, ЗАЕС, 06.11.2018

На Запорізькій АЕС відбулось чергове засідання експертно-аналітичної ради

На кожному майданчику АЕС України і в НАЕК «Енергоатом» створені експертно-аналітичні ради. Головна їх функція - обмін досвідом, спільний пошук рішень проблемних задач в атомній енергетиці.

На ЗАЕС раду очолює представник ВАО АЕС МЦ **Володимир Бронніков**, а до складу увійшли енергетики, що багато років займали на станції керівні посади, носії цінних знань і практичного досвіду, котрим готові ділитися, виступаючи незалежними експертами з багатьох актуальних для атомної енергетики питань.

Експертно-аналітична рада вже сформувала перелік актуальних тем по 25 напрямкам діяльності ВП ЗАЕС...

Оскільки такий формат спільної роботи виглядає найбільш перспективним, на раді прозвучала пропозиція проводити зустрічі безпосередньо в підрозділах, щоб керівники за напрямками і ветерани енергетики могли спільно обговорювати проблеми, вирішення яких зробить роботу атомної станції ще більш ефективною.

УНІАН, 06.11.2018

Парадокси українського енергоринку здивували британських експертів

Євросоюз надає Україні найбільшу серед країн - не членів ЄС допомогу для атомних електростанцій, але жодна зовнішня допомога не може вважатись ефективною, доки українська атомна енергетика не отримає повноцінне фінансування за рахунок збалансованого тарифу.

Про це у своїй авторській статті «Парадокс: ядерна енергія в Україні в три рази дешевша, ніж вугільна», надрукованій 4 листопада у виданні EU Today, пише британський журналіст **Гері Картрайт**.

На його думку, компанія має потенціал для того щоб бути фінансово

успішною, оскільки її частка на українському ринку електроенергії послідовно перевищує 50% попиту, а на піках споживання сягає 70%.

...як пише журналіст, проблема полягає в тому, що для обчислення ціни на електроенергію, яку виробляють АЕС, в Україні використовуються неринкові методи. Це породжує парадокс, який полягає в тому, що атомні електростанції отримують на 300% менше грошей за вироблену електроенергію, ніж електростанції, які працюють на вугіллі.

Картрайт пояснює, що спочатку формула «Роттердам +» була представлена як вирішення проблеми дефіциту вугілля на українських електростанціях. За допомогою формули «Роттердам +» передбачалось компенсувати втрату постачання вугілля з тимчасово окупованих територій за рахунок імпорту.

Журналіст звертає увагу, що в Україні є багато як критиків цієї формули, так і прихильників.

Але поки йдуть ці суперечки, сектор ядерної енергетики в Україні змушений працювати в умовах сильного недофінансування, пояснює журналіст. Регулятор використовує штучно занижену вартість електроенергії АЕС, щоб компенсувати збільшення цін на електроенергію теплових електростанцій, викликане використанням формули «Роттердам +».

З 1 жовтня 2018 р. тариф на продаж електроенергії від атомних електростанцій, встановлений НКРЕКП, становить 1,7 євроцентів за 1 кВт-год, а тариф для теплових електростанцій становить 5,8 євроцентів за 1 кВт-г., відтак різниця перевищує 300%. У більшості країн ЄС відповідна різниця не перевищує 30%.

Британський журналіст наголошує, що ця ситуація не може не турбувати ЄС. Адже енергетична стратегія України на найближчі 20 років чітко заявляє, що атомна енергетика залишатиметься основним виробником електроенергії.

Гері Картрайт – випускаючий редактор EU Today. В якості журналіста спеціалізується на темах екології, енергетики та питаннях оборони. Має більш ніж 10-річний досвід роботи в якості співробітника в інституціях ЄС, співпрацював з політичними групами та депутатами Європарламенту в різних галузях політики.

Status Quo, Турбоатом, 06.11.2018

**Спільний проект АТ "Турбоатом" та НАЕК "Енергоатом"
з розробки нового покоління конденсаторів для українських АЕС
рекомендовано на присудження Державної премії України**

5 листопада 2018 року відбулося засідання Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки. На засіданні шляхом голосування було прийнято рішення рекомендувати спільний проект АТ "Турбоатом" та НАЕК "Енергоатом" на присудження Державної премії в галузі науки і техніки 2018 року. Представлену роботу присвячено створенню конденсаторів нового покоління "блочно-модульного" виконання для турбоустановок потужністю 1000 МВт, які відповідають сучасним вимогам з енергоефективності та надійності як для модернізації діючих АЕС, так і для будівництва нових.

У ході розробки та впровадження проекту брали участь не лише фахівці Турбоатома: Інститут проблем машинобудування, Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона, а також НАЕК «Енергоатом», який є стратегічним замовником та партнером Турбоатома. До складу групи претендентів на отримання премії включено фахівців Турбоатома.

Автори роботи:

Шавлаков Олександр Володимирович - перший віце-президент - технічний директор ДП "НАЕК "Енергоатом".

Феофентов Микола Олексійович - головний інженер ВП "Южно - Українська АЕС".

Панченко Олександр Вікторович - заступник головного фахівця турбоустановок ВП "Запорізька АЕС".

Касаткін Олег Георгійович - доктор технічних наук, провідний науковий співробітник Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України.

Усс Олександр Миколайович - заступник головного конструктора - начальник конструкторського відділу теплообмінних апаратів АТ "Турбоатом".

Пацюк Сергій Трохимович - заступник генерального директора АТ "Турбоатом".

Вавілов Олександр Васильович - головний зварник АТ "Турбоатом".

Харламіді Дионіс Харлампійович - доктор технічних наук, провідний науковий співробітник Інституту проблем машинобудування НАН України.

Енергоатом, 07.11.2018

Турбоатом і Westinghouse за підтримки НАЕК «Енергоатом» підписали меморандум про взаєморозуміння

АТ «Турбоатом» та компанія Westinghouse підписали Меморандум про взаємодію у сфері атомної енергетики. Документ було підписано 7 листопада в ході **XVI Міжнародного форуму «Паливно-енергетичний комплекс України: сьогодні та майбутнє»** на стенді Енергоатома генеральним директором Турбоатома **Віктором Суботіним**, віце-президентом і управляючим директором компанії Westinghouse у Північній Європі **Азіз Дагом** та президентом НАЕК «Енергоатом» **Юрієм Недашковським**.

Компанії домовилися про посилення співпраці у напрямку впровадження проектів з розвитку атомно-промислового комплексу України.

http://energoatom.kiev.ua/ua/actvts/international/international_activities/55032-turboatom_westinghouse_za_pdtrimki_naek_energoatom_pdpisali_memorandum_pro_v_zamorozumnyya/

Бизнес.Цензор.Нет. ЛигаБизнесИнформ, UAenergy.org, 07.11.2018

Казахстанская компания "Казатомпром" выиграла тендер "Энергоатома" на поставку уранового концентрата

Казахстанская национальная компания "Казатомпром" выиграла тендер ГП "НАЭК "Энергоатом" на поставку уранового оксидного концентрата в 2019 году, заявил президент "Энергоатома" **Юрий Недашковский**.

"Часть мы будем покупать у них (Казатомпрома), другую часть мы будем закупать у нашего "Восточного ГОКа", - сказал Недашковский, добавив, что сегодня стороны ведут переговоры относительно объема поставки.

"Цена \$75/кг, которая заложена в тарифе, она конечно очень низкая для Восточного ГОКа. Такое значение позволяет просто не остановить производство. Мы ждем все-таки пересмотра методики, которую утвердила НКРЭКУ для того, чтобы учесть тот факт, что украинские урановые месторождения относятся к третьей категории и там себестоимость \$80-130/кг и она никак не может быть \$75", -

отметил Недашковский.

АО "НАК "Казатомпром" является крупнейшим в мире производителем урана. Единственным акционером компании является Фонд национального благосостояния "Самрук-Казына", полностью принадлежащий правительству Казахстана.

Енергоатом, 07.11.2018

Турбоатом і Westinghouse за підтримки НАЕК "Енергоатом" підписали меморандум про взаєморозуміння

АТ «Турбоатом» та компанія Westinghouse підписали Меморандум про взаємодію у сфері атомної енергетики. Документ було підписано 7 листопада в ході XVI Міжнародного форуму «Паливно-енергетичний комплекс України: сьогодні та майбутнє» на стенді Енергоатома генеральним директором Турбоатома **Віктором Суботіним**, віце-президентом і управляючим директором компанії Westinghouse у Північній Європі Азіз Дагом та президентом НАЕК «Енергоатом» **Юрієм Недашковським**.

Компанії домовилися про посилення співпраці у напрямку впровадження проектів з розвитку атомно-промислового комплексу України.

Західна інформаційна корпорація, 07.11.2018

Екс-директор ЧАЕС попередив, що з 2021 по 2025-й в Україні має зупинитися чотири енергоблоки АЕС

«У 1996 році Верховна Рада затвердила енергетичну доктрину, яка стосувалася всього паливно-енергетичного комплексу України і яка була провалена. І, на жаль, цей провал вже сьогодні загрожує нам величезними неприємностями в найближчому майбутньому. Паливно-енергетичний цикл, який був передбачений у цій програмі, стосувався видобутку урану, збагачення урану, спалювання урану на атомних станціях, поводження з відпрацьованим ядерним паливом, радіоактивними відходами, які залишаються після експлуатації. Тобто там було все передбачено, і все виглядало досить реально», – значив колишній директор Чорнобильської атомної електростанції **Михайло Уманець**.

«Одна з причин, на мій погляд, це те, що після 1996 року атомною енергетикою керували, хто попало. Треба сказати, що в цей час бізнес на атомних станціях здійснювався на шкоду безпеки їх експлуатації», – пояснив Михайло Уманець.

«Навіть із продовженням їх служби, з 2021 по 2025-й рік в Україні мають бути зупинені чотири енергоблоки АЕС, а це майже 30% генерації на електростанціях. Щоб було зрозуміло, які це матиме наслідки, я назву деякі цифри. Вартість будівництва одного блоку складає 5-7 мільярдів доларів. Тривалість будівництва – 10 років. Це в тих країнах, як Росія і США, де вже вироблена схема дій. У нас розігнали п'ять потужних будівельно-монтажних комплексів, які були на кожній АЕС. Крім того, ми зараз ще не вибрали тип реактора на якому ми збираємося працювати. Науково-технічного супроводу в нас також немає, а самі ми не можемо проектувати реактор», – констатував екс-директор.

Західна інформаційна корпорація, 07.11.2018 **«Екс-директор ЧАЕС Уманець назвав відпрацьоване ядерне паливо дамокловим мечем над Україною»**.
Західна інформаційна корпорація, 08.11.2018 **«Інженер-атомник застеріг – до 2040 року Україна може втратити атомну енергетику»**.

Интерфакс-Украина, Энергореформа, Терминал, Бизнес.Цензор.Нет, 08.11.2018

«Энергоатом» не видит серьезных рисков с топливообеспечением из-за попадания «ВостГОКа» в санкционный список РФ

Президент НАЭК "Энергоатом" **Юрий Недашковский** не видит серьезных рисков с обеспечением АЭС Украины ядерным топливом из-за включения ГП "Восточный горно-обогатительный комбинат" (ВостГОК) в перечень компаний, против которых введены санкции правительства РФ.

Глава НАЭК обратил внимание, что введенные РФ санкции против украинских предприятий направлены на экспорт из Украины, тогда как импортируемая из России продукция не затронута.

В то же время, по его словам, "Энергоатом" может поменять схему работы с обогащением не в РФ закупаемого компанией у ВостГОКа уранового концентрата. В частности, НАЭК может его обогащать в другой, имеющей на это право стране, с последующей передачей на фабрикацию сборок Westinghouse.

"Такая возможность всегда есть. Раньше, когда мы объявляли международные тендеры, то выдвигали в них много опций - отдельно уран, отдельно услуги (по обогащению - ИФ), уран с услугами, и выбирали лучшее предложение. В принципе, лучше всего оказывалось комплексное предложение – уже готовый урановый обогащенный продукт", - пояснил он.

"Так что я не вижу здесь серьезных рисков. Нам нужно понять насколько эта ограничительная санкция является попыткой сделать нас уязвимее, хотя она не делает нас уязвимее, поскольку мы перестроимся на другую схему работы. Может, ВостГОК просто попал под санкции как все экспортеры. Будем разбираться", - резюмировал Ю.Недашковский.

Додаткова інформація на цю тему – Укринформ, ГлавКом, 07.11.2018 «Завдяки експорту електрики до Євросоюзу ВВП України може зрости на 6-7% - експерт». ВВП України в разі реалізації проекту енергомосту Україна-ЄС та збільшення експорту електроенергії може зрости на 6-7%.

Про це під час XVI Міжнародного форуму «Паливно-енергетичний комплекс України: сьогодні та майбутнє» заявив заступник голови Наглядової ради Polenergia Snternational S.ar.L **Ганс Швейкардт**, інформує прес-служба ДП "НАЕК "Енергоатом".

«За нашими попередніми розрахунками, завдяки реалізації цього проекту український ВВП за рахунок експорту електроенергії може зрости у перспективі на 6-7% на рік. Але величезне значення енергетичний міст відіграє й для сусідів України - в першу чергу для Польщі, до якої буде надходити електроенергія з Хмельницької АЕС", - сказав Швейкардт. І підкреслив, що енергомост також дасть змогу Польщі зменшити споживання вугілля і, як наслідок, зменшити викиди вуглецю, що відповідає екологічній стратегії Євросоюзу.

Укринформ, EIR Center, 07.11.2018 **«В Україні пропонують замінити вугільні електростанції атомними енергоблоками»**. «Енергоблоки можна розмістити поблизу споживачів, що знизить втрати при передачі електроенергії. Невелика потужність реакторів спрощує їх інтеграцію в існуючу інфраструктуру, включаючи можливість розміщення на майданчиках виведених з експлуатації станцій. А розосередженість генерації підвищує стабільність енергосистеми. У рамках виконання Україною зобов'язань Паризької угоди встановлення нових, більш гнучких ядерних генеруючих потужностей може запобігти необхідності

модернізації наявних ТЕС відповідно до екологічних стандартів», - сказав директор Holtec Ukraine **Сергій Тараканов**.

За його словами, також SMR-160 можуть експлуатуватись у «режимі острова» і запускатись з повністю знеструмленого стану, що підвищує стабільність енергосистеми шляхом створення локальних мікро-енергосистем і підтримки відновлення енергосистеми в разі її колапсу.

Тараканов підкреслив, що малі модульні реактори можуть стати інструментом для вирішення основних проблем України в електроенергетиці: застарілий парк ТЕС, дефіцит вугілля та зростаючий дефіцит маневреної генеруючої потужності.

Крім того, директор Holtec Ukraine висловив думку, що виробництво обладнання для SMR-160 може бути максимально локалізовано, що створить довгострокові кваліфіковані робочі місця у виробництві та будівництві, а наявна в Україні потужна виробнича база могла б стати експортером обладнання для SMR-160 у сусідні регіони (Європа, Африка, Близький Схід).

Укринформ, Энергореформа, Бизнес.Цензор.Нет, 07.11.2018 «**Енергоатом вивчає можливість впровадження малих модульних реакторів в Україні**». Укринформ, EIR Center, 07.11.2018 «**Україна друга у світі за часткою АЕС у національному енергобалансі – експерт**».

Енергоатом, 09.11.2018

Атомна енергетика: нові можливості для інноваційного розвитку України

Така тематика обговорювалася на круглому столі «Атомна енергетика: нові можливості для інноваційного розвитку України», проведеному НАЕК «Енергоатом». Захід, організований НАЕК «Енергоатом», став головною подією Дня атомної енергетики, в рамках XVI Міжнародного форуму «Паливно-енергетичний комплекс України: сьогодні та майбутнє» 7 листопада.

Відкриваючи захід президент НАЕК «Енергоатом» **Юрій Недашковський** зазначив, що такі зустрічі є чудовою нагодою для визначення пріоритетів подальшого розвитку галузі...

Від Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки з привітанням до учасників та гостей Дня атомної енергетики звернувся голова підкомітету з питань ядерної енергетики та ядерної безпеки **Володимир Бандуров**. Він наголосив, що Комітет ПЕК не тільки виступає відкритим майданчиком для обговорення енергетичних питань та новацій в електроенергетиці, а й системно займається питаннями сталого функціонування та розвитку атомно-промислового комплексу України...

Директор департаменту з питань безпеки ядерних установок - заступник головного державного інспектора Державної інспекції ядерного регулювання України **Борис Столярчук** у своєму вітальному слові зауважив, що перед вітчизняною атомною генерацією зараз постають дуже складні завдання, виконання яких залежить від чіткого регулювання всіх аспектів функціонування атомної енергетики – це спільне завдання та кропітка робота Держатомрегулювання та Енергоатома.

СТРАТЕГІЧНА ПАНЕЛЬ «АТОМНА ЕНЕРГЕТИКА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ. РІК 2018»

Презентуючи тему «Роль та місце АЕС на енергетичній мапі світу» модератор стратегічної панелі директор ВП «Науково-технічний центр» НАЕК «Енергоатом» **Микола Власенко** акцентував увагу на основних факторах, які ідентифікують АЕС

як складову енергетичної безпеки...

У своїй презентації «Енергоатом» сьогодні: безпечно та надійно» директор з продовження експлуатації виконавчої дирекції з виробництва НАЕК «Енергоатом» **Тарас Ткач** зазначив, що у період до 2020 року Енергоатом має розробити Концепцію та Програму розвитку атомної енергетики України...

Консультант Державної інспекції ядерного регулювання України **Віктор Шендерович** виступив із презентацією «Нормативне забезпечення атомної енергетики: стан та перспективи»...

На його думку, з огляду на нові завдання, які постають перед вітчизняною атомною генерацією, зокрема щодо нового будівництва генеруючих потужностей, виникає необхідність в зменшенні регуляторного тиску.

Тема презентації «Майбутній енергоринок: ризики та перспективи для атомної генерації», яку презентував генеральний директор ВП «Енергоатом-Треїдинг» НАЕК «Енергоатом» **Сергій Бедін** викликала дискусію в залі, оскільки наявні законодавчі ризики щодо внесення у Закону України «Про ринок електричної енергії» нових норм та поправок, будуть суттєво впливати на роботу Компанії у новій моделі ринку...

СТРАТЕГІЧНА ПАНЕЛЬ «ІНВЕСТИЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ СВІТОВОЇ АТОМНОЇ ІНДУСТРІЇ»

Панель, модератором якої виступив президент Енергоатома Юрій Недашковський, розпочалась з дискусії на тему: «Енергоміст Україна-ЄС»: сучасно, актуально, перспективно».

Заступник голови Наглядової ради Polenergia International **Ганс Швейкардт**, презентуючи проект «Енергетичний міст «Україна – ЄС» підкреслив, що він має надзвичайне геополітичне та економічне значення для України.

Наступною темою для обговорення стала презентація віце-президента НАЕК «Енергоатом» **Айдина Айсина** та генерального директора ВП «Атомпроектінжиніринг» НАЕК «Енергоатом» **Олександра Рибчука** на тему: «Добудова ХАЕС: як зробити з довгобуду успішний інвестпроект»...

Розповідаючи про перспективи реалізації проекту добудови ХАЕС-3,4, Олександр Рибчук зауважив, що світова практика має досить багато прикладів успішної реалізації та експлуатації подібних довгобудів - це такі країни, як Чехія, Словаччина, Румунія та Сполучені Штати Америки.

Говорячи про фінансування добудови енергоблоків №3 та №4 ХАЕС Айдін Айсін зазначив, що Енергоатом постійно ставить перед собою амбітні завдання, які потребують значних обсягів фінансування. «Одним з таких проектів є Комплексна програма підвищення безпеки експлуатації енергоблоків українських АЕС, на реалізацію якої Енергоатом отримав кредити від ЄБРР та Євратома на загальну суму 600 млн євро.

ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ «МОЖЛИВОСТІ УКРАЇНИ ЯК ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЦЕНТРУ ДЛЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В АТОМНІЙ ЕНЕРГЕТИЦІ»

Президент Westinghouse Electric Sweden **Азіз Даг** спільно з менеджером проекту палива для реакторів ВВЕР **Кариною Оннебі** в рамках дискусійної панелі презентували «Інновації та нові розробки Westinghouse для атомної енергетики».

Розпочинаючи виступ Карина Оннебі нагадала, що вже до 6 з 15 ректорів українських АЕС завантажено тепловиділяючі збірки Westinghouse, а енергоблок №3 Южно-Української АЕС повністю працює на американському паливі...

Також вона зазначила, що Westinghouse працює над впровадженням технології

3D сканування для забезпечення моніторингу стану ядерного палива в процесі експлуатації. «Така технологія дозволить нам підвищити ефективність виконання ремонту паливних збірок, а відтак і їх економічну ефективність. Це буде вже у найближчому майбутньому», - підкреслила Карина Оннебі.

Наступним доповідачем з презентацією «Унікальні можливості України для впровадження технологій SMR-160» виступив директор Holtec Ukraine **Сергій Тараканов**. У своїй доповіді він відзначив проблемні питання, які постали перед енергетичною галуззю України. Серед них: застарілий парк ТЕС, дефіцит вугілля, зростаючий дефіцит маневреної генеруючої потужності та необхідність виконання Україною зобов'язань Паризької кліматичної угоди...

Завершенням дискусійної панелі про можливості України як європейського центру розповсюдження інновацій стала презентація книги-щоденника спогадів **Георгія Распоіна** «Кваліфікація ядерного палива. 20 років шляху». Автор книги був безпосереднім учасником зародження і розвитку проекту класифікації ядерного палива виробництва компанії Westinghouse для українських АЕС, свідком успіхів та випробувань на шляху реалізації проекту.

Як зазначила медіа-директор асоціації «Український ядерний форум» **Ольга Кошарна**, читачі вперше зможуть ознайомитися з тим, наскільки складний у технічному та інженерному плані шлях пройшли представники компанії Westinghouse разом з українськими фахівцями для впровадження палива американської компанії на українських АЕС.

ПАНЕЛЬ АСОЦІАЦІЇ «УКРАЇНСЬКИЙ ЯДЕРНИЙ ФОРУМ» - «ПРОМИСЛОВІСТЬ ДЛЯ АТОМНОЇ ГАЛУЗІ: ВИРОБЛЕНО В УКРАЇНІ»

На завершення круглого столу в рамках Дня атомної енергетики Асоціація «Український ядерний форум» провела традиційний захід для підприємств-учасників на тему «Промисловість для атомної галузі: вироблено в Україні». Відкрила його презентація «Підсумки впровадження та нові розробки проектів щодо підвищення ефективності й надійності обладнання турбоустановок АЕС України» визнаного світового лідера в галузі енергетичного машинобудування - харківського АТ «Турбоатом».

Нагадаємо, 5 листопада 2018 року відбулося засідання Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки. На засіданні шляхом голосування було прийнято рішення рекомендувати спільний проект АТ «Турбоатом» та НАЕК «Енергоатом» з розробки нового покоління конденсаторів для українських АЕС на присудження Державної премії в галузі науки і техніки 2018 року.

Родзинками цьогорічного Форуму стала фотовиставка, яку підготував Департамент організаційної роботи Міненерговугілля «Енергетика України: миттєвості, що стали історією» та енергоквест для молоді «Місто Енергії». НАЕК «Енергоатом» разом зі своїми партнерами ПрАТ «Укргідроенерго», Siemens Україна та компанією E.NEXT взяли активну участь у пізнавальному заході у формі інтерактивного енергоквесту «Місто енергії».

Організовували та проводили енергоквест представники ГО «Молодіжна енергетична спільнота», ГО «УкрЯТ» та Міненерговугілля.

<http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/55039-atomna-energetika-nov-mojlivost-dlya-nnovatcyinogo-rozvitku-ukrani/>

Інформація на цю тему – РАЕС, Голос України, 11.11.2018 «Енергофорум-2018 презентував нові можливості для інноваційного розвитку України».

Державна інспекція ядерного регулювання України, 09.11.2018

Видано окремий письмовий дозвіл на пуск енергоблоку №2 ВП ХАЕС

06 листопада 2018 року під головуванням директора Департаменту з питань безпеки ядерних установок- заступника Головного державного інспектора з ядерної та радіаційної безпеки України Столярчука Б.В. була проведена нарада з розгляду питань готовності енергоблоку №2 ВП ХАЕС до пуску після планово-попереджувального ремонту з перевантаженням активної зони реактора.

У нараді взяли участь керівники ДП «НАЕК «Енергоатом», керівники та спеціалісти ВП ХАЕС, представники Держатомрегулювання.

За підсумками наради Держатомрегулювання прийнято рішення про видачу окремого письмового дозволу на пуск енергоблоку № 2 ВП ХАЕС після проведення планово-попереджувального ремонту з перевантаженням активної зони.

Енергоатом, Энергореформа, 09.11.2018

Кабінет міністрів України затвердив збільшення фінансування КЗПБ власними коштами Енергоатома до 26,9 млрд грн

Кабінет Міністрів України збільшив витрати власних коштів ДП «НАЕК «Енергоатом» на виконання Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій (КЗПБ) до 26 млрд 893 млн грн (без ПДВ). Відповідна постанова про внесення змін до розділу «Обсяги та джерела фінансування» КЗПБ прийнята Кабміном 7 листопада 2018 року.

«Орієнтовний обсяг фінансування Програми становить усього 26 млрд 893 млн. гривень (без ПДВ) власних коштів державного підприємства «НАЕК «Енергоатом», а також 600 млн євро, наданих як кредити Європейським банком реконструкції та розвитку та Євратомом», - зазначається у постанові.

Прийняття постанови про збільшення фінансування КЗПБ сприятиме виконанню в повному обсязі всіх її заходів, а також виконанню міжнародних зобов'язань України перед міжнародною спільнотою щодо підвищення рівня безпеки енергоблоків АЕС.

http://energoatom.kiev.ua/ua/actvts/integrated_security_program/55040-kabinet_mnstrv_ukrani_zatverdiv_zblshennya_fnansuvannya_kzpb_vlasnimi_koshtami_energoatoma_do_mlrld_grn/

Інформація на цю тему – Украинские новости, Терминал, Бизнес.Цензор.Нет, 12.11.2018 "Кабмін затвердив збільшення фінансування комплексної програми підвищення безпеки енергоблоків АЕС в 2,5 разу до 26,9 млрд гривень за рахунок коштів "Енергоатома".

РАЕС, 09.11.18

Енергофорум-2018 презентував нові можливості для інноваційного розвитку України

У Києві 6-8 листопада відбувся XVI Міжнародний форум «Паливно-енергетичний комплекс України: сьогодні та майбутнє» та круглий стіл до Дня атомної енергетики. Працівники Рівненської АЕС, в числі представників НАЕК «Енергоатом», представили на заході ядерну галузь країни.

Галузева експозиція «ПЕК України», яка діяла в рамках щорічного Форуму, продемонструвала відвідувачам сучасний стан та перспективи подальшого розвитку енергетичної галузі. Фахівці Рівненської АЕС знайомили відвідувачів із діяльністю

атомно-енергетичного сектору країни, розповідали про його сучасний стан та перспективи подальшого розвитку, надавали детальну інформацію про процес виробництва електроенергії, а також вичерпні відповіді на запитання школярів та студентів профільних вишів.

В рамках Дня атомної енергетики – 7 листопада відбувся круглий стіл «Атомна енергетика: нові можливості для інноваційного розвитку України» за участю представників НАЕК «Енергоатом» і її відокремлених підрозділів; Комітету ВРУ з питань ПЕК, ядерної політики та ядерної безпеки; Міненерговугілля України; Держатомрегулювання України; відомих світових та вітчизняних компаній («Westinghouse», «Holtec», «Турбоатом», «Імпульс» і т.д).

Президент НАЕК «Енергоатом» **Юрій Недашковський** зазначив, що тема круглого столу вибрана не випадково, адже завдяки таким перевагам, як надійність, екологічна безпека та економічність у новій «Енергетичній стратегії України до 2035 року» передбачено збереження домінуючої ролі атомної енергетики. Він підкреслив, що розвиваючись, ядерна галузь сприятиме інноваційному розвитку країни.

У своїй доповіді директор з продовження експлуатації виконавчої дирекції з виробництва НАЕК «Енергоатом» **Тарас Ткач** одним з пріоритетних напрямків діяльності Компанії до 2020 року назвав визначення реакторних технологій для будівництва нових енергоблоків АЕС, як заміщуючих потужностей, що виводяться з експлуатації після 2030 року. До слова, сьогодні в Енергоатомі розглядається питання будівництва енергоблоку №5 Рівненської АЕС. Для цього зокрема у поточному році в Компанії була затверджена типова дорожня карта будівництва нових блоків і заміщуючих потужностей.

Варто відзначити також виступ менеджера з палива для реакторів ВВЕР компанії Westinghouse **Карини Оннебі**, що стосувався інновацій та нових розробок для атомної енергетики. Вона повідомила, що сьогодні Westinghouse постачає ядерне паливо для 6 з 15 реакторів українських АЕС і розглядає можливість розширити програму, розпочавши виробництво паливних збірок для малих енергоблоків Рівненської АЕС.

Західна інформаційна корпорація, ток-шоу «Народ проти» на телеканалі ZIK, 10.11.2018

Екс-міністр заявив, що відбувається дискримінація державної атомної компанії

«Передусім потрібно розуміти, що енергетика – це гроші, а велика енергетика – це великі гроші. А там, де великі гроші, завжди є чийсь інтереси та політика. Тому можна говорити про будь-які проекти безпеки та модернізацію ядерної промисловості, утім для цього всього в держави мають бути гроші. І вгадайте, хто за це все має заплатити? – Так, прості громадяни, адже додаткові витрати вкладуться або в тариф, або в бюджет», – пояснив міністр з питань житлово-комунального господарства України у 2007-2010 роках **Олексій Кучеренко**.

Експерт підкреслив, що президент НАЕК «Енергоатом» **Юрій Недашковський** уже заявляв про те, що сьогодні йде дискримінація державної атомної компанії через недофінансування, адже гроші перекачують на користь приватних компаній в енергетичному сегменті.

Відтак, головний ризик – це 13 мільярдів гривень недофінансування програми «Енергоатому». Оскільки українські фахівці із атомної енергетики від'їжджають за кордон, а відтак жодних інвестицій у галузь не надходить», – констатував Олексій Кучеренко.

Енергоатом, Терминал, 12.11.2018

На РАЕС обговорено проект "Нульовий рівень відмови ядерного палива"

На Рівненській АЕС відбувся партнерський візит в рамках міжнародного проекту «Нульовий рівень відмови (НРВ) ядерного палива». Участь у заході взяли представники Робочої групи експертів за участю фахівців НАЕК «Енергоатом», відокремлених підрозділів Компанії – «Науково-технічний центр», РАЕС, ЗАЕС та ХАЕС, а також акціонерних товариств «ТВЕЛ», «Концерн РЕА», «СЕЗ, a.s.», «ALVEL, a.s.» (Чеська Республіка), АЕС «Козлодуй» (Болгарія).

Метою міжнародного проекту «НРВ ядерного палива», який стартував у 2011 році, є аналіз процесів проектування, виготовлення та експлуатації ядерного палива для розробки та реалізації заходів, спрямованих на виявлення та виключення причин відмови ядерного палива для реакторів ВВЕР-1000.

Чергове засідання з обговорення реалізації міжнародного проекту відбулося у форматі продуктивної дискусії з актуальних питань.

Урядовий портал, 13.11.2018

Міненерговугілля: Розвиток атомної енергетики відповідає цілям сталого розвитку

У межах другого дня **9-го Міжнародного форуму з енергетики для сталого розвитку відбулась панельна дискусія "Ядерна енергетика і сталий розвиток: роль у складі енергетики без вуглеводнів"**. Відкрила захід та виступила із вступною промовою заступник Міністра енергетики та вугільної промисловості **Юлія Підкоморна**.

«Формування та реалізація державної політики України в галузі використання ядерної енергії відбувається з чітким дотриманням світових норм та правил, зокрема документів МАГАТЕ», - наголосила заступник Міністра. Також зауважила, що Міністерство енергетики та вугільної промисловості завжди надавало і надаватиме всебічну підтримку проектам в атомній енергетиці, які відповідають цілям Енергетичної стратегії України до 2035 року.

Відзначила успіхи у сфері розвитку атомної енергетики...

Важливими для України проектами є будівництво енергоблоків № 3 та № 4 Хмельницької атомної електричної станції та проект «Енергетичний міст Україна - Європейський Союз», який передбачає експорт електроенергії з Хмельницької АЕС до країн ЄС. Реалізація цього проекту сприятиме інтеграції України до європейської енергетичної системи ENTSO-E.

Додаткова інформація на цю тему – Atomic-energy.ru, 14.11.2018 «На міжнародном форумі в Києві констатували необхідність розвитку атомної енергетики для збереження клімату». В Києві проходить Дев'ятий Міжнародний форум «Енергетика для устойчивого розвитку». В числі організаторів і учасників нинішнього форуму – уряд України, Організація Об'єднаних націй (в лице ряду комісій і інститутів ООН), Минэнергоуголь України, Научно-технический союз энергетиков и электротехников Украины, Всемирный банк, Международное энергетическое агентство, Международное агентство по возобновляемой энергетике, МАГАТЭ, Фонд глобальной окружающей среды, ОБСЕ, Еврокомиссия, Тихоокеанская Северо-Западная национальная лаборатория Минэнерго США, Всемирная ядерная ассоциация и ряд других институтов и международных организаций.

Объявленная цель форума – предоставить площадку для экспертов и представителей организаций, работающих в области энергетики, для изложения своих позиций о проблемах развития энергетики, провести обзор в этой области и выработать ориентиры, необходимые для достижения целей устойчивого развития.

В рамках форума проходит Министерская конференция Европейской экономической комиссии ООН (UNECE - United Nations Economic Commission for Europe). Её особенностью стало то, что в нынешнем году в повестку дня впервые был вынесен вопрос о перспективах развития атомной энергетики. Директор отдела UNECE по устойчивой энергетике **Скотт Фостер** (Scott Foster) выступил с программным заявлением по этому вопросу.

По его словам, при обсуждении проблемы изменения климата невозможно обойтись без обсуждения перспектив развития атомной энергетики.

Скотт Фостер отметил, что сегодня структура энергетики на 80% состоит из ископаемого топлива, и, хотя для предотвращения изменения климата эту долю необходимо сокращать, но полный отказ от ископаемого топлива в обозримом будущем нереален. Возобновляемые источники энергии имеют свои плюсы и минусы и вполне имеют право на существование, но не смогут полностью покрыть потребности человечества в электроэнергии.

На пленарном заседании конференции выступила генеральный директор Всемирной ядерной организации **Агнета Ризинг**, напомнившая о преимуществах ядерной энергетики по сравнению с другими видами генерации со всех точек зрения – как с точки зрения прекращения выбросов парниковых газов и изменения климата, так и с точки зрения экономического развития и гарантированного непрерывного производства энергии.

По её словам, в последнее время непрерывно растёт количество влиятельных международных организаций, признающих приоритет атомной энергетики в решении климатических и энергетических проблем человечества.

UNECE (Европейская экономическая комиссия ООН) – одна из пяти региональных комиссий, работающая под управлением центрального аппарата ООН – была создана в 1947 году для стимулирования экономического сотрудничества между входящими в неё государствами.

Минпром, 13.11.2018
Мирный, но бедный атом

Ярослав Ярош

Национальная компания "Энергоатом" утвердила среднесрочную программу инвестиций на период 2019-2023 гг. с общим наполнением 64,5 млрд грн. Но только под половину этой суммы есть реальные источники финансирования, остальные инвестиции покрывать нечем. И это дает "Энергоатому" очередной повод требовать повышения тарифов на электроэнергию, производимую АЭС.

Атомщики считают себя вправе диктовать условия. Начиная с 2015 г. более половины электричества в стране производится на атомных электростанциях. За 10 последних лет их доля в энергобалансе страны выросла почти на 10%, что позволило безвозвратно вытеснить с первых позиций тепловую генерацию. Атомные станции наиболее эффективно используют свой ресурс. Суммарные генерирующие мощности украинских АЭС в 2,4 раза меньше, чем у ТЭС, но сегодня они производят электроэнергии в полтора раза больше – 85 млрд кВт/ч в год против

55 млрд кВт/ч (данные 2017 г.). При всем при этом за работу им платят в несколько раз меньше.

Сейчас государственное предприятие "Энергорынок" покупает "свет" у АЭС по 55,75 коп. за киловатт-час, что втрое дешевле, чем оно же платит тепловым станциям. Тарифы для разных категорий генерации устанавливает Национальная комиссия по регулированию в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), исходя из себестоимости производимой электроэнергии. В "Энергоатоме" уверены, что регулирующий орган считает неправильно и предвзято, вследствие чего компания несет значительные потери.

Руководитель НКРЭКУ **Оксана Кривенко**... обвинила "Энергоатом" в закупке ядерного топлива по завышенным ценам при посредничестве "фирм-прокладок", а также в неиспользовании даже тех возможностей, которые дает существующий тариф.

Тем не менее и в НКРЭКУ понимают, что повышение расценок на атомную электроэнергию – лишь вопрос времени. Но стараются это время оттянуть...

Основным заданием "Энергоатома" на фоне перечисленных выше долгоиграющих проектов все же остается сохранение нынешних мощностей атомной генерации за счет продления сроков эксплуатации ядерных реакторов.

Для Украины, как и для мира, это не новая практика.

Остается вопрос безопасности. Государственная инспекция ядерного регулирования заверяет, что выдает лицензии на эксплуатацию блоков с продленным ресурсом после жестких проверок выполнения всех инженерно-ремонтных и испытательных мероприятий. Их перечень, как правило, превышает сотню пунктов. А выводы инспекции регулярно мониторят эксперты МАГАТЭ и WENRA (Западноевропейской ассоциации ядерных регуляторов). Такой подход не позволяет "Энергоатому" сэкономить на усовершенствовании старых блоков, но опять же заставляет его возвращаться к вопросу об увеличении тарифа.

Впрочем, для пополнения кошелька "Энергоатома" есть и еще один способ – погашение долга за поставленную электроэнергию со стороны ГП "Энергорынок".

Украинские новости, Укринформ, Урядовий портал, Інтерфакс-Україна, 13.11.2018

«Енергоатом» домовився з фінським виробником дизель-генераторних установок Wärtsilä про співпрацю

Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом" підписала меморандум про взаєморозуміння в галузі ядерної енергетики та угоду про конфіденційність з виробником дизель-генераторних установок компанією Wärtsilä (Фінляндія), повідомлення "Енергоатому".

Президент НАЕК "Енергоатом" **Юрій Недашковський** зазначив, що для "Енергоатому" підписання цього меморандуму є знаковою подією, оскільки дає старт прямій співпраці української компанії - оператора 15 атомних енергоблоків і французького підрозділу фінської компанії "Wärtsilä" - Wärtsilä France, світового лідера з виробництва дизель-генераторних установок.

При цьому особливу важливість така співпраця набуває з огляду на те, що "Енергоатом" не тільки планує продовжити термін експлуатації блоків АЕС на 20-30 років, а й має плани з будівництва нових атомних енергоблоків.

"Звичайно, все це можливо тільки в умовах суворого дотримання вимог безпеки, а одним з основних інструментів забезпечення безпеки АЕС саме і є наявність

надійного парку дизель-генераторних установок," - зазначив Недашковський.

І підкреслив: "У планах компаній не обмежуватися контрактами виключно на закупівлю обладнання, а й створювати спільні напрямки діяльності, зокрема в питаннях сервісного обслуговування, відновлення працездатності запасних частин і багато іншого, що потребує спільних зусиль і спільної діяльності".

Довідкова інформація на цю тему – Енергоатом, 12.11.2018 «Енергоатом підписав меморандум про співробітництво зі світовим лідером з виробництва дизель-генераторних установок Wärtsilä». Церемонія підписання меморандуму про взаєморозуміння в галузі ядерної енергетики та угоди про конфіденційність інформації між державним підприємством НАЕК «Енергоатом» та фінською компанією Wärtsilä відбулась у резиденції Надзвичайного та Повноважного Посла Фінляндії в Україні 9 листопада.

Вітаючи учасників церемонії президент НАЕК "Енергоатом" **Юрій Недашковський** зазначив, що для Енергоатома підписання меморандуму є знаковою подією, оскільки дає старт прямому співробітництву української компанії - оператора 15-ти атомних енергоблоків та французького підрозділу фінської компанії «Wärtsilä» - Wärtsilä France, світового лідера з виробництва дизель-генераторних установок. Особливої важливості така співпраця набуває з огляду на те, що Енергоатом не лише планує продовжити термін експлуатації блоків АЕС на 20-30 років, але й має плани щодо будівництва нових атомних енергоблоків.

Надзвичайний та Повноважний Посол Фінляндії в Україні **Юха Віртанен** відзначив, що між Україною та Фінляндією існує багато напрямів співробітництва саме в ядерній галузі. Він наголосив, що ядерний сектор – провідна, дуже потужна та дуже визначна галузь і в Фінляндії, і у Франції, і в Україні.

У свою чергу генеральний директор директорату розвитку енергетичних ринків Міністерства енергетики та вугільної промисловості України **Ольга Буславець** відзначила, що «дуже рада бути на цьому надзвичайно важливому заході». «...Підписання Меморандуму я розцінюю як перший крок до успішного співробітництва з компанією Wärtsilä. Від поставок таких безумовно надійних дизель-генераторів та запчастин буде залежати і надійність роботи атомних енергоблоків», - зазначила представник Міненерговугілля.

Довідка. Аварійні дизель-генератори виробництва Wärtsilä працюють як на європейських АЕС – у Бельгії, Болгарії, Іспанії, Німеччині, Словаччині, Чехії, Україні, Фінляндії, Франції, Швеції, так і в США, Китаї, Кореї, Індії. До початку переговорного процесу в тендерах Енергоатома на поставки комплектів запасних частин для дизель-генератора Z40, що працює на ЮУ АЕС, брали участь виключно посередники.

ДНТЦ ЯРБ, 14.11.2018

Основний кран будівлі приймання контейнерів ЦСВЯП пройшов перший етап випробувань

На базі потужностей компанії Meloni (Італія) успішно завершився перший етап заводських приймальних випробувань основного крану будівлі приймання контейнерів Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП), що споруджується у Чорнобильській зоні в рамках угоди між НАЕК «Енергоатом» та Holtec International.

За словами інженера відділу зняття з експлуатації Державного науково-

технічного центру з ядерної та радіаційної безпеки **Миколи Сапона**, програма випробувань досить об'ємна, адже кран має важливе значення для безпеки.

Головна функція крану полягає у перевантаженні багатоцільових контейнерів з відпрацьованим ядерним паливом (ВЯП) з транспортних контейнерів у контейнери зберігання.

Італійська компанія Meloni, яка шляхом конкурсного відбору здобула право на розробку проекту та виготовлення крану, широковідома у світі, як виробник унікальних важкопідіймальних машин і механізмів. Сфера діяльності поширена на будівельну, гірничодобувну, металургійну, енергетичну, авіакосмічну галузі.

112.ua, 14.11.2018

Закон о преобразовании объекта "Укрытие"

на экологически безопасную систему официально опубликовали

Документ вступит в силу с 1 января 2019 года.

В официальном парламентском издании "Голос Украины" опубликовали закон № 2595-VIII о продлении программы снятия с эксплуатации ЧАЭС и преобразования объекта "Укрытие" на экологически безопасную систему до 2020 года.

Предполагается, что в течение ближайших двух лет на эту программу потратят 2 млрд 963 млн 220 тыс грн: в 2019 году - 1 млрд 332 млн 620 тыс грн, а в 2020 году - 1 млрд 630 млн 600 тыс грн.

В законе прописали, какие меры нужно применить на этапе прекращения эксплуатации Чернобыльской АЭС и на этапе окончательного закрытия и консервации энергоблоков ЧАЭС.

Отметим, ранее мероприятия программы планировали завершить к 2013 году.

Закон вступит в силу с 1 января 2019 года.

Держатомрегулювання, 15.11.2018

14 листопада 2018 року відбулося засідання Громадської ради при Держатомрегулювання

14 листопада 2018 року відбулося засідання Громадської ради при Держатомрегулювання. Згідно з заявленим порядком денним були розглянуті питання щодо статусу Державної інспекції ядерного регулювання України як незалежного регулятора; стану реалізації заходів по продовженню/ремонту енергоблоків АЕС та реалізації КзППрБ, зокрема по заходам з продовження терміну експлуатації ЗАЕС-4, представники Держатомрегулювання надали членам Громадської ради зріз даних по стану реалізації цих заходів; стратегії розвитку атомної енергетики, а саме питання безпеки будівельних конструкцій ХАЕС-3,4.

Голова Держатомрегулювання **Григорій Плачков** відповів на всі питання поставлені членами Громадської ради, а також зазначив, що кожне зауваження та пропозиція будуть враховані у подальшій роботі. Також наголосив, що Державна інспекція ядерного регулювання України, як центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері безпеки використання ядерної енергії, приймає регулюючі рішення у рамках чинного законодавства України.

Також Голова Громадської ради **Ярослав Рожило** підняв питання щодо надання повноважень Голові громадської ради при Держатомрегулювання на представництво громадської ради при Держатомрегулюванні в Координаційному

комітеті громадських рад України і на підписання «Угоди про співпрацю між громадськими радами при міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, обласних адміністраціях та інших».

ПРИКІНЦЕВА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОВЕДЕННЯ 9-ГО МІЖНАРОДНОГО ФОРУМУ З ЕНЕРГЕТИКИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Урядовий портал, 17.11.2018

9-й Міжнародний форум з енергетики для сталого розвитку засвідчив консолідацію зусиль різних країн для забезпечення сталого розвитку, зміцнення безпеки та раціонального використання ресурсів

Форум, що проходив з 12 по 15 листопада 2018 року у м. Києві, організований спільно Урядом України, Міністерством енергетики та вугільної промисловості України і п'ятьма регіональними комісіями Організації Об'єднаних Націй.

У форумі взяв участь Віце-прем'єр-міністр України **Володимир Кістіон**. Також учасників заходу привітала заступник Міністра енергетики та вугільної промисловості з питань європейської інтеграції **Наталія Бойко**.

"Сталий розвиток є цільовою моделлю для усіх країн світу, які розпочали або вже здійснюють перехід від моделі використання природних ресурсів до пошуку оптимального балансу між трьома складовими: економічною, соціальною та екологічною", - наголосила Наталія Бойко, даючи старт наступним заходам Форуму.

Захід високого рівня об'єднав початкову міністерську сесію з пленарними засіданнями і паралельними семінарами за чотирма основними напрямками: енергетичний перехід і декарбонізація; надійні системи та інфраструктура; упевненість у зв'язках і довіра інвесторів; гарячі теми і глибокі занурення. Також проведено сесії Групи експертів ЄЕК ООН з енергоефективності та Групи експертів з поновлюваних джерел енергії.

На початку форуму проведено дискусію у форматі круглого столу та обговорено питання: чому енергетичний перехід є критичним для забезпечення сталого розвитку, що є новою нормою в енергетиці, чи готовий світ до цифрової енергетики та які інноваційні прогресивні стратегії можуть спрацювати у процесі енергетичного переходу.

У заходах Форуму взяли участь керівники та фахівці Міненерговугілля. Зокрема, Наталія Бойко взяла участь у пленарному засіданні міністерської конференції «Поговорімо про слона, якого ми не помітили», де обговорювали розгортання і розвиток чистих технологій та їхню взаємодію з існуючою інфраструктурою як основу варіантів побудови майбутньої енергосистеми у середньо- та довгостроковій перспективі. Йшлося про те, як необхідність модернізації економіки, основаної на використанні викопних видів палива, узгоджується з порядком денним щодо зміни клімату, наскільки великий розрив між глобально узгодженими цільовими показниками та наявними затвердженими стратегіями, як побудувати надійні енергетичні системи, які бізнес-моделі для перетворення промислових об'єктів можна запозичити та як зміцнити людський фактор.

На 40 панельних засіданнях протягом 12-15 листопада у дискусіях виступило 250 учасників. У дискусіях згідно з програмою Форуму виступили заступник Міністра **Юлія Підкоморна** («Ядерна енергетика та сталий розвиток: роль атомної енергії у структурі декарбонізованої енергетики») та «Кращі практики вловлювання

та утилізації метану вугільних пластів. Застосування в Україні»), державний секретар **Максим Немчинов** («Управління метаном у видобувних галузях»), генеральний директор Директорату енергетичних ринків **Ольга Буславець** («Практичні аспекти повного переходу на відновлювану енергетику» та «Роль відновлюваної енергетики у реалізації шляхів розвитку сталої енергетики»), генеральний директор Директорату стратегічного планування та європейської інтеграції **Віталій Кушніров** (інформаційний семінар ініціативи JODI «Прозорість енергетичних даних як головний чинник сприяння національному, регіональному та глобальному механізму енергетичної безпеки»), керівник експертної групи Директорату енергетичних ринків **Олександр Мартинюк** у дискусіях з питань відновлюваної енергетики, в.о. директора Департаменту ядерної енергетики та атомно-промислового комплексу **Олег Коріков** («Перспективні інвестиції в нові технології»), начальник Управління міжнародного співробітництва **Олександра Козловська**, начальник відділу **Микола Колісник** «EIRA – оцінка ризиків інвестицій в енергетику», заступник начальника Управління охорони праці, промислової безпеки та цивільного захисту **Ігор Яценко** («Кращі практики вловлювання та утилізації метану вугільних пластів: застосування в Україні»).

Важливою подією Форуму стало підписання Меморандуму між НАК «Нафтогаз України», Мінприроди та ЄБРР щодо скорочення метанових викидів у нафтогазовому секторі.

Україна чітко продемонструвала, що дотримується екологічних зобов'язань, взятих Україною при підписанні Кіотського протоколу (про зниження викидів парникових газів до рівня 1990 року), який почав діяти з 16 лютого 2005 року, а також Паризької угоди, прийнятої на 21-й конференції сторін Рамкової конвенції ООН зі зміни клімату, і яка вступить в силу з 1 січня 2021 року.

Під час останніх двох днів Форуму обговорено низку питань енергетичної безпеки, зокрема прозорості даних в галузі енергетики як ключового фактору для національного, регіонального і глобального механізму енергетичної безпеки. При цьому приділено увагу питанню підготовки кадрів для застосування Рамкової класифікації викопних енергетичних і мінеральних запасів і ресурсів Організації Об'єднаних Націй для стійкого управління ресурсами.

Партнерами форуму виступили Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН), Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО), Інститут Організації Об'єднаних Націй з підготовки кадрів та досліджень (ЮНІТАР), Навколишнє середовище ООН, Всесвітній банк, Міжнародне енергетичне агентство (МЕА), Міжнародне агентство поновлюваних джерел енергії (ІРЕНА), Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ), Глобальний екологічний фонд (ГЕФ), Організація Міжнародної конференції з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ), Європейська комісія, Міжнародна енергетична хартія, Міжнародний енергетичний форум (IEF), Копенгагенський центр з енергоефективності, Міжнародний інститут прикладного системного аналізу (МІПС), Інститут охорони навколишнього середовища Фраунгофера і енергетичних технологій UMSICHT, Тихоокеанська північно-західна національна лабораторія (PNNL), Дартмутський коледж, Мережа дій по клімату (CAN) і Всесвітня ядерна асоціація (WNA), ГО «Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України», НАЕК «Енергоатом», «НЕК «Укренерго» та ВГО «Федерація роботодавців нафтогазової галузі».

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245319846

Атомна енергетика в Україні, 29.10.2018

Атомна енергетика продовжує занепадати на тлі впевненого зростання альтернативної відновлюваної енергетики

Кортні Голдсміт

Атомна енергетика, яку колись вважали пріоритетним рішенням для задоволення глобальних потреб у відновлюваній енергії, сьогодні вже не виглядає привабливою порівняно із сонячною та вітровою енергетики.

Незважаючи на розвиток технологій зберігається тенденція до зростання ціни на атомну енергію через високу вартість обслуговування реакторів, що старіють.

Ці негативні сигнали було відзначені у Звіті про стан світової ядерної галузі за 2017 рік, автори якого заявили, що питання атомної енергетики знято з порядку денного. «Атомну енергетику витіснила сонячна і вітрова енергетика», – йдеться далі у звіті. «Ці відновлювані джерела енергії, які не потребують палива, вже не сончи сподівання, а реальність, [і] поступово витісняють атомну енергетику як пріоритетну технологію для будівництва нових електростанцій у всьому світі».

Становлення атомної енергетики у багатьох відношеннях визначалось її найбільшими катастрофами...

Ів Дебазей [Yves Desbazeille], генеральний директор «FORATOM», профспілкової організації виробників атомних електростанцій, у своєму інтерв'ю для World Finance повідомив, що відставання від графіка будівництва великих проектів «є відносно поширеною проблемою, яку важко передбачити», як у секторі атомної енергетики, так і в будь-якій іншій галузі.

«Разом з тим, ми вважаємо, що висновки, зроблені нами з досвіду проектів будівництв, які сьогодні ведеться у ЄС, дозволять нам уникнути цих ризиків в майбутньому», – заявив п. Дебазей.

Майкл Шнайдер [Mycle Schneider], провідний автор Звіту про стан світової ядерної галузі, у своєму інтерв'ю для World Finance, стверджує що галузь нагадує «вимираючий вид» через очевидне скорочення кількості нових атомних проектів останніми роками.

Це чітко прослідковується у щорічному Звіті Міжнародного енергетичного агентства (МЕА) про глобальні енергетичні інвестиції, оновлену у липні, в якій йдеться про стрімке скорочення інвестицій в атомну енергетику. Сума грошей, які інвестуються в атомну енергетику, скоротилась майже вдвічі у 2017 році (45%) бо до мережі було підключено невелику кількість нових електростанцій. Інвестиції у нові потужності атомної енергетики зазнали особливо сильного зменшення...

У економіці сектору відновлюваної енергетики протягом останніх років відбулися значні зміни. Вартість виробництва енергії з цих джерел стрімко скоротилася завдяки надзвичайно високим темпам освоєння цих технологій. Темпи освоєння технологій – це скорочення початкової вартості будівництва внаслідок поступового вдосконалення технології. «Швидке зменшення вартості виробництва енергії з відновлюваних джерел захопило галузь зненацька», – сказав Шнайдер.

Реальні ціни на електроенергію, яка виробляється сонячними електростанціями, впали на 90% у період з 2009 по 2016 роки. Ціна на електроенергію, вироблену вітровими електростанціями, впала за цей час на 50%.

Відновлювана енергія загрожує не тільки новим атомним проектам. У низці

країн ціна на електроенергію у \$35,50 за 1 МВт•г, що виробляється навіть на уже діючих атомних електростанціях, перевищує ціну на електроенергію з відновлюваних джерел, яка впала до рекордно низького рівня і становить \$30 за 1 МВт•г.

Проте п. Дебазей запевняє, що питання про порівняння витрат не є вже таким однозначним.

Зміни відбуваються навіть у Франції, яка є другим найбільшим користувачем атомної енергії у світі після США...

Однак на атомну енергетику припадає майже половина низьковуглецевого виробництва електроенергії у ЄС і в деяких випадках виведення з експлуатації деяких енергоблоків старіючих атомних електростанцій було скасовано з метою скорочення викидів вуглецевого газу.

МЕА дійшло висновку, що скорочення обсягів виробництва атомної енергії у Європі після 2010 року було компенсовано зростанням на 40 відсотків потужностей сонячної і вітрової енергії на континенті. П. Дебазей у своєму інтерв'ю для World Finance заявив, що «без атомної енергетики буде неможливо досягти» цілей Паризької угоди – договору зі скорочення викидів вуглекислого газу, який у 2016 році підписали близько 200 країн.

Голова Комісії сер **Джон Армйт** [John Armitt] повідомив World Finance про те, що проблема атомної енергетики полягає в тому, що вона є «дуже, дуже складною системою». На відміну від відновлюваних джерел енергії...

Хоча прогнози Комісії можуть виявитися на зовсім точними, сер Армйт заявив: «Протягом 2020-х років у нас буде час, щоб зробити паузу і прийняти рішення, про яке нам не доведеться жалкувати. Це рішення полягає в тому, щоб не поспішати з будівництвом нових атомних електростанцій на тлі змін, які відбуваються на наших очах і можуть потенційно відкрити для нас двері у майбутнє з відновлюваною, а не атомною енергетикою».

Терминал, 31.10.2018

В Чехії вважають цілесообразним продлити експлуатацію діючих блоків АЭС

Правительство страны рассматривает возможность отказаться от принятия решения о строительстве нового энергоблока на АЭС «Дукованы», отметил Премьер-министр Чехии **Андрей Бабиш**.

«Для того, чтобы продлить жизнеспособность [четырёх энергоблоков] АЭС «Дукованы» на 10 лет потребуется 20 млрд крон (около \$900 млн), — сказал Бабиш. — Это в 10 раз меньше, чем нужно для строительства там нового энергоблока».

В Чехии работают АЭС «Дукованы» и АЭС «Темелин». АЭС «Дукованы» находится на юго-востоке Чехии. Она была запущена в эксплуатацию в конце 80-х годов XX века. Ее четыре энергоблока обладают мощностью 2040 МВт. АЭС «Темелин» расположена на юго-западе республики близ границы с Австрией. Она была введена в строй в 2002 году. Станция состоит из двух блоков с реакторами ВВЭР-1000 общей мощностью 2160 МВт.

Sinoatom.RU, 06.11.2018

Первый в мире блок с реактором EPR выведен на номинальный уровень мощности
Блок №1 АЭС "Taishan" (Китай) с реактором EPR выведен на номинальный уровень мощности. Строительство блока началось 18 ноября 2009 года. Загрузка

топлива в активную зону реактора была осуществлена в апреле 2018 года, первый выход на МКУ - 6 июня 2018 года. Энергопуск блока состоялся 29 июня 2018 года.

Блок "Taishan-1" - первый в мире блок с реактором EPR, приступивший к выработке электроэнергии.

Укринформ, Західна інформаційна корпорація, 09.11.2018

Польша і США домовилися про стратегічну співпрацю у сфері енергобезпеки

Варшава і Вашингтон домовилися поглибити стратегічну співпрацю у сфері енергетичної безпеки, зокрема у питаннях поставок газу, а також атомної енергетики. Про це йдеться у декларації, яку підписали міністри з питань енергетики Польщі та США **Кшиштоф Тхужевський** та **Рік Перрі**.

“Співпраця зі США у сфері енергетичної політики має стратегічне значення для Польщі, а візит міністра з питань енергетики США Ріка Перрі є новим розділом у взаємовідносинах”, - заявив Тхужевський. За його словами, у підписаній декларації враховані питання безпеки постачання газу, атомної енергетики і кібербезпеки.

Atominfo.RU, 12.11.2018

Том Митчелл избран председателем совета управляющих ВАО АЭС

Том Митчелл (Tom Mitchell) избран новым председателем Всемирной ассоциации организаций, эксплуатирующих атомные электростанции (ВАО АЭС), сообщили в ассоциации электронному изданию AtomInfo.Ru.

Избрание состоялось в ходе заседания совета управляющих ВАО АЭС, прошедшего в Лондоне. После завершения всех необходимых формальностей Том Митчелл приступит к исполнению своих обязанностей 1 марта 2019 года. Он сменит на этом посту **Жака Регалдо**.

Том Митчелл обладает более чем 40-летним опытом работы в атомной отрасли. В настоящее время он состоит в совете директоров компании "FirstEnergy Corporation". До этого Митчелл являлся президентом компании "Ontario Power Generation". Также он возглавлял постфукусимский комитет ассоциации, разрабатывавший рекомендации и наблюдавший за внедрением глобальных усовершенствований в сфере безопасности и надёжности эксплуатации АЭС. И являлся заместителем директора регионального центра ВАО АЭС в Атланте (США) и членом совета управляющих ВАО АЭС.

Підготовлено Науково-технічною спілкою енергетиків та електротехніків України за участі ТОВ «ДЕЛЬТАСТАР»

Віце-президент,
Голова Виконкому НТСЕУ

О. Дупак

Адреса: 01001, Київ, аб.скр.142
01601, Хрещатик, 34, каб. 620
Телефакс (044) 278-43-07
ntseu@mev.gov.ua
<http://www.ntseu.net.ua>